

Det Nye COMPUTER

Uafhængigt Commodore-magasin

7. årgang nr. 6
30. maj -
26. juni 1991
Kr. 34,75

Læs før
du køber:
Stortest af
printere

9

- **Dynamiske Dynamix:**
Sådan bliver et CDTV-spil til!
- **Stor succes:**
Fest og farver på
Amiga Expo '91!
- **Ring selv op:**
Komplet oversigt
over danske Amiga-BBS'er

3 dtp-
programmer i test:
Saxon Publisher,
Professional Page 2.0
og PageStream 2.1

SUPER-TILBUD

PROFEX CTV 1490

Amiga monitor &

Før en monitors pris, får du et komplet 14" farve fjernsyn med indbygget RGB Amiga-monitor.

Specifikationer: Fjernbetjening, 44 kanaler, Aut. kanalsøger, hovedtelefon udgang, On Screen Display, off-timer, monitorlock, teleskop antenne og meget mere.

Vejl 3499,-

Tilbud 2399,-

Incl. Amigakabel. Gælder indtil 30/6 og så længe lager haves.

Philips CM8833-II

14" farvemonitor incl. Amiga kabel

2399,-

AT-ONCE AT KORT

Ægte 16 bit PC-AT kort til A500 og A2000. 100% Multitasking. NU OGSÅ S/H EGA OG VGA EMULERING SAMT DANSKE TEGN!!! Ring efter informationsark.

Prisfald:

**A500
A2000**

**Før 2999,-
Før 3699,-**

**NU 2599,-
NU 3299,-**

ASM ONE V1.01.

Bedre maskinkodeassembler findes ikke. Programmeret af demo-programmøren Rune Gram Madsen (Promax), og har alle de features som SEKA ass. manglede. Bla. lynhurtig editering, singlestep debugger, understøtter level 7 interrupt (red programmer fra guru). Incl. god og fyldig manual på engelsk.

KUN 699,-

GoldStar Disketter

En vaskeægte mærkevarer på tilbud. "100% Certified ErrorFree" med garanti på livstid. Leveres i 10 stk. æsker med labels. Bedre tilbud får du ikke!!!

**100 stk. 3.5" MF-2DD.... NU KUN 699,-
100 stk. 3.5" NoName..... KUN 449,-**

Tilbud på Amiga tilbehør:

512Kb RAM m. ur. Vejl 699,- KUN 399,-

SMD teknologi fra GoldenIMAGE. Ur med indb. kalender og batteribackup. Dansk vejledning. Fineste kvalitet

Master 3A-1 3.5" diskdrev KUN 999,-

GoldenIMAGE benytter TEAC højkvalitetsdrev, 100% støjsvag og la-a-ang levetid. Med afbryder og videreført bus. 70 cm. kabel

GI-500 GoldenIMAGE mus KUN 299,-

Microswitche, ergonomisk design. Vi har også andre mus: Optisk, Trådløs, Mousepen og trackball. Ring!

Action Replay MK-II

Cracker/universal cartridge til alle. Soundtracker ripper. Freeze cracker: Kopierer næsten alt. Autofire, virus detektor, Assembler/disassembler og meget mere

Med dansk manual. PRISFALD

Til A500..... KUN 999,-

Til A2000..... KUN 1099,-

Canon BJ10e BUBBLE JET

Laser kvalitet til matrixpris.

Canon BJ10e er meget støjsvag og giver med en sort, tæt farve fra de 64 dyser, en opløsning bedre end normale laserprintere! (360x360 DPI). Grafik klarer den også helt suverænt.

Specifikationer: Hastighed op til 142 tegn/sek. Benytter almindeligt A4 papir, konvolutter, labelark m.m. 37Kb buffer. 700.000 tegn/patron. Perfekt til Amiga og PC. Lille og kompakt 31x22x48. Vægt ca. 1.8 Kg. Bestil skriftprøve og brochure, ved at benytte kuponen på højre side.

Vejl. 4899,-

Incl. Amiga printerdriver.

NYHED 4199,-

ALCOTINI COMPU-CENTER, ÅRHUS:

Nørre Allé 55, 8000 Århus C.
Tlf. 86 13 98 22.
(Forsendelse tlf. 86 22 06 11)

Åbningstider: Ma.- to: kl. 10-17.30.
Fre. 10-18. Lø. 9-12.

ALCOTINI COMPU-CENTER, KØBENHAVN:

Strandvejen 18, 2100 København Ø.
Tlf. 31 20 73 20.
(Forsendelse tlf. 39 27 73 05)

Åbningstider: Ma.- to: kl. 10-17.30.
Fre. 10-18. Lø. 9-12.

Nyheder fra

GOLDENIMAGE®

MOUSEPEN

Tegn direkte på bordet.
Passer til ALLE
programmer. Med
2 museknapper.

699,-

TRACKBALL

Trådløs trackball, sparer plads
på bordet og hurtig at
arbejde med.
Virkelig en lækker nyhed.

999,-

TRÅDLØS
MUS

699,-

**GoldenIMAGE serien har den bedste
kvalitet på markedet overhovedet.
I denne serie fører vi også: drev, ram, mus,
scanner og meget mere. Ring efter info-ark.**

Den originale RAMudvidelse:

MaxiMem™ 2 Mb

NU MED 1 MB CHIPMEM

Flere og flere programmer der er på markedet
idag og fremover, kræver mere og mere
hukommelse. Derfor er MaxiMem en god
investering, da man altid kan udvide efter
behov. MaxiMem monteres internt i porten
under Amiga'en, og har også indbygget ur
med batteri backup, samt afbryder til RAM'en.
Ring efter info-ark.
MaxiMem leveres med god, illustreret dansk
manual.

**Gary adaptor 349,- /CPU adaptor 399,-
/8372 Agnus 499,-**

PAKKE-TILBUD!
MaxiMem 1.8 Mb

Incl. Gary adaptor

KUN 1549,-

**MaxiMem
512K**

TILBUD NU

699,-

TESTVINDER i COMputer nr. 1-91

BESTIL HER

-eller ring på et af vores
postordrenumre!

Ja, tak, jeg bestiller hermed:

- _____ x 100 stk. GoldStar 3.5" á 699,-
- _____ x 100 stk. NoName 3.5" á 449,-
- _____ stk. MousePEN á 699,-
- _____ stk. Trackball á 999,-
- _____ stk. Trådløs mus á 699,-
- _____ stk. Profex TV/Monitor á 2399,-
- _____ stk. MaxiMem 512Kb á 699,-
- _____ stk. 512kb RAM á 399,-
- _____ stk. Master 3A 3.5" drev á 999,-
- _____ stk. GI-500 Amigamus á 299,-
- _____ stk. ASM_ONE ass. á 699,-
- _____ stk. _____ á _____
- _____ stk. _____ á _____

Beløbet er:

- ☐ Vedlagt i check (+ kr 28 i porto)
  - ☐ Sendes pr efterkrav (+ kr 45 i porto)
- (Ved bestilling af Profex TV/Monitor yderligere
+ kr 36 i porto)

Jeg vil gerne have tilsendt - GRATIS:

- ☐ Skriftprøve/brochure (Canon BJ10e)
- ☐ Software katalog m. prisliste
- ☐ Brochure vedr: _____
- ☐ Brochure vedr: _____

Tlf. (kunde nr.) _____

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____

By _____

Hvis du ikke har lyst til at klippe i bladet, er
du velkommen til at kopiere eller skrive
kuponen af.

**Bestillingen sendes i lukket kuvert til:
Alcotini, Lyshøjen 10, 8520 Lystrup**

(Alle priser er incl. moms.
Tilbudene gælder til og med 30. maj 1991)

**Vi har Danmarks
hurtigste levering!**

Postordre:

Øst: 86 22 06 11

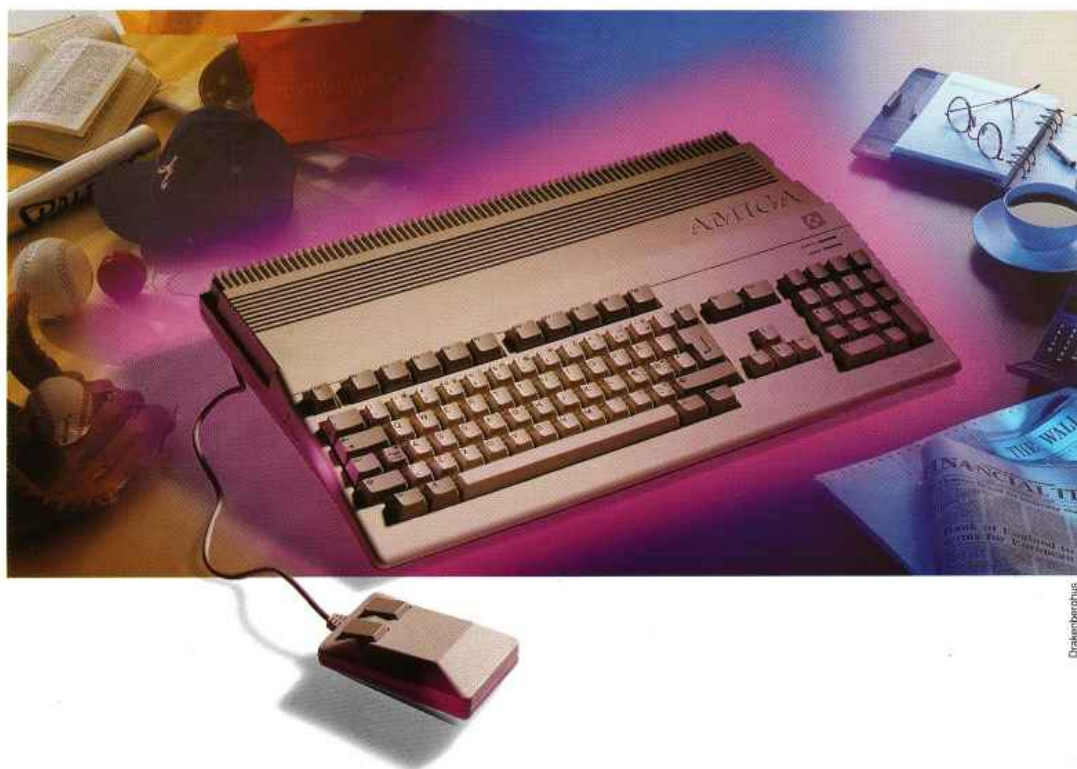
Vest: 39 27 73 05

ALCOTINI
HARD & SOFTWARE APS

**Lyshøjen 10, 8520 Lystrup. Tlf. 86 22 06 11
Telefontid: 9 -17.00. Priser incl. moms**

Vokseværktøj

Drakenbergius

Overlegen grafik. Tusindvis af farver. Stereolyd.
Programmering. Masser af software. Tekstbehandling.
Regneark. Computerspil. Datakommunikation.

AMIGA 500 er computeren, der gi'r dig flere
muligheder end nogen anden. Nu - og fremover.
Uanset hvilket job du vælger, vil computere blive en del af
din hverdag. Tag fat i fremtiden og træng selv ind i
mikroprocessorernes fantastiske univers.

Verdens mest alsidige computer sender dig godt afsted
mod det næste årtusinde.

AMIGA 500

- ingen anden gi'r dig så mange muligheder

I · N · D · H · O · L · D

Ansvarshavende udgiver:
Klaus Nordfeld

Chefredaktør
Christian Martensen, DJ

Spilredaktør:
Søren Bang Hansen

Medarbejdere

Rasmus Bertelsen, Torben Hammer, Bo Jørgensen, Jesper Kehlet, Marc Fris-Møller, Jesper Steen Møller, Flemming Steffensen, Jakob Sloth, Marlene Diemar Sherar, Christian Sparrevohn, Kim Aagaard Holm, Henrik Clausen, Gert Sørensen, Loa Borup Sørensen, John Alex Hvidlykke, Emil Hahn Pedersen, Sven Blæn, Claus Leth Jeppesen, Hans Henrik Bang, Mort Z. Sørensen.

Abonnements-service:

Att.: Mai Højsteen
Telefontid: 11.00-16.15
Telefon: 33 91 28 33, lok. 24
Postgiro: 9 71 16 00
Årsabonnement kr. 348,50
1/2-års abonnement kr. 190,-
Hvis bladet er enten forsinket eller udebliver, bedes du rette henvendelse til dit lokale postkontor.

Annoncer

Dansk Selektiv Presse ApS
St. Kongensgade 72
1264 København K
Telefon: 33 11 32 83
Telefax: 33 91 01 21
Salgs- og Marketingschef: Lars Merland
Konsulent: Birgitte Møller Iversen
Produktionschef: Erik Lennings

friløst analyselaboratorium AM's læserundersøgelse 1990
har "COMputer" 238.000 læsere - hver måned, hvilket svarer til en dækningsgrad i befolkningen på ca. 6%.

Redaktion og udgiver:

Forlaget Audio A/S
St. Kongensgade 72
1264 København K
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21

Vigtigt:

Artikler og fotos i "Det Nye COMputer" må ikke udnyttles i annoncer eller anden kommerciel sammenhæng, uden forlagets skriftlige accept. Citater med tydelig kildeangivelse accepteres. Forlaget har ret til at aftrykke og udgive indsendte programmer på andre medier end i bladet. Forlaget påtager sig intet ansvar for eventuelle trykfejl.

Produktion:

Dimensia III Grafik
PrePress
Dansk Heatset Rotation

De fleste redaktionelle sider "Det Nye COMputer" er lavet på en Amiga 3000, med tilhørende software og hardware, af firmaet Dimensia III Grafik.

Fotos:

Tobisch Fotografi
Japan Data
Playground

Distribution:

Danmark: DCA, Avispostkontoret
Norge: Narvesen

Medlem af:

Tilmed:

DANSK OPLAGSKONTROL

COM-BBS:

"Det Nye COMputer's Bulletin Board System" kører 24 timer i døgnet, 7 dage i ugen, 1200/2400 baud, 8 databit, 1 stopbit og ingen paritet. Brug WARE til abonnementskort, som password, men brug et efter eget valg. Følg venligst instruktionerne på boksen, for at blive registreret som bruger.
"COM-BBS" telefon: 33 13 20 03
SysOps: Claus L. Jeppesen og Hans Henrik Bang.

9 Aktuelle printere

Udskriftsprøver, hastighed, opløsning, farve eller s/h - der er ikke det vi ikke har testet for.

Printer Skema:

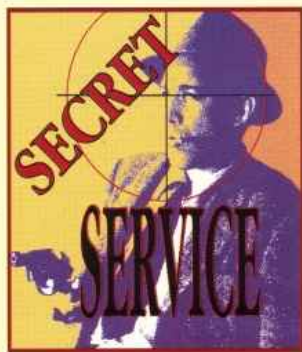
For overskuelighedens skyld har vi samlet printerne sammen i et skema, så du nemt og bekvemt kan se deres individuelle kvaliteter.

Gallery

Læsernes (egne?) billeder bliver præsenteret, men der er også skældud, til dem der snyder!

Gameplay

10 sider tætpackede med anmeldelser af de nyeste spil, til både C64 og Amiga

Mailbox

Brevkasse-Søren besvarer læsernes indlæg

Danske Amiga-BBS'er

En total opdateret liste over eksisterende modem-baser i Danmark, plus lidt nyt om telefontaksterne.

Demo-party

Demo-redaktionen har været til demo-party på Nykøbing Falster, og checket de nyeste demo'er ud.

Hvilken én er bedst?

Gennemgribende test af tre Dtp-programmer til Amiga: Sax-on Publisher, Professional Page 2.0 og Pagestream 2.1

6

COMputer Hotline 91

Alt nyt fra branchen - lige her.

12

Dynamix Dynamit!

Besøg hos Amerikanske Dynamix, der er i fuld gang med at lave CDTV-titler. Vi har fulgt produktionen af et nyt spil.

15

Amiga Expo '91

Det Nye COMputers Amiga-messe slog i år flere rekorder. Læs alt om det store show, og alle nyhederne fra årets Amigabegivenhed.

16

Tema: printere

Så er det tid til en ordentlig printertest: vi har samlet hele 9 printere, testet dem på kryds og tværs, og giver dig her en udførlig rapport om, hvilke der klarede sig gennem nåleøjet. Men allerførst: en leder!

24

27

30

32

46

Secret Service

Snyd og humbug til alle de populære spil - sidder du fast? Så finder du hjælpen her!

49

WordPerfects printerdefinitioner

WordPerfect er ikke kun en "tekstbehandler" - man kan nemlig også selv lave printerdefinitioner, så enhver printer du'r. Vi viser hvordan

52

Printer og miljø

Er det farligt med en printer? Udstøder den hidtil ukendte partikler, og er den konstante larm farlig? Vi kigger på det

54

Printerpapir og Ordliste

Hvilken slags papir skal man vælge til netop sin printer? Plus: komplet ordliste over de mest brugte ord indenfor printer-verden

56

61

64

65

Nye grafik-standarder på vej

En gruppe grafikere i England arbejder på at udvikle nye såkaldte "GRAphics EX-tensions" til Amigaen. GRAFEXA kalder gruppen sig, og ideen er at udvikle grafikstandarder, der kan håndtere flere farver og højere opløsninger end det idag er tilfældet på en almindelig Amiga.

GRAFEXA gruppen fungerer som et slags diskussionsforum, hvor alle er velkomne med ideer, der så omdeles i et nyhedsbrev.

Hvis du godt kunne tænke dig at modtage nyhedsbrevet fra GRAFEXA, bør du kontakte:

Uwe Trebbien
Commodore Buromaschinen
GmbH
Lyoner Strasse 38
Frankfurt 71
Tyskland

For your eyes only

Kan du godt tænke dig at gå James Bond lidt i bedene, kan vi varmt anbefale dig det seneste hit i databransen, spion-sikkert glas.

Det er den engelske glasfabrikant Pilkinton, der tilbyder firmaer sikkerhed imod hackere og industrispionage. Computere sender nemlig normalt elektroniske signaler ud, og disse går fluks igennem almindelige vinduer, hvor de kan modtages af udstyr uden for huset. Med Datastop, som glasset hedder, stoppes alle sådanne signaler.

Spionglasset beskytter dog også den anden vej, idet udefra kommende stråler, som f.eks. radarstråling bliver holdt ude. Nu er det naturligvis ikke nødvendigt, at du flytter din A500 ned i kælderen, for stråling af den karakter skader kun hvis du er tæt på kilden.

Nyhed fra Gold Disk

MediaShow kalder Gold Disk deres seneste produkt, der er en slags multimediale sequencer, specielt beregnet på at lave præsentationer og desktop video produktioner.

Gold Disk hævder, at MediaShow næsten laver din Amiga 500 om til et helt filmstudio, hvor præsentationer kører non-stop, selv uden harddisk. Programmet udnytter nemlig Amigaens evne til at multitaske til det yderste, idet animationer, lyd og andre data, løbende loades ind fra disk, alt imens præsentationen kører.

Indbygget i programmet findes også en såkaldt videotitler, der kan lægge tekster henover dine billeder. Ved hjælp af forskellige transitions kan du lave smarte overgange, der f.eks. scroller, fader eller wiper ny tekst ind. Video Titler byder også på flerfarvede fonts og skygge funktioner.

MediaShow er meget brugervenligt, og så kan det importere stort set alle kendte grafik og lydstandarder til Amiga.

For bruge MediaShow skal du have en Amiga med 1 MB, men andet hardware er ikke påkrævet. Programmet kører på alle Amigaer, og så er det WB 2.0 kompatibel.

Endnu kendes kun den engelske pris på 130 engelske pund, og for yderligere information kan du henvende dig hos:

ND-lavpris, tlf.: 80 81 5211

Amiga 3000 Tower og Unix

Amiga 3500 var arbejdstilen på Amiga 3000-tower-modellen. Nu er den klar, og hedder: Amiga 3000 T. Som du kan se på billedet fylder den en del mere end en almindelig A3000, og det er ikke for sjovt. Nu er der 8 udvidelsesslots, hvoraf 5 af dem håndterer 32-bit teknologi. På bundprintet er der et 200-pins CPU-slot, med plads til et 68040- (eller sågar 68050...?) kort.

I nedsætning til den normale A3000, er de 4 Zorro III-slots på bundprintet. Amiga 3000 T arbejder med 68030 og 25MHz. RAM'en kan ende på 18MB internt, og man kan få versioner med 100 eller 200MB harddiske.

Amiga 3000 Ux, unix-udgaven, der iøvrigt blev præsenteret på CeBIT i Tyskland, ligner jo den almindelige Amiga 3000, men det skal man ikke lade sig narre af, da der under motorhjelm gemmer sig et vaskeægte Unix-system, med AT&T Unix system V Release 4, m. TCP/IP/NFS/RFS, og X-window-system/OpenLook (GUI).

RAMkredsene bliver større

Hukommelseschips til computer har det med at blive mindre og mindre i fysisk udstrækning og samtidig have plads til mere og mere indeni. Markedet er allerede fyldt med 4 MBit chips og nu er både Toshiba og Hitachi klar med prototyper på de nye 16 MBit chips, der altså rummer 4 gange så meget som markedets bedste i-blikket. Til sammenligning skal det siges, at når man fylder "seje" RAM chips i sin Amiga er det som regel 1 MBit chips der tales om.

Hos Toshiba udtaler Michael Edwards, der er chef for marketafdelingen for hukommelseschips, at 16 MBit chips skulle komme ud i handelen i slutningen af 1991 og at vi godt kan regne med at se 1 GigaBit (1024 MBit) chips i slutningen af dette årtusind. Forestil dig at sætte sådan 8 i din Amiga 8000 og se Workbench 5.0 melde "1000.000.000 bytes free".

Messe i Berlin

På en Amigamesse i Berlin fornylig, væltede det frem med 24bit kort til Amiga'en: Colorburst, Harlequin, Visiona, og VD2001, en 24bits Video-framebuffer og realtime video-digitizer. Sidstnævnte findes allerede i Danmark, nemlig hos Ehter G. i Hørsholm. Der er flere 24bit kort på vej, men hold øje med DNC i den nærmeste fremtid: vi planlægger nemlig en kæmpe-test af disse video-damplokomotiver, hvor vi også prøver at definere, hvem der kan bruge sådanne kort, og hvad muligheder der egentlig er at hente.

VD2001:
Ehter G. int.
Tlf: 4286 8186

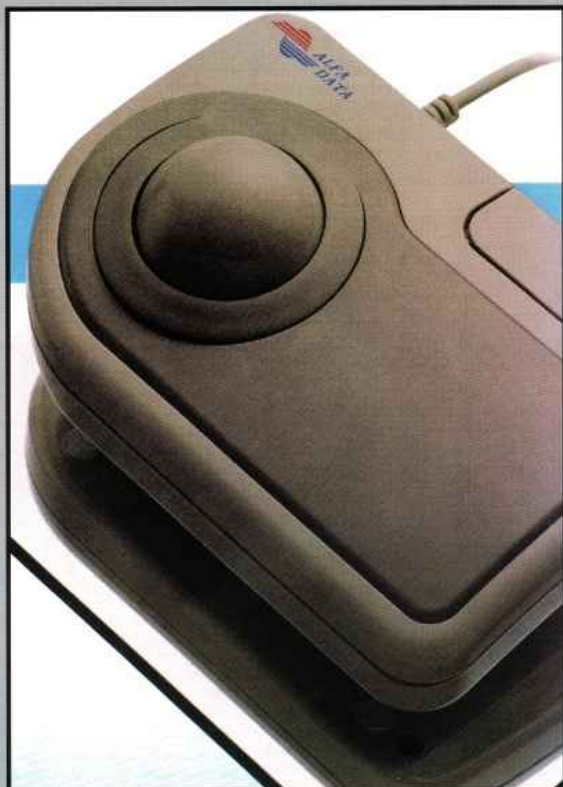
Ny serie af Amigatilbehør

Banzhaff Datamedier tager nu en helt ny serie af Amigaudstyr hjem til Danmark. Serien omfatter 2 typer trackballs, til henholdsvis kr. 496,- og kr. 695,-, og fås til både Amiga og C64. Musen i serien er præcis som den ægte Jin Mouse, og kan købes m. eller uden måtte, dvs. kr. 295,- eller kr. 265,-. Desuden har Alfadata også en optisk mus med på repertoire, til kr. 595,-.

Alfadata har også produkter i RAM-verden, og kan tilbyde en RAM-udvidelse på 512K, til kr. 399,-, inkl. ur og batteribackup m. afbryder, eller en 2MB udvidelse, m. Gary-adapter, for kr. 1295,-.

Yderligere info.

Banzhaff Datamedier. tlf.: 4593 4411

Ny version af VIDI

Hidtil har Videon ligget alene på markedet for digitizere, der ikke behøver alt det pjat med farvefiltre for at digitalisere farvebilleder, men nu er VIDI også kommet i en ny version, der ser ud til at kunne levere konkurrence på alle punkter.

Monobilleder kan grabbes fra en hvilken som helst kilde, uanset om billedet bevæger sig eller ej. Hvis du vil have farver på, skal der et still billede til, som du kan få fra en god videobåndoptager eller et videokamera.

Med VIDI følger der et avanceret redigeringsprogram, hvor du kan klippe og klistre dele af billeder, og sågar lave animationer. Du kan også lægge tekster på dine billeder, og der er gode muligheder for efterkorrektion mht. farver og belysning.

Det bedste af det hele er næsten, at der ikke kræves mere en 1 MB for at få det til at fungere, og hvis du er nysgerrig kan du bestille en demodisk for 2 engelske pund hos:

ROMBO Limited
6 Fairbairn Road
Livingston
EH54 6TS
England

Tlf: 009 44 506 414631
Pris: ca. 2500 kr.

BMP news

Hvorfor nøjes med din monitors blip-båt lyde, når du istedet kan få ægte hi-fi-lyd med BMP's ZY-FI forstærker- og hifi-system? ZY-FI består af 2 stk. 3-vejs højtalere, og der medfølger 2 års garanti. Pris: kr. 698,-.

For kr. 298,- slipper du for hele tiden at skulle skifte mellem joystick og mus, med dertil hørende slid på din mus og dit joystick ind i boksen - nu finder SmartSwitch selv ud af, hvilken enhed du bruger, og retter sig derefter!

"The Complete Colour Solution" er et godt tilbud til alle digitizer-fans. Hvad siger du til:

Digitizer m. realtime framegrabber, styresoftware, farvefilterhjul (ved s/h), RGB-splitter, PhotonPaint og dansk manual?

Prisen for hele molevittten: kr. 2998,-

BMP Data, tlf.: 4228 8700

**ÆGTE UFORFALSKET
AMIGA 3000**

POWER

**ER SUVERÆN
TIL:**

- Desk Top Publishing
- Computer Aided Design
- Grafik
- Animation
- TV-Produktion
- Præsentation
- Tekstbehandling
- Database
- Musik & lyd

**NY
STUDIEPRIS!**

**TEKNISKE
SPECIFIKATIONER:**

- Motorolas rå 68030 CPU samt den talknusende 68882 matematiske co-processor
- 50 el. 100 MB lynhurtig harddisk
- Indbygget flicker fixer kort for knivskarpe billeder
- Agnus, Denise og Paula. - Amigaens interne flyttefolk, der virkelig kan flytte grafik og lyd så det batter
- 102 tasters kattesmidigt tastatur
- Musestyret for optimal kreativ brugerflade
- Kompatibel med 95% af alle lagringsmedier og printere

**HUSK!
gyldigt
studiekort**

**Fra kr.
19.995,-**

inkl. moms.

24.395,-

inkl. moms.

Ring allerede idag!
En time senere kan du have så meget datakraft,
at selv inkarnerede PC-freaks vil skæve misundeligt
til dig.....

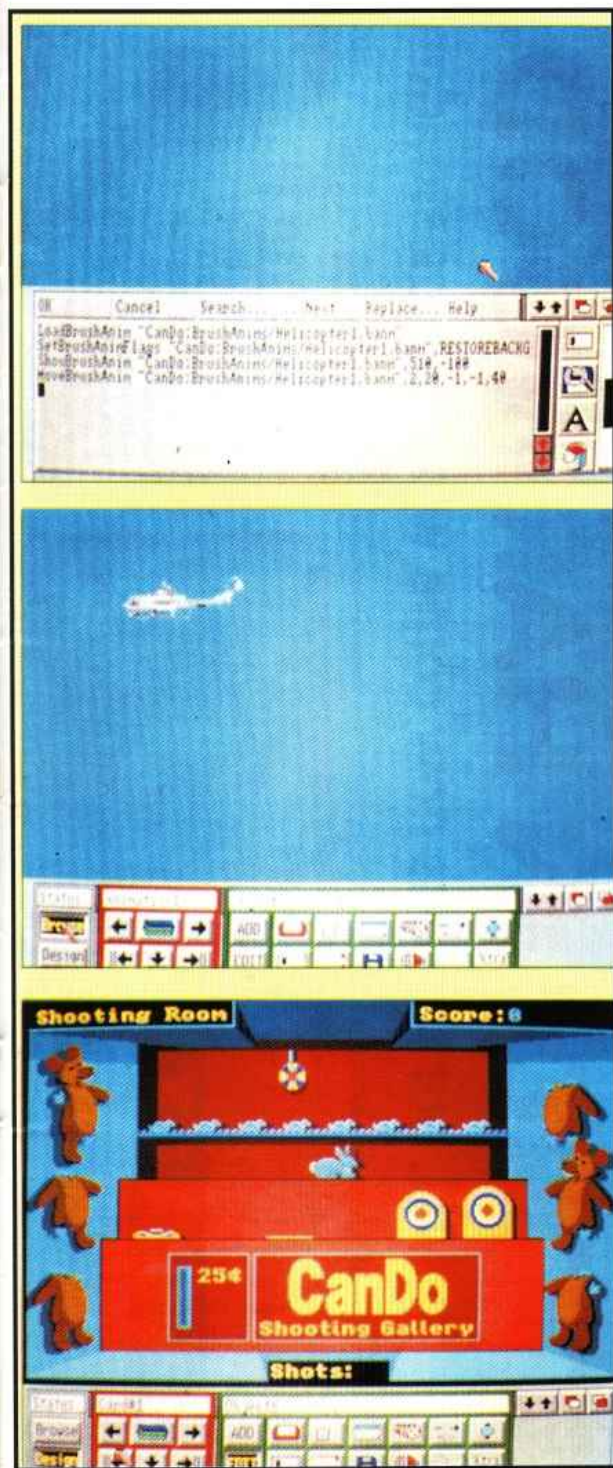

BETA F O N

Istedgade 79 • 1650 København V.
Tlf. 31 31 02 73 • Fax. 31 24 19 50

COMPUTER HOTLINE 91

Tilbygning til CanDo

Et af de store problemer med CanDo, som vi allerede har testet i DNC var, at manualen ikke ligefrem hørte til de mest pædagogiske. Det råder INOVAtronic nu lidt bød på, ved at frigive 2 hjælpeprogrammer, der er beregnet til at få tingene til at gå lidt lettere.

IntroPak indeholder et komplet kursus i brugen af CanDo, med masser af eksempler, som du kan få en hel del ud af, bare ved at studere hvordan de er lavet. Desuden får du en speciel makrofunktion med i købet, der gør at du med et enkelt tasttryk kan gøre noget, der krævede blod, sved og tårer før i tiden.

For de lidt mere avancerede er der ProPak 1, der gør tegning til en ren leg. Med i ProPak 1 er der sågar et par simple spil, der viser hvad CanDo kan bruges til, hvis du har fantasien til det.

Begge programmer kræver at du har det oprindelige CanDo program, og hvis du skulle være interesseret er adressen:

Checkmate Digital Ltd.
80 Mildmay Park
London N1 4PR
England
Tlf: 009 44 719 230658
IntroPak: ca 500 kr.
ProPak 1: ca. 500 kr.

Bordet fanger

Hvis du hører til blandt de mange der synes, de eksisterende tegneplader er en tand for dyre, så bør du nærstudere TDS-Numonics GraphicsMaster. Tegnepladen kan nu fås i England for 185 pund, og for yderligere 75 pund får du en pen eller 4-knaps puck med.

Pladen måler (i aktiv overflade) 12 x 12 tommer, og hvis det ikke er nok kan en større på 12 x 18 tommer erhverves for 290 pund.

Med tegnepladen følger Amiga driver og kabler, så du uden problemer kan bruge den sammen med dit foretrukne tegneprogram eller eventuelt et 3D modellering program. ➤

2MB Chip i A2000

Fra ND Lavpris kommer nu en MegAChip 2000, den geniale løsning til Amiga 2000 ejere, der ikke har nok i deres 1MB Chip-RAM. MegAChip 2000 forøger nemlig Chip-mem'en med 1MB, så du ialt har 2MB at gøre godt med. Samtidig får du også Fattest Agnus (som også sidder i A3000), og hele herligheden sidder på et lille kort, der placeres internt i A2000. Med mere Chip-mem kan du digitalisere større billeder, sample længere lyd-stykker, lave større animationer i tegneprogrammer og meget mere. Kortet er kompatibelt med bl.a. Video-Toaster og HAME, Workbench 2.0 og ECS Denise-chippen, såvel som både GVP's og Commodores acceleratorkort.

Mere info hos:
ND Lavpris,
Tlf: 8081 5211/
3645 0484

Fejl i Tip-Ib-disketten

Den gratis disk, som vi lagde med i DNC nr. 4/91, har været en stor succes. Kopierne væltede ind, og vi er nu ved at finde de heldige vindere.

Desværre var der nogle af disketterne som ikke virkede. Det skyldtes dårlig kopiering, men ud af de ca. 30000, som vi gav væk, var det kun omkring 2%, der ikke virkede, altså 600. Det beklager vi naturligvis, men du skal vide, at vi ikke har haft nogen indflydelse på dette - disketterne blev færdigleveret af Dansk Tipstjeneste, der igen havde fået disketterne af Silver-Rock Productions - så vi troede jo, at den hellige grav var vel bevaret. Nuvel, hvis du stadig sidder med en version, der ikke virker, så ringer/skriver du bare til:

Dansk Tipstjeneste
Korsdalsvej 135
2605 Brøndby
Tlf: 36 720 011

COMPUTER HOTLINE 91

◀ Opløsningen på tegnebrættet er 1000 points per inch, med en præcision helt ned på 0.025 cm.

GraphicMaster tilslutter du din Amiga's serielle port, hvorfra tegnebrættet også får sin strøm. For videre information bør du kontakte:

TDS-Numonics
Lower Philips Road
Blackburn BB1 5TH.
Tlf: 00944 0254 676921

Genialt 3D tegneprogram

Et af de mest banebrydende programmer vi har set på det sidste, er Draw 4D fra Adspec. Det er en mellemting mellem et CAD program, et tegneprogram og et animationsprogram. Ideen er, at det er gjort pæret til lave tredimensionale tegninger, og derefter fylde farver på dem og animere dem.

Alt tegnearbejdet foregår med polygoner, som et rigtigt CAD program. Når du så er færdig, sætter du programmet igang med at fylde fladerne ud, og som du

kan se på billedet af Starship Enterprise er resultatet rimeligt imponerende. Derefter går du over i animatoren, hvor du kan angive en "sti" som dit objekt skal følge, hvorefter Draw4D selv finder ud af resten. Programmet fås i 2 versioner til Amigaer med og uden coprocessor, hvor det naturligvis går langt hurtigere hvis du skulle være den heldige ejer af en 68882 processor. Der kræves 1 Mb som minimum, men som i så mange andre programmer, vil du ikke fortryde det, hvis du skulle have lidt mere plads at lege med.

Sidst men ikke mindst skal det siges at Draw4D understøtter multitasking, og det er faktisk meget rart, for nogle af beregningerne kan godt tage ret lang tid.

Draw4D er allerede færdigt i NTSC versionen, og PAL versionen skulle være på trapperne, men det er for nyt til at vi kan sætte en pris på. Yderligere oplysninger fås hos:

Adspec Programming
P.O.Box 13,
Salem, Ohio
44460 USA
Tlf: 0091 216 337 1329

Ny version af VIDI

Hidtil har Videon ligget alene på markedet for digitizere, der ikke behøver alt det pjat med farvefiltre for at digitalisere farvebilleder, men nu er VIDI også kommet i en ny version, der ser ud til at kunne levere konkurrence på alle punkter.

Monobilleder kan grabbes fra en hvilken som helst kilde, uanset om billedet bevæger sig eller ej. Hvis du vil have farver på, skal der et still billede til, som du kan få fra en god videobåndoptager eller et videokamera.

Med VIDI følger der et avanceret redigeringsprogram, hvor du kan klippe og klistre dele af billeder, og sågar lave animationer. Du kan også lægge tekster på dine billeder, og der er gode muligheder for efterkorrektion mht. farver og belysning.

Det bedste af det hele er næsten, at der ikke kræves mere en 1 MB for at få det til at fungere, og hvis du er nysgerrig kan du bestille en demo-disk for 2 engelske pund hos:

ROMBO Limited
6 Fairbairn Road
Livingston
EH54 6TS
England
Tlf: 009 44 506 414631
Pris: ca. 2500 kr.

HITLISTEN

Nåde...nåde! Da jeg sagde, at i skulle sende flere kuponer ind, så betød det altså ikke, at i skulle planlægge et snedigt attentat, der bestod af 1 styks anmelder, kvall i kuponer! Men kuponerne har gjort underværker på listen, der idag medfører store overraskelser...

Først er der dog tid til en pakke underholdning til en amigæjende navnebroder:

Christian Frederiksen
Tygstrupvej 8
7770 Vestervig

- hvor det så end ligger! Men videre til listen.

AMIGA

Kampen mellem Wings og Pirates! er hård, men Wings holder skansen. Kick Off II er steget en smule. Hold øje med boblerne.

1. Wings (1)
2. Pirates! (2)
3. Kick Off II (4)
4. Power Monger (3)
5. Lotus Esprit Turbo Challenge (5)

Boblere: F-19, Lemmings, Sim City

C-64

Jeg er imponeret! Helt ny på listen sniger Creatures sig ind på en førsteplads, mens Pirates! må dele 3. pladsen med Rick Dangerous II. Lad dette være starten på et generationsskifte...

1. Creatures (ny)
2. Stunt Car Racer (2)
3. Pirates! (1)
4. Rick Dangerous II (ny)
5. Rick Dangerous (4)

Boblere: Batman the Movie, Mi-croprose Soccer, Zak McKracken

Har du kommentarer til listen, er du velkommen til at skrive ind. Men indtil videre vil jeg trække mig tilbage, mens sommerens stjernespekede tæppe sænker sig over min amiga.

Buenas Dias!

Her min Top-5 over spil til: _____ Amiga _____ C64 (Sæt kryds)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

Send kuponen til:
Det Nye Computer
HITLISTEN
St. Kongensgade 72
1264 København K

HITLISTEN

star

Alle starprintere leveres med kabel,
dansk manual, farvebånd.

STAR LC-20 180 tegn pr. sekund 1.895,-
STAR LC-10 Colour 2.495,-
STAR LC-200 Colour 225 tegn 2.695,-
STAR LC-24-10 ..... 2.795,-
STAR LC 24-200. 24 nåle, ... 3.395,-
STAR LC-24-200 Colour 3.995,-
CANON BJ-10e Jet Ink (utrolig flot skrift) 3.410,-
Arkføder til alle LC printere fra 1.090,-
Parallelt interface til NL-10 incl. kabel 695,-
Farvebånd til alle STAR modeller. (God pris) ..... ring!!!
Commodore MPS1550 colour, ny model 2.495,-
Commodore MPS 1230 ..... 1.795,-
Vi yder 2 års garanti på
STAR LC-20 samt LC-200 serien.

A590 - fremtidens Harddisk til Amiga 500

A590 består af en Epson slimline 3,5"
20Mb Hardisk på 80 ms, SCSI
Interface med plads op til 2Mb RAM
i indbyggede sokler. Ydermere
har A590 også indbygget en
DMA-controller der får
overførselshastigheden op på
2,4Mb/sek.
Et fordelagtigt
valg til din A500.

3995,-

HUSK AT...

...Banzhaf gi'r dig altid
de bedste priser
- ring og hør den bedste pris
på netop dit ønske!!!

Disketter

Vi importerer selv alle disketter direkte fra
fabrikkerne - derfor de lave priser.
Kvaliteten er garanteret høj, derfor giver
vi 100% garanti. Vi har alle KAO + 3M
mærkevarer på lager.
Ring og hør laveste dagspriser!!!

100 stk. 3,5" kvalitets
disketter ..... kun **kr. 449,-**

Diskbox m. lås til 100 stk. 84,00
Rensdisketter fra 49,00

Commodore Amiga 500 + PHILIPS farveskærm

CM 8833-II incl. kabel, 3 spil og Joystick.

Kæmpetilbud

6.395,-

Nu Kun:

...også tilbud på andre pakkeløsninger!

Månedens super-tilbud

1,8 Mb Ram-
udvidelse til
A500 med
garyadapter
+ 2 Mb monteret
kr. 1395,-

Banzhaf har alt til din Commodore - og særdeles gode priser!

MaxiMem ram

...den ægte
ramudvidelse-
se!!!

Ramudvidelsen der
meget let kan udvides til en
fornuftig penge.
Plads med nu 2,5Mb intern ram,
eller 1Mb Chip-Ram og
1,5 Fast-Ram
MaxiMem 1,8 Mb, 512 Kb monteret 699,-
1,8 Mb monteret kr.: incl. Gary adapt. 1895,-
Gary eller CPU adapter 348,-
512 Kb ram til MaxiMem + A590 Harddisk 295,-

Diverse

Interword tekstbehandling (DK) 895,-
Philips farvemonitor CM 8833 II til Amiga 2395,-
Multiplaykabel 199,-
Joystick fra 99,-
Joystick m/auto-Fire 198,-
Formstøbt støvlæg til A500 99,-
Kickstartomskifter 295,-
Kickstart ROM 1,2 eller 1,3 250,-
Mousemåtte fra 69,-
Bootselector (DF 0 - DF 1) ..... fra 148,-
Rejsebox til 10 disketter fra 39,-
Modem 2400 Baud med software 1695,-
Alcotini Soundsampler 795,-
Creative Sound Systems - sampler 895,-
Smart Sound - sampler 398,-
Mousemaster 398,-
Amigabøger på dansk eller engelsk ..... fra 198,-
4 playerkabel til Kick off 2 298,-
Philips TV tuner (se fjernsyn på CM8833 995,-
Action Replay ver. 2, med dansk manual 1195,-
Action Replay 2 til Amiga 2000 1095,-
Spil til Amiga ..... fra 99,-

Amiga 2000

+ udstyr til 1/2 pris!!!

*Gældende for alle der er igang med en videregående
uddannelse. Husk, at medbringe dit studiekort
Ring og hør nærmere!!!!

...Banzhaf sælger også
på postordre - Ring eller
Fax. din ordre - og vi
vil lev. din bestilling
inden 48 timer!

Ny smart Amigamus! - den bedste mus! ifølge stor-testen i Computer nr. 5-90

JIN-MOUSE er navnet på denne "nye" og meget præcise
mus til din Amiga.
Den har holdbare microswitches og en opløsning, der
svare til ca. 290 DPI, hvilket betyder, at du ikke skal
bevæge musen så langt som hidtil.
Leveres med en smart mus-måtte.

**kun:
295,-**

Golden Image

Håndscanner 1995,-
Trådløs mus 699,-
Optisk mus 595,-
Mekanisk mus 295,-
512 Kb ram, med afbryder, ur, og batt. back-up 399,-
8 Mb ramkort til A-2000 m/ 2Mb monteret 1995,-

Alfadata (2 års garanti)

Trackball 495,-
Mekanisk mus 395,-
512 Kb ram, med afbryder, ur, og batt. back-up 499,-

Amiga drev

3,5" low Cost drev 895,-
3,5" SENATOR eller Master 3A-1 995,-
Med afbryder, bus, støvklap og 70 cm.
kabel. Meget hurtig accessid.
3,5" drev, til A2000 1095,-
3,5" Golden image drev m/ display 1195,-
5,25" drev 40/80 1295,-
5,25" Master 5A-1, ... 1695,-
(incl. strømforsyning) + 40/80 sporomskifter

Vi leverer til hele Norden. Levering inden 48 timer i DK.
Priser er incl moms. Forbehold for prisændringer og trykfejl.

BANZHAF
datamedier a/s

Lynghy Torv 10 · 2800 Lynghy · Giro 7 52 5133 Telefon: 45 93 44 11 · Telefax 45 93 44 07

ORDRETELEFON
45 93 44 11

Dynamix Dynamit!

Vi har besøgt Amerikanske Dynamix, der her bl.a. kan fortælle om, hvordan de har lavet to helt nye spil til CDTV'en.

Af Paul Rigby

Amerikanske Dynamix, der nyligt er overtaget af Sierra, planlægger at udgive CDTV versioner af deres seneste udgivelser, "Rise of the Dragon" og "Heart of China". For at finde ud af mere om disse banebrydende spil og den udviklingsmetode, der vil blive brugt til deres CDTV titler, fik jeg fat i Dynamix' overhoved, Jerry Luttrell. Et af de mest nærliggende spørgsmål er selvfølgelig hvordan Dynamix har skabt den superbe grafik.

Jerry Luttrell fortæller: "Grafikken til 'Rise of the Dragon' er fuldstændigt hånd-tegnet af en af vores grafiske kunstnere, der tidligere arbejdede for et større tegneserieforselskab. De er alle blevet til med blæk, air-brush, vandfarve og blyant. Til sidst havde vi nogle virkelig flotte billeder, som blev overført til computer med en farve-scanner. Baggrundene til 'Heart of China' er fremstillet på en tilsvarende måde, med digitaliserede figurer lagt over."

Nu kunne man forestille sig, at handlingen og strukturen af spillene (steder, personer, etc.) ville være lidt anderledes end computer-versionerne, da CDTV'en jo byder på mange gange den almindelige diskplads, og mulighed for CD-lyd. Hertil siger Jerry:

"Der vil være over 50 steder i hvert af spillene. Hvert sted har et indbygget under-sted. For eksempel, i Dragon ser man sit soveværelse, og her kan man bevæge cursoren op på en 'videotelefon'. Ved at klikke på den og zoome ind, er man pludselig foran sin 'videotelefon'. Her er 'videotelefonen' opfattet som et rum, i soveværelset."

"Spillet fungerer ligesom Hypercard. Det drejer sig kun om at pege og klikke med cursoren. Hvis man klikker på en øldåse, kommer der en tekstboks frem, der f.eks. siger 'Bio-Beer', eller hvis der klikkes på en pistol, fremkommer beskeden 'Never go anywhere without extra ammo - you never know when you're go-

ing to need it', osv. Selvfølgelig kan man også tage ting ind i sit Inventory."

Realtime action

Ingen af spillene er "lige-ud-af-landevejen". Man kan gå overalt hvor man vil, uden et egentlig mål og uden at lave noget, eller man kan tale med folk, uden at få væsentlig information, fordi man er det helt forkerte sted. Selvom du ignorerer hvad du får

far, indenfor en vis tid. Jo flere dage, du bruger på at finde hende, desto mindre bliver din dusør. Der er også mulighed for, at du bliver forelsket i pigen. Næsten alt kan ske.

Selve kommunikationen fungerer to to måder. Først er der almindelige samtaler, der normalt starter, når du forsøger at gå forbi en person. F.eks. kommer du ikke forbi vagterne ved baren, i "Rise of the Dragon", hvis du har

skal forløbe, er endnu ikke besluttet.

For at starte en slåskamp, klikkes på musen, og hånden bliver en knytnæve. Nu kan knytnæven placeres på et offer, og vedkommende får een over nakken - smaaakkk! Hvis du har en pistol i hånden, ja, så skyder du offeret istedet... Her kan du dog godt risikere, at dit offer når at reagere inden da.

Måden, som spillet blev lavet på, ligner til forveksling måden, man forbereder en rigtig film på. Jerry Luttrell fortæller:

"Begge spil havde et komplet storyboard for et år siden - vi havde vægge fulde af 3x5 cm storyboards, til hver sekvens. På dette stade kunne vi bytte om på sekvenser, ændre eller helt fjerne dem. At lave et storyboard betyder, at man får et godt overblik over spillet, som ellers ville have været umuligt at overskue, på grund af størrelsen", beretter Jerry, og fortsætter:

"Til 'Heart of China' brugte vi meget tid på at lave kulisser, og kostumer til de medvirkende. Men når vi så viste det endelige resultat til andre mennesker, så var de ikke tilfredse. Det skyldtes, at det var blevet så lig TV, at folk forventede TV-kvalitet, med digitaliseret tale og fuldtids-animation.

Forventningerne var altså for store for mediet, og derfor satte vi en tegner til at gøre omgivelserne mere tegnefilms-agtige, hvorefter vi så kunne sætte de rigtige mennesker ind. Nu sagde folk 'wauuw, det er jo utroligt!' osv. Og det passer os egentlig fint, for tegnede baggrunde er meget billigere end ægte videooptagelser!"

Film studie

Dynamix har investeret meget tid, og mange penge i at lave et professionelt produktions-setup. De har deres eget film-studie, hvor skuespillerne kan folde sig ud, med kulisser og kostumer osv. Til 'HOC' blev der gjort me-

Dynamix gør meget op i grafikken til deres spil. Forskellige kunstnere bliver hentet hjem for at farvelægge med bl.a. airbrush og akvarel.

af vide, eller du ikke gør det, som er meningen, så kan du stadig gå rundt som du lyster. Spillet arbejder i realtime-omgivelser. Det vil sige, at hvis du f.eks. i "Blade Runner" beslutter dig for at sidde i din lejlighed hele spillet igennem, så sker tingene alligevel, bare uden dig. Spillene er meget fleksible, og giver spilleren mange muligheder. Måske for mange, men der vil være hint-bøger klar, hvis man sidder helt fast. Der er ca. 40 til 50 timers aktivt gameplay, og hver nyt spil, har flere forskellige slutninger, alt afhængig af hvad du foretager dig, og hvor du går hen.

Heart of China

Hovedplottet i "Heart of China" er, at du skal finde en pige, og bringe hende tilbage til hendes

en pistol. Her kommer der tale-bobler op på skærmen, og vagterne siger så noget til dig. Du kan du vælge mellem flere forskellige svar. Disse svar afføder så igen svar fra vagterne, osv. Samtaler kan også dirigeres ind på et helt nyt spor, hvis du kan vise noget fra din Inventory, der har betydning for den eller de personer, du taler med.

"Man kan også selv starte en dialog. Før cursoren hen på en person, og klik, hvis der kommer en tale-boble. Nu kommer der et nærbillede af personen, og I kan tale sammen", fortæller Jerry Luttrell.

Action scener

-deciderede slåskampe osv., bliver med en arcade-sekvens, men hvordan det helt præcist

get ud af kostumerne, da handlingen er forlagt til 1930'erne. Faktisk fik de fat i nogle ægte flyvejakkere fra 1. Verdenskrig, hjelme, briller, uniformer osv.

Om selve processen af lave et CDTV-spil, fortæller Jerry: "Produktionen foregår i forskellige stadier. Først designs og opdeles spillet i moduler, via GDS (Games Design System), og så skrives storyboardet. Kunstneren, der tegnede baggrundene, havde travlt med at leje andre kunstnere, der kunne komme airbrush'e/vandfarve de færdige baggrunde. Til 'HOC' brugte vi 2 måneder på at finde de rigtige skuespillere, der skulle ligne tyskere etc. De fleste af optagelserne var med 35mm kameraer, der var istand til at optage 15 billeder i sekundet. Men kvaliteten var for lav, så det eneste vi brugte, var nogle danse-piger, men selv her brugte vi RotoScop-metoden." (se boks).

Både film og tegninger scan-

nes ind med en flatbed-scanner, i den højeste opløsning, og herfra arbejder kunstnere med skærmene, for at animere dem, mixe skuespillere ind og ud, rette en pixel hér og dér, osv. GDS gør, at kunstneren selv kan lave al animationen.

Når animationen er savet, hvilket gøres i enkelt-filer, overlades de til programmøren, der i mellemtiden har klargjort programstrukturen. Her indsættes baggrunde, med animationer ovenpå, og så tilsættes kunstig intelligens, 'tilfældige' begivenheder, dialogen, lyd (der tages fra originale lydspor), og så videre. Og så har man et færdigt CDTV-spil...

CDTV-versionerne er stadigvæk i produktion, men du kan være sikker på, at når de kommer, så indeholder de masser af digitaliseret lyd, af højeste kvalitet. Udover det, er der en mulighed for, at den normale tekst bliver erstattet af rigtig tale. ■

Rotomation

RotoScope er den teknik, hvormed man tager en normal film, og tegner billederne over på papir eller andet, for at skabe en tegnefilms-agtig animation. Hvis du husker den norske pop-gruppe A-HA, og deres gennembruds video, så ved du nu, hvad RotoScope er. Her er sangeren en tegning i en bog, og han bliver levende, hvorefter han hiver en pige med ind gennem bogens sider.

Metoden er den samme hér, og RotoScope-effekten forvandler dårlige videobilleder, til nye og spændende billeder, i ren tegnefilms-kvalitet.

Rundtur hos Dynamix

Modsat andre softwarefirmaer, bruger Dynamix rigtige skuespillere som modeller for grafikken i CDTV-spillene. Det kræver tid og koordination at hitte rundt i alle skitserne. Samt finde ud af præcise kameravinkler, lys og skygge, tøj og mimik.

Tusindevis af tegninger pryder væggene hos Dynamix' grafikere. Forestil dig hvor mange billeder der skal til, for at fremtvinge en bevægelse.

"Storyboardet" er udført i let streg med små noter om scenens løb og går derefter videre til programmører samt grafikere.

Fotografier af forskellige positioner bruges som model af grafikkerne. En af de sikre metoder til at få perfekte proportioner.

Fra foto til skitse til den nu delvis færdige tegning. Forløbet er ikke ligetil, hvis man vil som Dynamix vil frem med et kvalitetsprodukt.

TØR DU ANDET....

det kan være dyrt at købe for billigt hos tilfældige firmaer!

... end at købe dit computerudstyr hos BMP-Data, der som de eneste i branchen yder 2 (TO) års garanti på langt de fleste produkter ??? Tilmed får du hos BMP-Data 8 dages fuld returret og 30 dages ombytningsret, og både før og efter købet kan du benytte den gratis teknikerbistand. Denne service får du kun hos os, fordi vi udelukkende sælger kvalitet, og vi ved, hvad vi har med at gøre. Efter mere end 6 gode år i hjemmecomputerbranchen er vi en af de mest pålidelige leverandører, du kan vælge - **TØR DU ANDET???**

Velkommen hos BMP-Data! -Danmarks flinkeste AMIGA-forhandler.

CARTRIDGES - STÆRK LAKRIDS

ACTION REPLAY II

til Amiga 500/2000 seneste vers.

- Soundtracker lyd-riper
- Et væld af direkte DOS-kommandoer for nemmere arbejde med diskdrevet
- Freezekopierer næsten alt
- Evigt liv i spil og slow-knap
- Effektiv virus-killer
- Flyt sprites fra spil til spil eller tegn selv nye
- Assembler/disassembler
- Huger let lyd og billeder
- 2 års garanti
- Nyrevideret dansk manual
- Action Replay 2 indeholder en masse nye faciliteter. Rekvirer vort særlige informationsark herom

DANSK
MANUAL

A500 998,-

A2000 1.098,-

ACTION-REPLAY

MK6 til C-64/128

- Testvinder i utallige tests verden over, ikke uden grund:
- Freeze-kopierer næsten alt
- 25 x hurtigere disk-turbo
- 15 x hurtigere bånd-turbo
- Finder selv snydepokes
- Spritkiler, sprite-bytter
- Læsker totalmemory mc-monitor
- Snup billeder og sprites og brug dem i dine egne programmer
- Og meget mere - Køb det og prøv det med 14 dages fuld returret
- Se testen i COMPUTER nr. 4/91

798,-

STEREOSAMPLER

SMARTSOUND Stereosampler

- Overfører alle lyde fra stereoanlægget til AMIGA'en i Hi-Fi stereo kvalitet (samplere op til 100 kHz).
- Glem lyden på disk, spil baglæns, læg ekko på, snak som Anders lyden eller lav et ACIDHOUSE mix.
- Fuldt softwarekompatibel. Virker med alle programmer til sampling via parallelporten.
- 2 års garanti.

SmartSound er smart!

Tilslutningen til hovedtelefon-stikket gør det muligt at anvende alle kontroller på anlægget. Hermed er knapperne på sampleren sparet og VOILA! Du får 800 kroners lyden for kr. 398,-. Sådan. Incl. kabel og stereo-software.

Kr. 398,-

INDBYGNINGSKASSE

SMART-STAND

Smart-Stand gør det muligt at placere monitoren halvt ind over AMIGA 500. Samtidig kan strømforsyningen og andet ledningsnet placeres under monitoren. Hermed får du bedre orden og plads på dit computerbord og din gode gamle Amiga kommer til at ligne en flot PC. Smart-Stand er dansk kvalitet i kraftig metaludførelse og er selvfølgelig sprøjte-lakeret i den rigtige Amiga-farve.

KUN

kr. 298,-

AMIGA VIDEO DIGITIZER

Årets bedste digitizer pakke-tilbud THE COMPLETE COLOR SOLUTION

Røst til skyerne i den engelske fagpresse. F.eks. udtaler "Amiga-user": "Kan man ønske sig mere?!" Rombo-digitizeren digitaliserer i 4096 farver fra både videobåndoptager og kamera. Laver præklassens absolut flotteste billeder i op til Interface. Digitaliserede billeder kan gemmes som IFF og køres ind i ethvert tegneprogram. Til farvedigitalisering kræves en RGB-splitter, der naturligvis er inkluderet i pakketilbuddet. Ved hjælp af den medfølgende animationssoftware kan du også lave S/H realtime framegrabbing, og på denne måde optage en stumfilm og gemme den på disken. Til bearbejdning af de færdige billeder medfølger Photon Paint. Et ægte HAM tegneprogram i 4096 farver.

PAKKETILBUD:

Digitizer 1998,- Photon Paint 798,-

RGB-Splitter 1498,-

SPAR 1296,- KUN 2998,- for hele pakken

STEREO-SYSTEM

ZY-FI stereoforstærker med 2 stk. 3-vejs minihøjttalere

Er du træt af den flade lyd fra de indbyggede højttalere i din monitor? Så lad den gode lyd fra din Amiga komme til ære med ZY-FI stereosystemet. 2 solide 3-vejs minihøjttalere med indbygget forstærker og volumenkontrol giver dig perfekt HI-FI lyd. Flot sort design. Solid kvalitet og 2 års garanti. Strømforsyning medfølger.

Hele sættet
kun kr. 698,-

DE FLOTTESTE FARVER!

- Professionel farveprinter til AMIGA/PC/C-64/C-128.
- MPS1550C har stik til både Amiga/PC (Centronics parallelt) og til C-64/128 (rundt serielt).
- Utroligt mange muligheder for at variere teksten.
- Mange landes tegnsæt indbygget f.eks. DK, GB, S,N,D,USA,E og F.
- Kan danne 50 forskellige, klare farver.
- Lynhurtig: 120 tegn/sek.
- SOFT TODAY beskrev denne printer, som den bedste farveprinter for under kr. 10.000,-.

Commodore MPS1550C Kr. 2698,-

Prisen inkluderer kabler, 250 ark papir, farvebånd (samlet værdi kr. 291,-), dansk manual m.m. Desuden medfølger gratis traktorfremføring (værdi kr. 380,-). Rekvirer gratis skriftprøve!

MARKEDETS MEST STØJSVAGE

- En ægte INK-JET printer, der passer både til Amiga og PC.
- Skriver utroligt flot - en mellemting mellem en 24-nåls - og en laserprinter.
- Forskellige tegnsæt.
- Den utrolige INK-JET-teknik sprøjter sværent direkte på papiret, derfor skrives printerens smukt og lydløst.
- Flot og praktisk, kompakt design.
- INK-JET-printere koster normalt omkring 10.000,- så prisen er en lille revolution!

Commodore MPS1270 kun 1998,-

Prisen inkluderer kabel, papir og farvepatron. (Samlet værdi kr. 342,-). Rekvirer gratis skriftprøve!

AKTUELLE TILBUD:

RAM A500:

512 kB u/ur kr. 348,-
512 kB m/ur kr. 398,-
1,5 MB komplet med RAM og GARY adaptor.
Kun kr. 1398,-

DISK DREV

ZYDEC 3,5" externt.
Gennemført bus og afbryder. Støvknap og metalkabinet.
2 års garanti. Kun kr. 898,-

MAXIMEM

512 kB kr. 698,-
1,8 MB komplet kr. 1.548,-

NONAME DISKETTER:

3,5" med 5 års garanti
100 stk. kr. 398,-

MASSER AF LÆKRE MUS

Golden Image GI-500: 298,-
Golden Image OPTISK: 598,-
Golden Image trådløs: 698,-

ZYDEC designmus
Den der ligger bedst i hånden, kvalitet, 2 års garanti: 298,-

POSTORDRE-BESTILLINGSKUPON

Send kuponen i lukket kuvert til nedenstående adresse eller ring på vor ordretelefon 42 28 87 00. HUSK at du trykt kan handle hos os - medlem af de forenede Kvalitetsudbydere's garantifond.

Industrivej 19
3320 Skævinge 42 28 87 00

FAX: 42 28 82 55
Postgiro: 1 90 62 59

JEG BESTILLER HERMED:

STK	KR.
STK	KR.
STK	KR.
STK	KR.
STK	KR.

MIN ADRESSE ER:

NAVN:
GADE, NR:
POST NR:
BY:
TLF. NR:

BETALING

- ☐ Check vedlagt
- ☐ Pr. efterkrav + porto kr. 20,-
- ☐ Pr. efterkrav + porto (kr. 20,-) og gebyr (kr. 25,-) IALT tillægges kr. 45,-

FØLGENDE ØNSKER

- ☐ GRATIS TILSENDT:
- ☐ FARVEPRINTER MPS1550C
- ☐ C-64 KATALOG
- ☐ INK-JET PRINTER
- ☐ JOYSTICK KATALOG MPS1270

Der tages forbehold for trykfejl og prisændringer. Kuponen må gerne skrives af eller kopieres. Alt er med min. 1 års garanti. Alle priser er incl. 22% moms. Åbningstider: Mandag - fredag: 09.00 - 16.30. Torsdag: 09.00 - 17.30.

Amiga E

Danmarks største Amigaudstilling blev simpelthen en gigantisk succes. Besøgstallet nåede op over 5500 personer, og der var mere plads og flere udstillede ting end nogensinde. Hvis du ikke selv så udstillingen(!?), eller ikke havde tid til at se det hele, så læs her.

Af Hans Henrik Bang

En af de ting, der gjorde AE91 til en succes, var alle de specielle messetilbud, der fik folk til at købe som om de boede i Bagdad og computerudstyr var spiseligt. Der var kæmpestore prisnedsættelser på alt fra kvalitetsmus til GVPs store acceleratorkort. Med hensyn til RAMudvidelser til A500 var der regulær priskrig, og priser på lige over 300 kr. for 512 K ekstra var ikke noget særsyn.

Endelig var der selvfølgelig masser af underholdning, såsom daglige Hugoshows, hvor en af de besøgende kunne komme op på scenen og spille Hugo på det store lærred.

Det blev naturligvis styret af Nina Klinker fra TV2, og for at gøre det hele så realistisk som muligt, var det Michael Brockdorff (der har lagt stemme til Hugo), der kommenterede spillet. Det ser simpelthen hyleskægt ud, at se en stor mand som Michael stå at tale med skærmtrøldens stemme. Efter sigende er den

Og sådan oplevede vi Amiga Expo 91 - set fra DNC's stand og her var der ikke brug for (eller plads) for folk med klaustrofobiske tendenser. Læsere fra hele Danmark, myldrede simpelthen frem.

opstået den gang Michael var i militæret, hvor alle soldaterkameraterne synes, at det var vildt morsomt når Michael skruede Hugostemmen på. Da Silverrock så skulle have lagt stemme på Hugo, og Michael sjov fyrede sit "Hallo" af, var der ingen tvivl om, hvem der skulle tale for Hugo.

Billige mus

Betafon havde flyttet stort set hele butikken ind på messen, og solgte bla. stakkevis af Naksha mus til 169 kr., der for bare et halvt år siden kostede noget på den forkerte side af en plovmand. De havde også et eksem-

plar af den nye Videon 3.0 digitaliser med, der udover at kunne digitalisere i farver uden brug af RGB splitter nu kan lagre billeder i 16 millioner farver. Det siger næsten sig selv, at de ikke kan vises på Amigaens skærm i den ene kvalitet, da det ville kræve 24 bitplaner. Det gør nu heller ikke så meget, for ideen er, at det f.eks. kan anvendes i Professional Page 2.0, der som bekendt kan udskrive 4-farve separerede film til trykning af f.eks. DNC. På den måde kan du altså digitalisere et billede fra et videokamera, se det i lidt dårligere kvalitet på skærmen under redigering, men få fuld videokvalitet i det færdigtrykte billede. Sidst men ikke mindst havde Betafon opstillet adskillige A3000'er, som blev flittigt af mange Amigabrugere med et længselsfuldt blik i øjnene.

Amiga-gruppen

Bag dette lidt beskedne navn, gemmer der sig et Commodore

Creative Center, der har specialiseret sig i TV/videoproduktion og interaktiv præsentation. At de kan deres kram, kunne alle på udstillingen se direkte på det enorme lærred oppe på scenen. Det var nemlig Amiga-gruppen, der havde kørt deres tunge grej i stilling og tryllede med 24 bit animationer, seje videoeffekter og meget mere. "Det her kan nok ikke laves med en A500 med Mini-Gen genlock" tænkte jeg, og et hurtigt kig på udstyret viste da også, at der her blev brugt professionelle videomaskiner, kameraer og en Neriki genlock, der giver ægte broadcast kvalitet. Alle problemer med filmer i grafikken og dårlige farver, som du typisk kan opleve med billige genlocks, var en saga blott, men naturligvis koster kvalitet penge, så du må regne med at slippe 20.000 kr. før dyret er hjemme.

Amiga-Gruppen havde også medbragt en Amiga 3000 med berøringsfølsom skærm, der er ideel til præsentation for personer, som aldrig har set et tastatur eller en mus, men kan finde ud af at dirigere sig rundt i et program, bare ved at pege på skærmen.

Gives væk: Harddiske

En af de helt store pristrykkere på messen var helt klart ND Lavpris, der forhandler GVP, Gold Disk og ASDG produkter. Fredag morgen, da messen startede, havde ND Lavpris hele standen

fyldt med harddiske og acceleratorkort i høje stabler, men søndag før lukketid var alt simpelt hen ryddet. Priserne var nemlig sat ekstraordinært ned pga. messen, og man kunne ligefrem se, hvordan folk stod og vred sig foran standen, fordi de var ved at spare sammen til en harddisk eller et acceleratorkort, men nu havde en enestående chance for at få det endnu billigere, selv om de måske først havde tænkt sig at købe det senere. En anden spændende nyhed var Professio-

marks mest populære mand - eller hvad han nu er. Her kunne du i hvert fald købe alt fra Hugosengetøj og Hugohåndklæder til Hugotandbørster og Hugoslik.

Troldspejlet

Du kender sikkert allerede DRs udsendelse Troldspejlet, der beskæftiger sig med computergrafik og animationer i topklasse. De havde naturligvis også en

nye konkurrence for hjemmelavede computeranimationer. Det er meningen at seerne skal sidde hjemme og skrue animationer sammen på deres computer, og sende dem ind til Troldspejlet i et hvilket som helst computerformat (ZX-81 vinderchancer er dog måske lidt små). De bedste animationer vil så blive præmieret og blive vist i udsendelsen.

Som Tore helt rigtigt sagde: "De er jo simpelthen knaldedygtige, de mange børn og unge, der sidder hjemme og animerer med computeren.

Tore sad samtidig og tryllede med programmet Real 3D, og viste hvordan man med lidt regnekraft og fantasi, lynhurtigt kan få stillet en flot animation på bene-

Brian, hvem er Brian?

Torsdag aften, dvs. dagen før messen skulle åbne, havde alle udstillerne naturligvis lynene travlt med at få det hele på plads inden dørene gik op for publikum. Pludselig kom en fragtmand gående over mod os og lignede en mellemting mellem et spørgsmålstegn og Erling Bundgaard fra "Supersvarerne" - dvs. et spørgsmålstegn.

Fragtmanden spurgte: "Undskyld - øøøh - jeg kommer med nogle varer. Ved I hvor jeg kan finde Brian?" Vi kiggede lidt på hinanden, for selv om vi godt kan finde på at kalde hinanden Brian en gang imellem, var der

Michael Brockdorff (stemmen bag HUGO i TV2), og Nina Klinker Jørgensen har udset sig et "offer" til en gang HUGO-spil.

nal Conversion Pack til 750 kr., der bruges sammen med The Art Department og giver mulighed for at anvende 24-bit grafikbilleder fra både IBM og Macintosh.

Ren Hugo

En enkelt stand var fuldstændig overgivet til dyrkelse af Dan-

stand på messen, og her stod der en A3000 med storskærm, styret af grafiktroldmanden Tore Bahnson, der er tidligere grafikspecialist på COMPUTER. Desuden var Jacob Stegelmann (tidligere kendt fra "så er der tegnefilm"), der er producer for Troldspejlet, også på pletten, og de kunne fortælle om Troldspejlets

Amiga Expo

ingen af det navn i nærheden. Vi så uforstående ud, så fragtmanden fortsatte: "Ja, I ved godt, ham Brian Trust". Så var vi naturligvis flade af grin, for det fragtmanden selvfølgelig mente, var den nye landsdækkende Amigaklub BrainTrust.

Klubben udgiver hver måned et diskbaseret magasin (dvs. at hele "bladet" ligger som tekst og grafik på en diskette), og det indeholder bl.a. artikler om seriøs programmering i hhv. Basic, C og assembler, så hvis du er træt af AmigaBasic, så var det måske en ide at begynde på.

Amiga View, som magasinet hedder, udkommer i øjeblikket på en enkelt diskette om måneden, men på standen kunne de fortælle mig at en 2 diskette version er lige om hjørnet. Amiga View koster 42.75 kr. pr. måned.

100 Mb Fastram

Dette var det ambitiøse skilt, der prydede den stand, der deltes af RW Electronics og Bech & Erlik. Jeg blev selvfølgelig straks nysgerrig, og det viste sig at RW Electronics er begyndt at importere en ny harddisk-controller ved

navn Evolution II. Når du anskaffer en stor harddisk er det normalt at partitionere (dele) den i mindre sektioner, som er lidt lettere at holde styr på. Det smarte ved Evolution II er, at du kan afsætte en partition til at fungere præcis som om det var fastram, ved at benytte en MMU (Memory Management Unit). Naturligvis går det ikke lige så hurtigt som hvis det var rigtig RAM, for accesstiden for en harddisk ligger omkring 20 millisekunder mens accesstiden for en RAMkreds typisk er 80 nanosekunder (milli-ontedele millisekunder!). Det er bare heller ikke det der er meningen, for fordelene er, at de programmer du bruger, tror at de pludselig har 100 MB fastram til rådighed. Hvis du nogensinde har prøvet at arbejde med f.eks. The Art Department, der kan behandle 24 bit billeder, så ved du også hvor ufatteligt RAMkrævende det kan være. Læs testen i dette nummer!

Bech & Erlik demonstrerede naturligvis deres tipsprogram, men kunne også løfte sløret for deres allernyeste projekt. Amigaens hidtil eneste regnskabsprogram BusyPack er efter min mening ret besværligt at arbejde

med, men nu er løsningen måske på vej med AmigaFinans, der skulle være færdigt i løbet af sommeren. Før Bech & Erlik gik igang med programmeringen, gik de, i erkendelse af, at IBM er den førende forretningscomputer, ud og kiggede på de store regnskabsprogrammer til PC. På den måde er AmigaFinans faktisk startet som en sammenblanding af de bedste ideer fra programmerne Concorde, PC+ og IBM Navigator, og det lyder i hvert fald lovende. AmigaFinans kommer til at koste omkring 5000 kr. og er ideelt til alle små virksomheder, der gerne vil have lidt styr på finanserne

Printere i lange baner

Hvis det var printere du gerne ville se, var det hos Acomatic det foregik. De havde hele Star produktlinien opstillet, så du kunne se alt fra den mest skræbende 9 nåls maskine til 24 nåls farveprintere. Desuden spillede de også filmen "Total Recall" med Arnold Schwarzenegger, fra en Laservideo, så hvis du ikke gad at se på printere, så var der noget at se på alligevel.

Leg for alle pengene

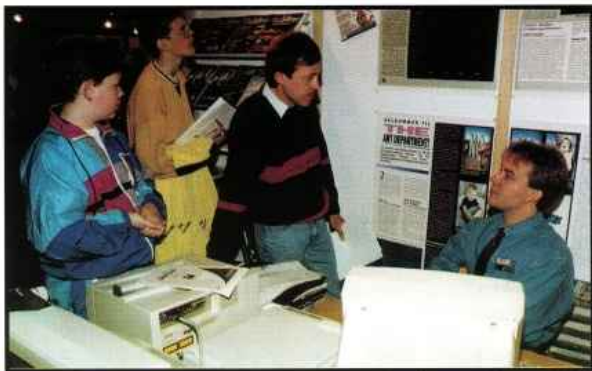
Hos BMP var der virkelig mulighed for at se Amigaen brugt til andet end tekstbehandling og spil. De havde opstillet en Roland D20 synthesizer, der var sluttet til en Amiga med Bars & Pipes programmet, og her sad musikeren Lars Meldgaard og tryllede med lydene så det kunne høres over det meste af messen. Ved siden af kunne man få lov at digitalisere med den nye Deluxe View 4.1, der var forsynet med både automatisk RGB splitter og videokamera, og det var ikke så lidt hænder og grimasser der blev foreviget i løbet af weekenden.

Ring til din Amiga

Nu skal du ikke længere nøjes med at ringe op fra din Amiga med et modem, for du kan faktisk også få den til at tage telefonen og tale pænt dansk. Derefter kan opringeren bevæge sig gennem et helt system af menuer, og selv styre computeren ved hjælp af trykknapperne på telefonen.

Det siger næsten sig selv, at det ikke er sådan et et system,

Expo souvenirs:

Bl.a. chefredaktøren (th) fik sig mange spændende samtaler med folk, der sprudlede af ideer, og som iøvrigt var meget interesserede i det nye DTP-teknik, som vi bruger til at lave bladet med.

En stor begivenhed ved Amiga Expo 91 var overrækkelsen af Amiga prisen som gives til en person eller et firma der har ydet noget exceptionelt til fremme af Amigaen. I år blev valgt SilverRock Productions, der står bag skærmtrølden HUGO fra TV2.

Fra venstre Klaus Nordfeld, Ansvarshavende udgiver, "Det Nye Computer", Nina Klincker Jørgensen (TV2) og Ivan Salvason, direktør Silverrock Productions.

som du køber for at modtage besked fra vennerne, men som bestillingssystem, informationssystem osv. for hoteller, varehuse ol. er det simpelthen ideelt. MetoVoice, som systemet hedder, er beregnet til, at kunne bruges selv af personer der ikke er specialister i programmering. Derfor er det virkelig nemt at indspille sine egne beskeder, og at strukturere et menu-system ved hjælp af de forskellige programmoduler.

Firmaet MetoCom har specialiseret i netop dette system, og kunne vise deres MetoVoice i en helt ny version.

Billig software

Der har længe eksisteret specielle rabatorbninger for studerende og lignende, der ved at blive medlem af en bestemt klub og handle i bestemte butikker kan få rabat på forskellige varer. Nu er denne ide også kommet til softwareverden med Sofiech Software Center, der selv importerer software, og distribuerer den til bestemte forhandlere. Den nye klub skrev vi om i forrige nummer af DNC, men vi skulle måske lige minde om, at du kan vinde en rejse til CES show i

London til efteråret.

Gigantthittet

Et af de helt store trækplastre på messen var naturligvis Danmarkspremieren på Commodores CDTV. Ved hjælp af en stor projektionsskærm kunne alle få lov til at se hvordan vidunderet fungerede, og Commodores Donald Tanghus demonstrerede en række forskellige nyudviklede applikationer til dyret. Der var bl.a. Fleetwood Macs nye plade, der samtidig med at musikken spiller, giver tekst og grafik, hvis du vel og mærke spiller den på en CDTV. Desuden var der et verdenskort, der virkelig udnytter den enorme lagerkapacitet på en CD og sågar en historisk database, hvor alle de vigtigste begivenheder i verdenshistorien kan slås op, høres og ses i billeder. På den måde kunne du f.eks. se måne landingsmodulet "Eagle" fra Apollo 11 på månen samtidig med at Neill Armstrongs samplede stemme siger de udeløselige ord "A small step for man..."

DNC talte med Donald Tanghus om hans syn på CDTV's fremtid, og han havde i hvert fald store forventninger. "En af de store

fordele ved CDTV er naturligvis, at CD'er ikke kan kopieres (med mindre man da har 700 ekstra drev eller ikke har noget imod disk-swapping), og det betyder at der pludselig er mange penge at hente for programudviklere, der ikke længere skal se alle deres penge forsvinde ned i pirateres lommer. Derfor regner jeg med at vi allerede om et år kan fylde den lille sal herinde med CDTV, HIFI og relaterede produkter."

Det bliver jo spændende at se om DT får ret, men imponerende var det da i hvert fald.

COMputer redaktionen

Vi herinde fra redaktionen var også troppet op, og vi byggede en mini-redaktion op, med flere Amiga 3000'ere, Amiga 2000'ere Amiga 500 mm., så folk kunne komme og se dele af næste nummer (dette!) blive færdigt, og samtidig stille spørgsmål til vores skribenter, der sad og arbejdede med Dtp, scannere, grafik, tekstbehandlere, test af spil osv.

Det var meget interessant at kunne tale 'live' med læserne, der havde masser af gode ideer og forslag til, hvordan de mente bladet

kunne blive endnu bedre. Interessen var overvældende, og det er noget, som vi helt sikkert gentager til næste år, hvor vi vil prøve at udvide staben endnu mere, så flere kan få svar på spørgsmål osv.

TV dækning

Efterhånden er der så megen opmærksomhed omkring Amiga Expo, at udstillingen for alvor kommer i mediernes søgelys. Således kom både TV2 Lorry, og det landsdækkende TV2 ind og besøgte os, og lavede en spot, som du måske så på TV. Udover det vrimlede det også med lokalradioer osv.

Vi ses

Alt i alt kan man sige, at Amiga Expo '91 var en stor succes. Det var virkelig en befrielse, at udstillingen i år foregik i Odd Fellow Palæet, for jeg husker stadig hvor tæt folk stod sammenklemt i den gamle børs på AE90.

Det er sjovt at se alle de ting, man ellers kun læser om, være stillet op og fungere, så jeg kan kun sige at jeg allerede glæder mig til Amiga Expo '92, og det bør du også.

Der var godt gang i den på Acomatics store stand, hvor hele serien af STAR-printere stod til fri afprøvning. Og printere er vist noget, vi alle kan bruge...

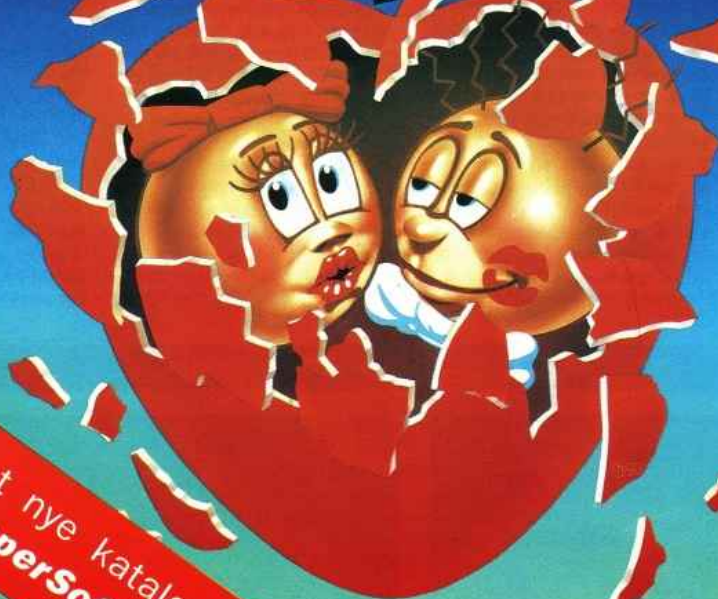
Desværre fik vi ikke den helt store flysimulator, som vi havde håbet, og det var jo ærgerligt. Til gengæld havde vi en noget mindre, hvor der også var rigtig godt gang i den, med hydraulik osv.

SuperSoft KATALOG

THE POWER

Hent det nye katalog hos din
lokale **SuperSoft** forhandler.

ÅRGANG 7 • 1991 • PRIS 15,- KR.

Tema: Printere

Det Nye COMPUTER har der i lang tid ikke været skrevet noget om printere. Det skal der rådes bod på nu.

Af Jesper Steen Møller

De fleste mennesker har mere respekt for det, de læser end det, de hører. Derfor er printeren et meget vigtigt redskab for rigtig mange mennesker. Tænk blot på hvor mange breve, regninger, girokort, kontoudtog, togbilletter, adressemærkater, etc. der holder samfundet på fode hver dag.

Det skrevne ords magt

Når regningen fra telefonselskabet kommer, er man ikke i tvivl om, at det virkelige er fra telefonselskabet - kuvert og papir er trykt (ofte i farver) og bærer selskabets logo overalt. Så står ens navn og adresse i flot laserprint, sammen med det beløb

man skal betale. Denne udskrift er der ingen i tvivl om er en telefonregning. På grund af brevpapiret (der udstråler en kraftig autoritet), og på grund af printerudskriften (hvem ville tro på en håndskreven telefonregning?).

Autoritet på papiret

Sådan er det med så meget - printerudskriften (og maskinskrift) er lig med autoritet, værdighed, kredibilitet. Hvis firma X meddeler person Y at det vil købe hans/hendes bolig til den og den pris foregår det sjældent med håndskrift.

Printerudskriften er kommet for at blive - og selvom den danske stat i sin tid gik over til edb-

systemer for at mindske papirforbruget, er det ingen hemmelighed at papirforbruget er mangedoblet.

Printerens rolle

Når lille Peter så får sin printer model Z fra forhandleren, bruger han denne til sine danske stile, artiklerne til skolebladet og jobansøgningerne. Lille Peter vil dog helst ikke indrømme, at han bruger en printer, så han får den til at skrive så sort og flot som muligt. NLQ er født. Peter synes ikke det ligner maskinskrift nok, han får 24 nåle i stedet. Ikke nok - laserprinter.

Og så kører rouletten. Det er denne roulette, vi kører med på i dette tema: Printere.

GVP HARDDISKE

GVP Series II A500 Harddisk + 0-8MB RAM.
De nye meget hurtige GVP harddisk til A500. Læse hastighed (Diskperf) GVP: 750KB/sek. Trinology: 572KB/sek. Supra: 346KB/sek. Op til 8MB RAM kan monteres i kabinettet. Komplet med kabinet, controller, blæser, strømforsyning, harddisk og evt. RAM monteret.
A500 40MB Fujitsu..... 5.895,-
A500 52MB Quantum LPS..... 6.395,-
A500 105MB Quantum LPS..... 8.795,-

GVP Series II A2000 hardcards + 0-8MB RAM.
A2000 40MB Fujitsu..... 4.995,-
A2000 52MB Quantum..... 5.595,-
A2000 105MB Quantum..... 6.595,-
Tillægspris for 2MB RAM monteret..... 995,-

TRINOLOGY HARDDISKE

A500/A1000 44MB Quantum..... 5.295,-
A500/A1000 85MB Quantum..... 6.895,-
I helt separat kabinet, der ikke sidde på siden af computeren. Med plads til ekstra harddisk.

EVOLUTION

Med de nye evolution SCSI kontrollere opnås hastigheder op til 2,4MB/sek. (Diskperf). Fås som Filecard til A2000 og i separat kabinet (passer under monitor) til A500/A1000.
A2000 105MB Quantum..... 7.495,-
A2000 660MB Imprimis Wren Run. 22.995,-
A500 105MB Quantum..... 7.795,-
Med Evolution og 68030 kort kan man benytte harddisk som Virtual RAM. Dette er velegnet til Scanninger og andre formål der kræver 10-100MB RAM eller mere.

SyQuest 44MB harddisk, 24ms..... 4.995,-
44MB Plade til SyQuest..... 945,-
Hurtig harddisk med udsiktelige plader.

DISK DREV

3,5" NEC1038 drev til A2000 intern..... 845,-
3,5" TEAC disk drev ekstern..... 985,-
Amiga farvet, lyd, gennemført bus og afb. TEAC topkvalitets drev. Kun 38x185x105mm.

3,5" Intern drev til A500..... 1.165,-
3,5" Master 3A-1D m. TrackDisplay..... 1.195,-
3,5" MegaDrive m. bus, afb. og disk..... 1.295,-
Med MegaDrive kan man have 1520KB pr. disk.

GVP 68030

Nu helt nye GVP Combo 68030 kort. Komplette 22-50MHz GVP 68030 kort med 68882 CoProcessor, lige til at sætte i A2000. Optager ingen A2000 slot (kun Zorro slot), modsat Commodores 68030, der bruger 2 slot. På kortene er monteret 1-20MByte 32bit RAM og harddisk interface. Kan leveres med bla. Quantum og SyQuest harddiske.
Ny: GVP 68030 50MHz med op til 32MB RAM. Priser fra kr. 9.895,-

68040 27Mips 3,5MFlop..... Ring.

RAM KORT

A500 Supra 500RX 8MB RAM
Extern RAM box til monteringen i siden af A500. Kun 2,5cm bred med gennemført bus. Ægte autokonfigurerende Fast RAM.
500RX med 1MB..... 1.595,-

A500 ADRA 4MB kort m. 2MB..... 1.995,-
A500 ADRA 4MB kort m. 4MB..... 2.795,-
ADRA kan udvides med RAM til 4MB og med et upgrade kort til 6MB intern. Med ur og Gary adapter. Har du Big Agnus kan du have: 1MB CHIP RAM og op til 5,5MB FAST RAM.

A2000 GVP 8MB m. 2MB..... 1.945,-
A1000 2/8MB kort m. 2MB..... 2.645,-
Meget kompakt intern A1000 RAM kort. Kompatibel med bla. harddisk og Tornado.

Big Agnus 8372A (ved RAM køb)..... 385,-
Ram kredse og moduler..... Ring.

TORNADO

Med Tornado kan Amiga'en arbejde 2-20 gange hurtigere end normalt. På kortet er en 16MHz 68008 processor og Cache ram. En 25MHz 68881 matematik processor på kan placeres på kortet (meget hurtigere programmer). Kan afbrydes. Perfekt til compiling, grafik, animation m.m.
Tornado til A500/A1000/A2000..... 1.965,-
Tornado 68881 CoProcessor..... 975,-

MODEM

Supra Modem 2400 extern..... 1.395,-
AutoAnswer, AutoDial, hukommelse, V.22bis.
2400ZL A2000 intern..... 1.495,-
Supra 2400 Plus, MNP 5 & v.42bis..... 1.995,-
Supra 2400 Plus kører med 2400-9600 Baud

FLICKER FIXERE

DeInterlaceCard, A2000..... 2.495,-
ICD Flicker Free, A500/A1000/A2000... 3.385,-

VORTEX ATonce

PC kort med 80286 AT til A500 intern. Understøtter Amiga'ens disk drev, mus, joystick, porte, harddisk og ekstra RAM (ikke alle typer). Komplet med manual og disketter.
Nyeste version med fuld Amiga/PC multitasking. PC software kan køre under Windows 3.0. og udnytte over 4MB RAM. Smart også til A2000.
* Med ny dansk manual.
A500 Vortex ATonce, rev. 2.0..... 2.395,-

SOFTWARE

Tekst og DTP
Gold Disk. Professional Page 2.0..... 2.895,-
Professional Draw 2.0..... 1.395,-

Grafik
ASDG. The Art Department..... 575,-
The Art Dep. Profess..... 1.975,-
Sculpt/Animate 4D Jr..... 1.145,-
Sculpt/Animate 4D Pro..... 3.595,-
Turbo Silver..... 795,-
Imagine..... 2.495,-

Video
Innovation. Broadcast Titrer II..... 2.690,-
Video Effects 3D..... 1.975,-
Video Titrer 3D..... 1.780,-
Oxli. TV Show / TV Text..... 845,-
Zuma. TV Text Professional..... 1.365,-

Diverse
Cadvision. X-CAD Professional..... 3.250,-
KCS 3.0..... 2.340,-
DR. T's. Superbase Profes. 3.0..... 2.450,-
SAS instl. Lattice C 5.10..... 2.285,-
Vi har mange andre software pakker til lave priser. Aldrig kun de nyeste versioner.

Musik. Nyt musik software og hardware til Amiga, bla. Dr. T's The Phantom (SMPT) og XOR (Universal Synth Editor).

BØGER

Amiga Hardware Reference Manual..... 325,-
Amiga System Programmers Guide..... 345,-
Amiga Disk Drives Inside & Out..... 280,-
Amiga DOS In & Out. 1.2/1.3 og 2.0..... 265,-
Amiga Desktop Video Guide..... 335,-
Amiga Advanced C. 650 sider..... 335,-
88000 User's Manual, rev. 6, 370 s..... 228,-
88000 Prog. Ref. Manual, pocket..... 37,-
88000 Family Manual (68000-68040)..... 275,-

SCANNERE

Nu kan du lave Professionel farvescanning på Amiga i op til 600DPI i 16mio. farver. Perfekt til brug sammen med bla. Pro. Page og TAD.
Sharp JX100, 200DPI, 18bit..... 6.995,-
Sharp JX300, 300DPI, 24 bit..... 19.995,-
Epson GT600, 600DPI, 24 bit..... 26.650,-
Vi har også billige håndscannere

GENLOCKS

Vi kan levere professionelle Genlocks, framegrabber, 24-bit grafik kort og andet video udstyr. Bla. Scanlock og VideoMaster. Ring for yderligere oplysninger.

MUS OG JOYSTICK.

Golden Image Mus med plast måtte..... 295,-
Naksha Mus med måtte og holder..... 345,-
Optisk Mus GI-1000..... 595,-
Gravis MouseStick..... 845,-
Gravis Advanced Joystick..... 398,-
Amtrack Trackball PD-530..... 765,-
Vi har også QuickShot Joystick.

DIVERSE

2MB CHIP RAM, Super Agnus, Super Denise..... Nu også til A500 og A1000. Ring.
Virus beskytter til Disk port..... 139,-
Midi interface..... 398,-
Kickstart omskifter, 1.2/1.3 og 2.0..... 495,-
A2000 Track Display. Også harddisk..... 545,-
VESUV Epprommer m. software..... 850,-
Laserprintere med eller uden PostScript. Ring.
Printere, 24-nål, farve, inkjet..... 1.795,-
DigiView 4.0 Gold..... 3.495,-
Easy! Tegnebræt..... 3.395,-
Bedste tegnebræt. Test i Amiga World #1, '91.
Vi kan levere mange andre varer, ring.

Nye Priser hver uge.

Alle priser er incl. 22% moms. Ved eksport fratrækkes dansk moms.

Scanteam
Software og Hardware
86 18 16 00

Postordre salg fra kl. 10.00 til 18.30.
Frederiksgade 76 A. 8000 Århus C
Fax: 86 18 16 01 Giro: 7 51 47 27

KNUD

-SKAL HA' NY HARDDISK

HMMM... DER ER TRE FORHANDLERE I ANNONCERNE, DER HAR DEN...

... OG DEN FØRSTE BOR PÅ ET KOLLEIEVERELSE...

OG SK...

VRØØØØ

GVP's Impact AS500 HD serien II harddisk er designet til den personlige brug af Amiga 500-computer. Når den er installeret på valget af Amiga 500-computeren, vil Amiga 500 og harddisk fremtræde som en harmonisk enhed. På grund af den højeste kvalitet i de hurtigste til at tage den harddisk i brug.

Skal du have AS500-computeren og gerne dække den over diskussionen i relation til Amiga 500-computeren. Den Amiga 500 er en fantastisk computer, der yderligere er forbedret af den fornuftige design.

De tager nu den AS500 HD og skifter den ind i diskussionen i relation til Amiga 500-computeren. Tryk på knuden i relation til Amiga 500-computeren, vil der være en gab på 2-3 mm mellem computer og harddisk. Den markante tydeligt når AS500 HD er på plads i diskussionen.

Når AS500 HD's harddisk er korrekt installeret i computeren, fortrænger strømforsyningen til enheden. Skærmens lysstyrke med den AS500 HD er forøget med et markant stik. Måske denne løsning i relation til Amiga 500-computeren. Det er et klogt beslutning med et 3-punkts system med jernforbindelse til en sikker kontakt med 110-240 volt.

Nej nu kan det sporensesemig være nok, nu tager jeg tilbage til den autoriserede forhandler. Selv om det er lidt dyrere.

Hos den autoriserede GVP forhandler får du:

- Hurtig levering
- Kvalificeret service
- Dansk brugsanvisning
- 8-timers service
- Den rigtige pris

Autoriserede forhandlere:

Dansk distribution og salg:

EURO-TRADE - HELE DANMARKS AMIGA CENTER
Folnæsgade 25, 8000 Århus, Tlf. 86 16 61 11

ALCOTINI
HARD & SOFTWARE APS
Strandvejen 18, Kbh. Ø, Forsendelse: 86 22 06 11

ND Lavpris A/S
Trekronergade 149, Valby, Tlf. 80 81 52 11

9 Aktuelle Printere

Det Nye COMputer har set på ni forskellige printere, fra en lille ni-nåls printer helt op til en PostScript printer af anseelig kaliber.

Af Jesper Steen Møller

Når en skribent ikke kan finde noget at udsætte på et produkt, er det enten fordi det ikke er testet grundigt nok, eller fordi produktet virkelig ER godt. Hvis skribenten har fat i ni produkter (her: printere), som alle hver for sig bliver rost for nogle specifikke ting, så må skribenten være både blind og døv... Eller måske er det pågældende marked blot et modent marked, som ingen kan tillade sig at smide et dårligt eller ugennem tænkt produkt ud på.

Testprogrammel

Hvis Det Nye COMputer var et PC-magasin, havde problemerne forbundet med en printertest været minimale. WordPerfect 5.1 havde afsløret nøjagtigt hvad hver enkelt printer kunne. Men vi er ikke et PC-magasin, og der findes ingen Amiga-tekstbehandlinger, der kan lide så meget som WordPerfect 5.1.

Derfor blev det danske InterWord valgt til testen. InterWord er nemlig et ret godt bud på hvad den gennemsnitlige Amiga tekstbehandlingsbruger kunne tænkes at bruge, samtidig med at det tillader definition af nye printerdrivere - en mulighed, som man nemt kan få brug for, hvis man vil presse sin printer til det yderste. InterWord er desuden så billigt, at alle har råd til det. Læs testen i novemberudgaven af Det Nye COMputer, 1990.

Til udskrift af grafik blev printerdriverne fra Workbench 1.3 benyttet. De giver generelt meget gode resultater, selvom de ikke just er lynhurtige.

Testudskrifter

Der er for hver printer gengivet tre udskriftsformer: Brevskrift, listeudskrift og grafik-udskrift.

"Brevskrift" dækker over den skrift, man kunne forestille sig at bruge til et officielt udseende brev eller til en rapport/dansk stil eller lign. Til dette bruges NLQ (Near Letter Quality) på 9-nåls printere, og LQ (Letter Quality) på 24-nåls ditto.

I dette tilfælde er udskriften fra et speciale om "Brugervenlighed i edb systemer", og er som nævnt skrevet og udskrevet med InterWord.

"Liste-udskrift" viser hvordan Draft (udkast) udskrift ser ud på printeren. Draft udskrifter er ofte ikke så køn og læselig som NLQ eller LQ, men ofte betydeligt hurtigere. Derfor bruges Draft næsten altid til udskrifter af data, programudlistninger og andet som godt må ligne noget, en printer har skrevet... Udskriften viser en programfil udskrevet i hexadecimalt kode, og er udskrevet fra Amiga-Shell ("Copy fil PRT:").

"Grafik-udskrift" dækker over et sort-hvidt billede af en kreation fra Deluxe Paint III. Billedet er Hires-Interlace i 16 gråtoner. DPaints "Print"-funktion er benyttet, og standard Amiga printer-driver er benyttet i højeste tæthed (Density 7).

Udskriftshastighed

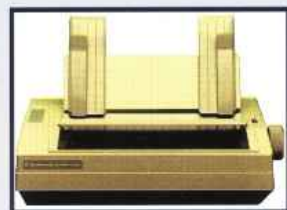
I stedet for at bruge de gængse "Karakterer per sekund" (CPS) (eller "Sider i minuttet" (PPM) for laserprintere), er der taget tid på hvor lang tid udskriften tager, fra ordren gives fra Amigaen til papi-

ret kan tages ud. NLQ/LQ udskriften var ialt på tre sider, Draft-udskriften på to. Hastigheden på grafik-udskrifter er næsten altid afhængig af den computer, der sender billedet (specielt med de sløve grafik-drivere). Derfor er udskriftstiden ikke med i skemaet.

Commodore MPS 1230

Denne printer er lille. Prisen er lav, printeren selv fylder ikke meget, og vejer lidt. Den larmer noget, men ikke så meget mere end de andre printere i testen. Man får kun en skrifttype, men med lidt snilde kan man dog programmere sine egne.

MPS 1230 har to interfaces: Parallell (Centronics) og seriel (Commodore 64/128). Da dette komplicerer printerens opsætning no-

get, er det meget rart, at den leveres med en grundig dansk manual, med mange nyttige tabeller og grundig indføring i forskellige indstillinger. Indstillingerne vælges via nogle menuer, som printeren skriver - man vælger så med tasterne. På denne måde bestemmes tegnsæt, emulering, m.m. Printeren emulerer IBM Graphics Printer og ProPrinter såvel som Ep-

son FX-serien, ganske som man kan forvente - den kunne således uden problemer skrive ud til Amigaen eller til en PC hvis man skulle få brug for det.

Papirtransporten i printeren er ikke helt optimal, men man kan dog bruge både enkelte ark og papir i endeløse baner, men eftersom den bruger en pull-tractor, kan man nemt komme til at spille nogle stykker papir.

Udtrykket "Pull-tractor" betyder, at papiret hives forbi valsen. Det betyder, at papiret, efter det har passeret skrivehovedet først skal igennem traktoren (de to hjul, der hvier papiret i hullerne i kanten). Altså kan en nylig udskrevet side ikke tages ud, uden man bruger et ekstra stykke papir.

Et enkelt minus ved printeren er at italics ikke kan udskrives i NLQ, men det hører trods alt til i småtingsafdelingen.

Ud fra manualen ser det ud til at det hele er designet i Storbritannien, mens selve printeren er samlet i Spanien.

Konklusionen må være at printerens lave pris gør den velegnet til små printbehov.

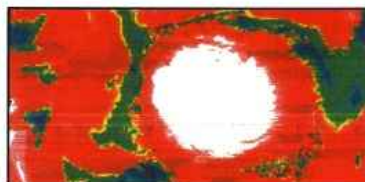
Commodore MPS 1270

Ink-jet printere er noget helt for sig - de siger så godt som ingenting. Commodores japansk-fremstillede 1270 er heller ingen undtagelse - den larmer ikke stort mere end en fyldepen. At printeren så samtidig er stilig, skriver ret flot, bruger lidt strøm (transformator medfølger) og desuden er ganske hurtig trækker jo ikke ned i den samlede vurdering.

Figur 1: Farve Printere

Det Nye COMputer
tester printere:

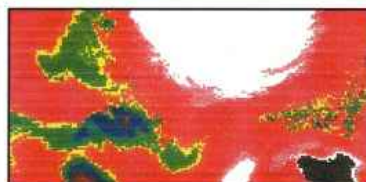
Grafionedump
fra DPrintIII

Dette er den hurtigste draft, HS-D
Dette er den hurtigste draft, HS-Dr
ette er den hurtigste draft, HS-Dra

STAR LC-200

Bruger

stående kapi
telte punkter
Jeg vil nu
disse probl
er kan forek
venlighed. E
for slige u
mere formel
g låner mig
er" og kild
el i sager o

Det Nye COMputer
tester printere:

Grafionedump
fra DPrintIII

Dette er HS-draft. Dette er HS-dra
Dette er HS-draft. Dette er HS-dra
ette er HS-draft. Dette er HS-draft

STAR LC24-200

Bruger

stående kapi
telte punkter
Jeg vil nu
disse probl
er kan forek
venlighed. E
for slige u
mere formel
g låner mig
er" og kild
el i sager o

Hvad man ikke kan se på test-udskriften er condensed-udskriften. Den er langt tydeligere end de fleste andre tilsvarende printere - udskriften fra de ni blæk-dysere på MPS 1270 er langt skarpere end det fra 9-nåls printere, ikke mindst når farvebåndet begynder at blive

gråt. En blækpatron er sort til det sidste.

Noget som MPS 1270 skal roses specielt for, er papirtransporten. Papiret kan nemlig tages ind både forfra (enkeltark), eller bagfra (endeløse baner). Ved endeløse baner bruges hverken push- eller pull-tractor, men tænderne, der transporterer papiret er placeret yderst på valsen. Det resulterer i en nem og besparende papirtransport - en lidt sjældent ting på så billige printere.

Printeren med sin Centronics-port kan tilsluttes alle Amigaerne (og PC'ere for dens sags skyld), og det er heller ikke noget problem at indstille den til at skrive de eftertragtede danske tegn - et par dipswitches skal justeres, og så kører den.

Den medfølgende brugervejledning er god, men desværre på engelsk, og det kan jo være et problem for nogle.

Printerens flotte finish, ringe størrelse og stille virkemåde gør, at denne printer kan anbefales som "personlig" bord-printer, lige

til at stille ved siden af computeren - der er ikke brug for hverken printerstand eller støjdæmper.

Disse to printere blev venligst stillet til rådighed af Commodore Data A/S.

Micronics Star LC-20

Star sælger flest printere i verden, og det er ikke uden grund. Eksempelvis er Star LC-20 en klar vinder i sin klasse. Mange NLQ fonts, nemt og overskueligt frontpanel hvor (næsten) alt kan vælges - wow! Det er en stor fordel, da det er ikke altid er lige til at få programmerne til at vælge mellem flere forskellige fonts.

Papirtransporten er rigtig god, omend lidt utraditionel. Printeren tilbyder god og enkel papirparkering (man behøver ikke tage endeløse baner ud hvis man bruger enkeltark), push-aktoren fungerer perfekt - faktisk får man rigtig meget for pengene med en Star LC-20.

Til omverden har Star LC-20 en parallel-port, men hvis man foretrækker det, kan den også fås med serielt interface. Indstillinger er der mange af - de vælges på den gode gamle måde: Dip-switch-

es. Dem er der ingen, der bliver trætte af, ser det ud til - og det gør ikke det helt store for Star LC-20, for det er kun ting, man yderst

sjældent indstiller, som dip-switchene skal bruges til (sidelængde, for eksempel). Alle de vigtige indstillinger (fontsæt, pitch (antal tegn per tomme), m.v.) foregår på frontpanelet, ligesom der er vejledende lydsignaler, hvis noget ikke er som det skal være (printeren er løbet tør for papir eller lign.)

Der medfølger en meget grundig og velskrevet dansk manual - et plus til den danske importør Acomatic. Hvis Star LC-20 skal kritiseres lidt, skulle det være for en ting: Det ydre design, der ser lidt klodset ud - printeren er også lidt for let, der er med andre ord lige lovlig meget luft i printeren. Lillebror LC-10 var nok en smule pænere.

Men heldigvis bruges de fleste deres printere til at skrive med, og netop her fejler LC-20 intet, tværtimod. LC-20 har gode chancer for at blive en sællert, og det er helt fortjent!

Micronics Star LC-200

Star LC-200 er en farveprinter, og det er samtidig en rigtig god en. Faktisk er det en af de absolut bedste ni-nåls printere (hvis ikke den bedste) nogensinde, fordi den har så utrolig mange muligheder.

Printeren er noget større end lillebror LC-20, og denne plads udnyttes godt. Interface-mulighederne er de samme som LC-20, altså parallel (Centronics) stik samt mulighed for serielt tilslutning, og printeren emulerer det samme kommandosæt (Epson, IBM, etc.), men i stedet for dip-switchene er der kommet EDS, Electronic Dip Switch. Alle de mulige indstillinger er opstillet på en pap-fold, som kan lægges ind over frontpanelet og så bruges tasterne i stedet for.

Dette er naturligvis mere overskueligt, og selvom menuer stadig er nemmere at bruge, kommer man jo ikke udenom, at de bruger papir. Og papir er dyrt og man må jo også tænke lidt på de svenske skove, ikke?

En andet plus ved printeren er lydsignalerne - næsten alt giver

signaler fra sig (den velkendte piezo-bipper lyd, som et lille væk-keur), og så ved man da at printeren fungerer... Selv når printeren tændes slipper man ikke for en fanfare. LC-200 har flere tegnsæt, og selvom NLQ udskrift foregår i to omgange, som på alle andre 9 nåls printere, erudskriften også hurtigere. Endelig har LC-200 en high speed draft, som spytter flere tegn ud i sekundet, men til gengæld ikke er helt så tydelig.

Papirets vej gennem printeren er ikke let at beskrive. Enten tages endeløse baner ind (op) i bunden af printeren (smart til printerstande) eller bag, som på LC-20. Ydermere kan tractor-føderen sættes til enten push eller pull operation, afhængig af hvor papiret kommer, og det giver til hver en tid nogle rigtig gode resultater. Endelig er papirparkeringen ligeså kompetent som hos LC-20 - kærkommen hvis man vil benytte enkeltark.

God dansk manual medfølger selvfølgelig med denne engelske printer, som der ikke rigtig kan si-

Figur 2: Laser Printere

PostScript PostScript PostScript

PostScript

Her ses et eksempel på et PostScript-printet billede af en SHA Billedet til højre eksporteret program som Dokumentet b 65K, og denne

Det Nye **COMputer** tester printere:

Går ned i
fra DPA1111

Brugervenlighed

ovenstående kapitlen enkelte punkter stå. Jeg vil nu

SHARP JX-9500PS

0123456789ABCDEFabcdef ÅËÜ äñü ÅÆÐ
0123456789ABCDEFabcdef ÅËÜ äñü ÅÆÐ
0123456789ABCDEFabcdef ÅËÜ äñü ÅÆÐ
0123456789ABCDEFabcdef ÅËÜ äñü ÅÆÐ

0123456789ABCDEFabcdef ÅËÜ äñü ÅÆÐ +ll w™

0123456789ABCDEFabcdef [US ASC

0123456789ABCDEFabcdef ÅËÜ äñü ÅÆÐ

Det Nye **COMputer** tester printere:

Går ned i
fra DPA1111

Brugervenlighed

ovenstående kapitlen enkelte punkter stå. Jeg vil nu

OKILASER 400

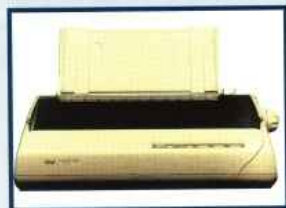
ges noget ondt om - det skulle lige være designet, der kan minde om en blanding mellem Jens Lyns favoritransportmiddel og en .... Men det er jo en smagssag.

Micronics Star LC24-200C

Idet vi er kommet til 24-nåls afdelingen af denne lille test er udskriftskvaliteten en helt anden: Det hedder ikke NLQ (Near Letter Quality), men LQ (Letter Quality), og denne skrift skrives ikke i to omgange, men i en. Derfor er LQ udskrift, foruden pæner, også meget hurtigere end NLQ.

Denne printer har (udover noget af navnet) en del tilfælles med Star LC-200 - på nær frontpanelet er de identiske i det ydre, mens man i det indre (som navnet antyder) finder 13 nåle mere, altså ialt 24.

Der er endnu flere flotte fonts, og to hurtige draft-hastigheder. Men det vigtigste er trods alt udskriftskvaliteten, og den taler for sig selv. Endelig kan denne printer emulere flere forskellige andre printere, hvilket er nødvendigt for at opnå den bedste grafik-udskrift.

Star LC24-200 bruger, som LC-200, EDS til de permanente indstillinger, en løsning som er kommenteret ovenfor, ligesom alle egenskaber indenfor papirbehand-

ling, brugervenlighed, design og lydsignaler er identiske. Manualen er ligeledes på dansk.

Star LC24-200 leveres i to versioner, en med og en uden farver. Men forskellen på de to modeller er kr. 300, farver og en større buffer, er der gode grunde nok til at vælge den "dyre".

De tre Star printere have Star-printernes danske importør, Acomatic, stillet til rådighed til testen.

NEC P20/P30

Med NEC P20 er man oppe på et ret højt niveau med hensyn til 24-nåls printere - printeren er møntet på erhvervslivet snarere end det private marked. Og det sætter nogle meget strenge krav til ydelese og stabilitet.

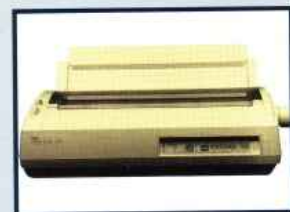
NEC P20 (og P30, som er bredvalse-udgaven) er nemlig en meget stabil printer, ret tung, ret stor, robust og umulig at slide op. Alene nedkølingsanlægget (blæser samt diverse temperaturfølsomme sladrehanke) er så smart at man næsten med det samme kan opgive at slide printeren op.

NEC P20 leveres med parallelt eller serielt interface, og har mange rigtig flotte fonts, som er lige til at vælge direkte fra frontpanelet. Bl.a. er der Times PS og Helvetica PS (PS står for proportionalskrift), og de er ... suveræne.

Til de permanente indstillinger (sidelængde, emulering, opstartsfont, m.m.) bruges menuer, og de er ligetil og overskuelige, ganske som den medfølgende danske manual.

Papirets vej gennem P20 er meget velovervejet, og traktoren kan sættes til at enten trække eller skubbe (pull/push), men der er ingen mulighed for papirindtag i bunden. Enkelte ark kan benyttes, og

papiret kan på praktisk vis parkeres, og endelig har NEC P20 mulighed for at benytte en automatisk enkeltarksføder (ekstra tilbehør), igen en ting, der understreger at P20 er skabt til store printbehov, og at printeren ikke skal kræve mere opmærksomhed end højst nødvendigt. Printeren larmer da

også mindre end de andre matrix printere beskrevet ovenfor.

NEC P20 er for den private bruger en dyr printer, men det er samtidig en printer, der nærmest ikke kan slides op, samtidig med at dens japanske oprindelse fra elektronik-giganten NEC kan antyde at det er absolut kvalitet, vi har med at gøre her.

NEC P60

P60 er en storebror i forhold til den i forvejen kraftige P20, og det siger jo ikke så lidt. P60 er hurtigere (!), større, mere solid (og tung), har flere fonts, har endnu flere knapper og lysindikatorer på frontpanelet, og er (ikke overraskende) dyrere end P20.

Foruden et stærkt forbedret menu-system i forhold til P20 kan printeren tage papir op fra bunden (som Star LC-200 og LC24-200), en finesse, der som nævnt er meget fordelagtig i forbindelse med printerstande.

P60 er således noget af det py-

perste man har af 24-nåls printere idag, og også blandt det absolut hurtigste. High-speed draft udskriften er så heftig at man næppe kan tro sine egne - men selvom 24-nåls high-speed draft udskrift sjældent er flot, udemærker P60 sig ved at printe meget læselig udskrift, også i denne udskriftsform.

Denne printer er absolut kvalitet, men det er også meget dyr kvalitet - og så er valget jo frit...

De to NEC printere var venligt udlånt af Jai.

Oki OL 400

Da OL står for OkiLaser er vi rykket op i den rigtig flotte klasse. OL 400 er en LED printer (stort set samme princip som en laserprinter) og den fylder godt op i landskabet.

Da det drejer sig om sideorienterede printere (i modsætning til matrix-printerne, der skriver en linie ad gangen), altså printere, der ikke kan skrive mindre end en hel side ud ad gangen, er papirbehandling en helt anden end i matrix-printerne. Her foregår det nærmest som i en kopimaskine (med en papirkassette og en bak-

ke til de færdigudskrevne sider).

OL 400 er en lille model indenfor sideorienterede printere, og en af de billigste, men testudskriften og tidsskemaet taler for dem

3. Brugervenlighed - hvad er det?

I ovenstående kapitel har temaet været kommunikation, og jeg har der belyst de enkelte punkter i kommunikationssituationen opstå. Jeg vil nu i de kommende afsnit prøve at for at disse problemer kan undgås. Det der skal der, der kan forekomme ved kommunikationen, og brugervenlighed. Edb-systemer der ikke udsætter gerer, for slige uklarheder kaldes brugervenlige.

En mere formel definition følger.

Jeg læner mig i dette kapitel op ad såvel kilde 1, "Brugervenlige edb-systemer" og kilde 3, "Brugervenlighed", dog med skelen til ovenstående kapitel i sager om kommunikation.

Det Nye COMputer
tester printere:

Gratedump
fra DPrintIII

```
000003F3 00000000 00000004 00000000 000003F3 00000000 00000004 00000000
00000003 000000D3 400000B0 00000162 00000003 000000D3 400000B0 00000162
0000035C 000003E9 000000D3 48E77EFE 0000035C 000003E9 000000D3 48E77EFE
4BEF0034 24482400 49F90000 00002C78 4BEF0034 24482400 49F90000 00002C78
```

COMMODORE MPS 1270

3. Brugervenlighed

I ovenstående kapitel har temaet været kommunikation, og jeg har der belyst de enkelte punkter i kommunikationssituationen opstå. Jeg vil nu i de kommende afsnit prøve at for at disse problemer kan undgås. Det der skal der, der kan forekomme ved kommunikationen, og brugervenlighed. Edb-systemer der ikke udsætter gerer, for slige uklarheder kaldes brugervenlige.

Det Nye COMputer
tester printere:

Gratedump
fra DPrintIII

```
D5555555 55555000 D5555555 55555000
D5555555 55555000 D5500000 00555000
D557FFFF FF155000 D557E291 4FD55000
D557FFFF FFD55000 D507C429 0FC15000
```

COMMODORE MPS 1230

3. Brugervenlighed

I ovenstående kapitel har temaet været kommunikation, og jeg har der belyst de enkelte punkter i kommunikationssituationen opstå. Jeg vil nu i de kommende afsnit prøve at for at disse problemer kan undgås. Det der skal der, der kan forekomme ved kommunikationen, og brugervenlighed. Edb-systemer der ikke udsætter gerer, for slige uklarheder kaldes brugervenlige.

Det Nye COMputer
tester printere:

Gratedump
fra DPrintIII

```
000003F3 00000000 00000004 00000000
00000003 000000D3 400000B0 00000162
0000035C 000003E9 000000D3 48E77EFE
4BEF0034 24482400 49F90000 00002C78
```

COMMODORE MPS 1230

selv - det er en hurtig og god printer i forhold til selv de dyreste 24-nåls printere. Opløsningen er på 300x300 punkter per tomme.

Printeren leveres med en halv megabyte RAM og kan emulere HP II (en industristandard) og har fle-

på skemaet. Da der ikke er nogen draft på en laser-printer kan man ikke med rimelighed tale om en hastighed for draft-udskrift. Hvis man endelig vil dumpe data i større mængder til en side-orienteret printer vil den (i de fleste tilfælde) lige efter den sidste centimeter af side 1 er ude af printerens være i gang med at tage side 2 ind, etc. OL 400 kan på denne måde udskrive 4 sider i minuttet, hvilket ikke er meget i laser-printer sammenhæng, men er dobbelt så hurtigt som de hurtigste matrix printerens draft...

Installationen af printerens var naturligvis lidt kompliceret, men ved hjælp af den forståelige (men dog engelske) brugsvejledning gik det som det skulle - og menuerne på printerens display var virkelig gode.

En meget kompetent printer, ikke mindst prisen taget i betragtning.

En OL 400 blev stillet til rådighed til testen af Oki Systems (Danmark).

Sharp JX-9500PS

Denne printer er en PostScript laserprinter. PostScript er et programmeringssprog til side-orienterede printere, og det udmærker sig ved at være stort og langsomt og kunne alt. PostScript er det sprog, som DesktopPublishing programmer som f.eks. ProPage kan bruge. En stor del af Det Nye COMputer er fremstillet med ProPage i PostScript (se artiklen om bladets fremstilling nr. 1 i år, side 30) - printere som Sharp JX-9500PS kan bruges til udskrift af kladder (300x300 dpi som kladder

lyder vildt, men sammenlign med bladets færdige tryk...)

Sharp printeren kan da også bruges til meget andet end kladder. Ved hjælp af diverse tegneprogrammer (eksempelvis ProDraw) og et DTP-program kan man fremstille små reklamefoldere, skoleblade - ja nogenlunde hvadsomhelst. For nogle mere uddybende ord om PostScript og de fantastiske muligheder, der ligger i sproget, bør artiklerne i nummer 2, 1990 (side 40 følgende) læses.

Selve printeren har foruden PostScript (og de 35 fonte der følger med til det) HP II emulering, som forøvrigt blev brugt til LQ test-udskriften. Også ved denne printer mangler en draft-hastighed, men printerens kan (ved fulde omdrejninger) spytte hele seks sider ud i minuttet. Det er hurtigt, og det er ▶

re fonts indbygget. Når udskriften er i gang kan den skrive fire sider ud i minuttet, og det ses tydeligt

3. Brugervenlighed - hvad er det?

I ovenstående kapitel har temaet været kommunikation, og jeg har der belyst de enkelte punkter i kommunikationssituationen, og hvordan problemer kan opstå. Jeg vil nu i de kommende afsnit prøve at beskrive, hvordan man kan for at disse problemer kan undgås. Det der skal være, der kan forekomme ved kommunikationen, og hvordan man kan gøre brugervenlighed. Edb-systemer der ikke udsætter brugeren for slige uklarheder kaldes brugervenlige.

En mere formel definition følger.

Jeg låner mig i dette kapitel op ad såvel kilde 1, "Brugervenlige edb-systemer" og kilde 3, "Brugervenlighed", dog med skelen til ovenstående kapitel i sager om kommunikation.

Dette er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er
dette er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er d
tte er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er dr
e er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er draft. Dette er raf

NEC P60

3. Brugervænlighed

Det Nye **COMputer**
tester printere:

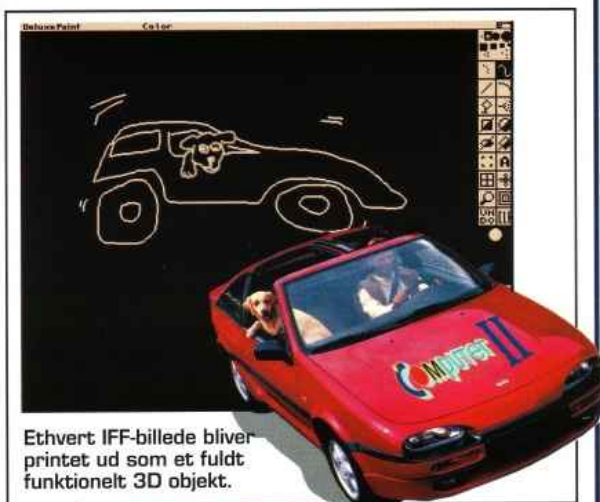
En mere

Jeg læste [redacted] af systemer" og kilde 3, "Brugervenligt kapitel i sager om kommunikation.

Dette er drafft. Dette er drafft. Det
ette er drafft. Dette er drafft. Dett
tte er drafft. Dette er drafft. Dette
e er drafft. Dette er drafft. Dette e

NEC P20/P30

3D/24 BIT FARVER COMPUTER WRITER II

◀ flot. Dog vil de halvanden megabytes hukommelse nok vise sig at være i underkanten, hvis der for alvor skal arbejdes med store

PostScript filer (det viste eksempel fylder 65K).

Installationen er lidt komplekse, men godt hjulpet af den gode manual og lidt tålmodighed går installationen fint. Printerens tilsluttes computeren via et parallelt Centronics kabel eller en seriel forbindelse.

se, og de permanente valg fortages via printerens menuer, ved hjælp af et lille status-display på fronten.

Selve printeren fylder utroligt lidt (et kig ned i den afslører dog hvordan - japansk snilde), og dens blæser er ikke uudholdelig, hvis den er lidt på afstand.

Men det underligste ved printeren er prisen - den er meget lav. PostScript printere er normalt noget dyrere, så alt i alt er Sharp JX-9500PS et meget godt valg hvis det er en PostScript laserprinter, man er ude efter.

Jal havde venligt udlånt Det Nye
COMputer denne pragtprinter.

Computer Writer II

Ved hjælp af Motorola 68099-chippen, kan COMpuTer Writer II udskrive både tekst og grafik i 1.000.000 dpi. Ved at bruge et

specielt papir der er behandlet med titanium (udviklet af NASA i forbindelse med SDI-projektet), kan CWII konvertere IFF-billeder

om til fungerende 3D-kopier af originalen.

Text-kvalitet er 300.000 gange bedre end en Linotronic Imagesetter, og farveudskrift er ca. 100.000 gange bedre end et fotografi.

Det eneste negative, der kan si-

ges om CWill er, at selve udprintningen er relativt langsom, og at printeren kun virker med Amiga-formaterede disketter (undskyld, IBM og MAC-brugere!)

Til sidst

Nu har ni printere fået en stor gang roser - og selvom det ser påfaldende ud er det udelukkende på grund af markedets stabilitet: Nu om dage er der ingen, der kan tillade sig at sende et dårligt produkt på markedet. Det bør give en vis tryghed for den vordende printer-køber, og denne test af ni printere i forskellige prislag er et eksempel på at trygheden er berettiget.

Figur 4: Printertest Skema

Navn	Metode	De tre testsider	2 sider draft	Pris	Dansk importør	Fab.land
Commodore MPS 1230	9-nål	9:34	2:12	1695	Commodore	Spanien
Commodore MPS 1270	inkjet	8:58	1:45	1995	Commodore	Japan
Star LC-20	9-nål	8:51	1:24	1995	Acomatic	England
Star LC-200C	9-nål	7:11	1)1:12	2995	Acomatic	England
Star LC24-200C	24-nål	4:26	2)1:06	3995	Acomatic	England
NEC P20/P30	24-nål	4:15	1:21	6330	Jai	Japan
NEC P60	24-nål	3:14	3)0:58	10360	Jai	Japan
Okilaser OL 400	LED	1:07	4 PPM	10360	Okil	England
Sharp JX-9500PS	Laser	0:37	6 PPM	20800	Jai	Japan

Bemærkninger

Priser skal ikke tages for højtidligt. Din forhandler har de seneste!

- 1) Star LC-200 - tiden med normal draft er 1:24
- 2) Star LC24-200 - tiden med normal draft er 1:22
- 3) NEC P60 - tiden med normal draft er 1:30

Harddiske

GOLEM SCSI 2 til A500:

- Plads til 4 MB Ram, Sokler til Kickstart 2.0
- Leveres køreklar. Autoboot under 1.3 og 2.0
- 52 MB Quantum 5.495,- + 2MB Ram 6.295,-**
- 105 MB Quantum 7.495,- + 2MB Ram 8.295,-**
- 2 Års Garanti på GOLEM Harddiske

SUPRA XP500 til A500:

- Plads til 8 MB Ram, Gennemført bus.
- Autoboot under Kickstart 1.3 og 2.0. Gameswitch
- 52 MB Quantum 5.495,- + 2MB Ram 6.295,-**
- 105 MB Quantum 7.495,- + 2MB Ram 8.295,-**

EVOLUTION SCSI 2

- Lynhurtig. 900 KB/SEK med Quantum 52LPS.
- Controllern giver mulighed for 2.3 MB/SEK.
- VIRTUAL MEMORY, hvilket vil sige, at det er muligt at opdele harddisken i en ramdel og en harddisk del. Denne ram er naturligvis ikke lige så hurtig som almindelig ram, men egn sig bedst til specielle formål som f.eks. farvescanning. For at kunne udnytte harddisken som ram, er der nødvendigt, at være i besiddelse af en MMU, hvilket forefindes på de fleste 68030-kort, og de fleste 68020-kort.

A500/A1000/A2000

- 52 MB Quantum 4.995,-**
- 105 MB Quantum 6.995,-**

1 Års Garanti. Alle priser incl. moms

Telefon:
45 50 55 39 eller
31 79 08 80

RW ELECTRONICS

MINIMAX

2,0 MB RAM til A500

Minimax er en intern ramudvidelse, som kan udvides i trin af 512 KB. Start med 512 KB, udvid efter behov.

2,0 MB/ 512 KB	629,-
2,0 MB/ 1,0 MB	1.050,-
2,0 MB/ 1,5 MB	1.250,-
2,0 MB/ 1,8 MB	1.395,-
2,0 MB/ 2,0 MB	1.595,-

AT-ONCE

80286 AT PC Kort

A500	Kun Kr. 2.359,-
A2000	Kr. 2.999,-

Golden IMAGE

3.5" Drev Master 3A	899,-
3.5" Drev Master 3A-1D	
m/Trackdisplay	1099,-
Mus GI-500	269,-
Håndscanner	2.180,-
RC-2000	
8 MB RAM kort til A2000	
2MB	1.815,-
4MB	2.795,-
6MB	3.795,-
8MB	4.795,-
RC-500, 512 KB til A500	359,-

AMIGATIPS/LOTTO

Amigatips III, Garanti II	
Systemkon. III, Amigalotto	
Kun Kr.	495,-

Ja Tak, send mig:

___ stk. _____ a kr. _____
 ___ stk. _____ a kr. _____
 ___ stk. _____ a kr. _____

☐ Beløbet er vedlagt i check ☐ Sendes pr efterkrav (+37 kr.)

Navn: _____ Adresse: _____

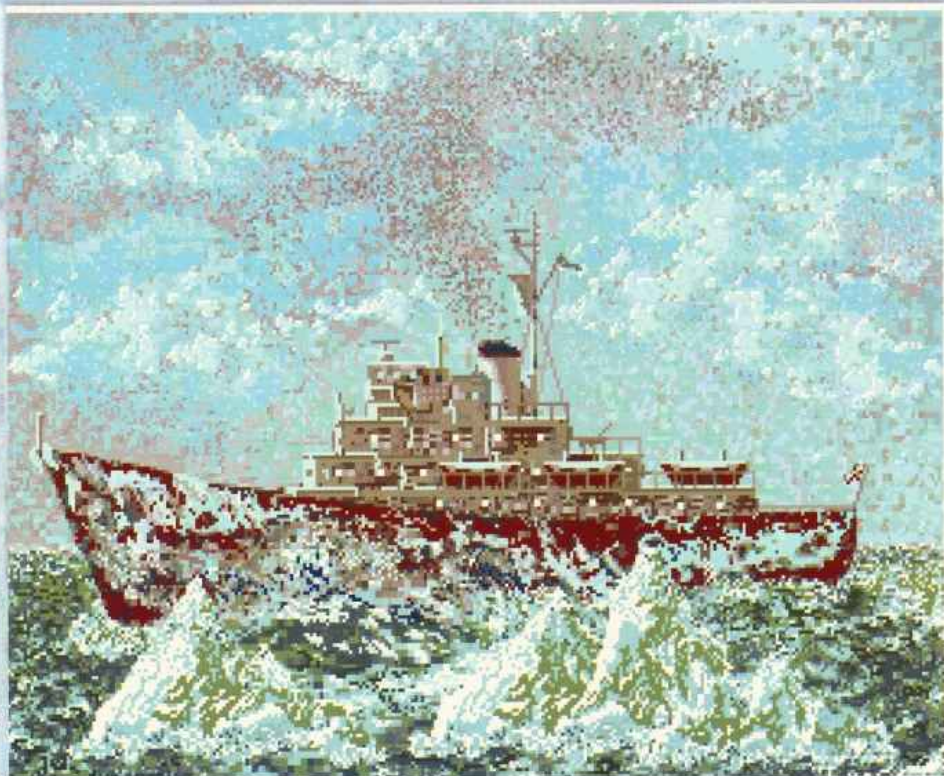
Postnr: _____ By: _____

Kuponen indsendes i lukket kuvert til
 RW Electronics, Peter Bangsvej 155, 2000 Fredriksberg.

GALLERY

Af Marlene Diemar Sherar

“Isbryder over is”

Nu må det være nok! For anden gang, indenfor kort tid, har vi modtaget og præmieret stjålne billeder!

Da folks moral åbenbart begrænser sig til det bare ingenting, bliver vi nødt til at komme med følgende advarsel:

Fremover vil alle indsenderes navne OG adresser blive offentliggjort i bladet. Hvis det viser sig, at et billede er stjålet, vil opmærksomme læsere have mulighed for at tage kontakt med slynglen direkte, såvel som til os, hvorefter vi vil videregive indsenderens navn og adresse til de rette myndigheder/kunstnere/firmaer, til retsforfølgelse, med risiko for skadeserstatninger på op til flere hundredetusinde kroner - NU ER DU ADVARET!

**Forstander Muke Overgaard
Saviminilerinermik Ilinniafik
Jern- og Metalskolen
Box 29 3900 Nuuk,**

-vinder denne måned. Og jeg må ærligt indrømme at hvis jeg skulle vælge en vinder, for den tid jeg nu har været redaktør af Gallery, skulle prisen også gå til Muke.

Billedet “Isbryder over is” indeholder alt fra gode proportioner, smukt farvevalg, tema, renhed i stil, samt super teknik.

Desuden giver jeg mange rosende ord til Muke, fordi jeg kan se at her er et billede, hvor der er blevet lagt meget arbejde i. Det kan resten af mine læsere så tage op til overvejelse og betragte som en “lille” hentydning. En plovmand er på vej til Nuuk.

Hvor vi før havde et billede der var teknisk flot, har jeg valgt:

**Peter Børgaard
Skovledet 103A
3400 Hillerød,**

til at komme ind på en andenplads med kompositionen “Påske”

Man kan vælge at male et billede så det ligner, det kaldes realistisk. Eller man kan lade være, det kaldes abstrakt!

“Påske” er ingen af delene! Jeg vil snarere kalde det neo-ekspressionistisk (nye udtryk). Det vil sige at vi kan se hvad billedet forestiller, men det er ikke foto-realistisk. Der er lagt et bestemt udtryk i motivet som viser at her er der tale om lidelse (sort= mørke, rød= blod). Og den grove streg gør udtrykket endnu stærkere. Det er som skåret ud og mit første indtryk var da også, at det var et linoliumstryk.

Hvad jeg prøver at sige er at her ser vi to fremragende eksempler på, hvad computere egentlig kan udrette. Det behøver altså ikke

Tilbage igen med Gallery og fem heldige vindere, Marlene er ude med skattefri kroner og "vise" ord.

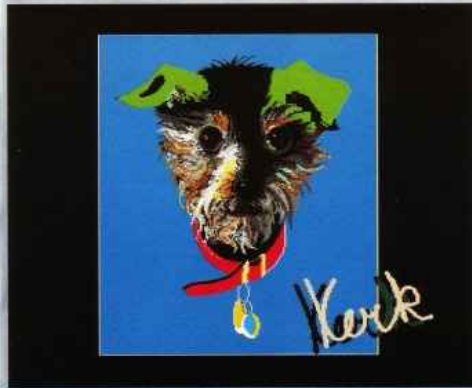
"Påske"

"Cirkus"

"Simon"

"Kvik"

at ligne et "computerimage", for at få en plads her i bladet. Faktisk synes jeg, det er mere spændende, når et indsendt billede har så lidt som muligt med computere at gøre. Det bliver meget ensformigt at kigge på og evnen ligger som sagt i at man kommer i tvivl om billedets rødder (metoden).

Lasse Hedensted
Udbyhøjvej 6 kld.tv.
8900 Randers,

får en 3.plads for billedet "Cirkus", som sprudler af rene farver. Lasse skriver på sin diskette at billedet er i LoRes 32 farver. Der er ikke så meget at sige om "Cirkus", andet end jeg blev glad af at se på billedet. Rent personligt ville jeg have fortrukket det i Hi-Res for at undgå de takkede kanter, eller have brugt "smooth" effekten, men det er helt og holdent min personlige mening og Lasse har sikkert flere bedre undskyldninger end

mig, til hvorfor han har lavet "Cirkus" i Lo-Res. 100kr. på vej.

Simon Gylden
Sortedam Doss. 81,1.tv
2100 Kbh. Ø

har gjort det igen og fremtryllet et billede der fortjener en plads her på siderne. Ligesom Lasse, har Simon sat sin kærlighed på Lo-Res, dog med 64 farver. Simon har til gengæld brugt "smooth" effekten flittigt, men hvorfor ikke konturene rundt om selve "manden"? Jeg tror det ville have øget stemningen en del og ikke som nu, hvor det virker som om manden er blevet sat ind efter baggrunden var lavet. Det er tit og ofte at et billede kommer til at ligne en collage. Man skal sørge for at billedet har samhørighed, eller i finere kredse: "Det Gyldne Snit"

Under alle omstændigheder er Simon meget frostat og bliver ved med at sende ind.

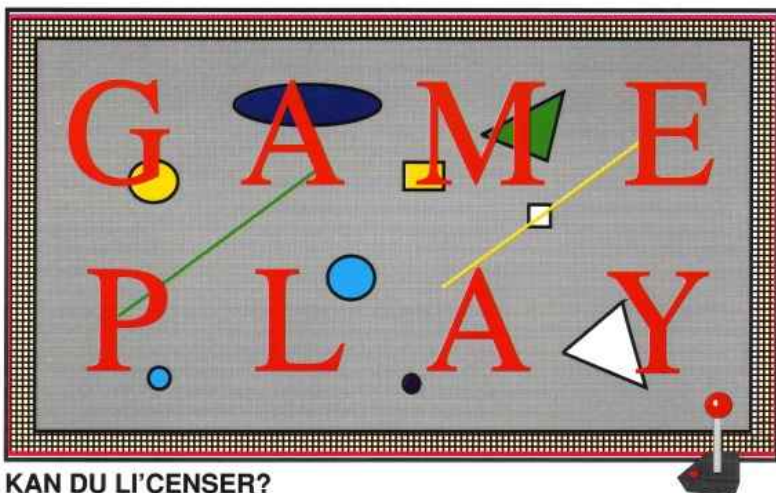
Jan Limkilde Jørgensen
Nørregade 18
5492 Vissenbjerg,

kommer ind på femte pladsen med billedet "Kvik", som er tegnet efter et foto. Jeg hører allerede nu et ramaskrig: "Jamen, det er jo kopiering!!!"

Ja, kopiering er det, men efter min mening fuldt ud legalt. Forskellen mellem legalt og illegalt kopiering ligger i personens ærlighed; at kunne indrømme at han/hun har fået inspiration fra et motiv. Det er alfa og omega for alle kunstnere; inspirationen kommer et eller andet sted fra. Man kan så fortolke inspirationen på tusindevis af måder. Det er grundstenen i kunst!

Illegalt kopiering eller gemen snyd er at påstå at man er ophavsmanden bag et billede der rent faktisk er lavet af en anden, og det vil vi simpelthen ikke acceptere her i bladet.

KAN DU LI' CENSER?

Så er vi her igen med en ny bunke spil-anmeldelser!

Og som sædvanlig er der en del licenser iblandt: Film, tv-serier, blade, brætspil, arcade-maskiner, sportsfolk... der er efterhånden ingen grænser for, hvad de opfindsomme software-huse finder på at lave computerspil over.

Mange er modstandere af sådanne licenser. De mener, at det går ud over kvaliteten, fordi softwarehusene bruger så mange penge på selve "navnet", at de ikke kan investere nok ressourcer i udviklingen af spillet. Det kan der måske være noget om, men ser man lidt overordnet på det, er der vel ikke flere fiaskoer blandt licenserne end blandt andre spil. De virker måske bare mere iøjnefaldende, fordi licenser ofte slås stort op på forhånd.

Under alle omstændigheder er det forkert at give softwarehusene skylden for tingenes tilstand. Når der laves så mange licenser, er det ganske enkelt fordi, al erfaring viser, at de sælger bedre end andre spil. Dette er en af livets sørgelige kendsgerninger: Forbrugere smider ukritisk penge væk på et stort navn, uanset hvad bladene skriver. For eksempel er det elendige "Teenage Mutant Hero Turtles" allerede blevet det mest solgte spil til dato...

Et ofte overset argument i licens-debatten er imidlertid, at det faktisk godt kan være en kvalitet i sig selv, at et spil bygger på noget velkendt. Et godt eksempel er "Hill Street

Blues" og "Back to the Future III", som er anmeldt i dette nummer. Disse spil ville simpelthen ikke være nær så gode, hvis man ikke kunne identificere sig med deres forbilleder. Atmosfæren er etableret, allerede før man åbner æsken, og man kan derfor straks leve sig ind i handlingen. Licenserne er desuden med til at afmystificere computerspillene og gøre dem mere tilgængelige for et større publikum, der umiddelbart kan nikke genkendende til spillenes handling.

Allerbedst ville det selvfølgelig være, hvis vi kunne få det bedste fra begge verdener: En stor

licens, der samtidig indeholder masser af gameplay. En forudsætning for dette er imidlertid, at i allesammen begynder at stille krav til produktet bag "navnet", og ikke fortsat

bekræfter softwarehusene i, at de kan udgive hvad som helst - bare forside prydes af ord som "Turtles", "Robocop", "Dick Tracy" etc. Budskabet er så enkelt, at det burde være en selvfølge: Check spillets kvalitet, før I køber! - Og det er her vores anmeldelser kommer ind i billedet...

Søren Bang Hansen,
Spilredaktør

Cowabunga! - Portræt af en ufortjent succes...

NAVY SEALS

Ocean

Her er så endnu et vandret scrollede shoot'em up, der til forveksling ligner alt det, Ocean plejer at lave: Styr din mand fra venstre til højre, skyd arabiske terrorister og prøv at samle ekstra våben op. Og baggrundshistorien, øjensynligt taget fra en film af samme navn, er også det mest kedelige, man kan forestille sig. Vores sædvanlige helte skal rydde op i Mellemøsten, der desværre på en eller anden måde er blevet forsynet med nogle amerikanske Stinger-missiler - meget velegnede til at skyde pas-sagerflly ned med.

Om amerikanerne selv har solgt dem skal her være usagt, men din opgave er i hvert fald over

LAST NINJA

System 3

III

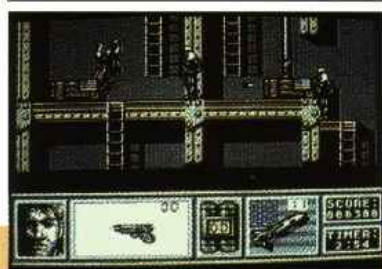
Dette spil kommer komplet med en meget nydelig baggrundshistorie, men System 3 behøver ellers ikke de helt store undskyldninger og forklaringer, når de kommer med et nyt "The Last Ninja" spil. For selvom det lyder paradoksalt, at noget kan være "det sidste" tre gange, så har de to foregående spil været så gode, at i hvert fald undertegnede har glædet sig som det lille barn, han engang var (hmm..., red.). Kort fortalt har ninja-spillene altid stået for fremragende musik og lyd, og et gameplay bestående af lige dele action og adventure. Hele blandingen er så blevet tilsat en atmosfære, der er umulig og beskrive, og resultatet er en fantastisk kombination, der har vundet den ene pris efter den anden. Så spørgsmålet er nu - hvad er der nyt?

Spillet består af fem temmelig store baner, og der er masser af variation i handlingen. Generelt er der nok en smule mere action, men samtidig er problemerne også blevet betydeligt sværere og de involverer nu langt flere ting. Et typisk problem består blandt andet i at fylde en lampe med krudt og bruge resultatet til at sprænge en klippeblok væk, så den kan tjene som bro.

Kampsystemet ligner sig selv. Du kan slås med nunchakus, stav, sværd eller dine bare ninja-næver, men en ny faktor er kommet ind: "Bushido". Det er en slags indre energi, og jo mere du har, des bedre slås du. Man får meget Bushido ved at kæmpe mod en modstander med det samme våben som ham (slut med at prygle en ubevæbnet fjende med staven), mens man taber lidt igen, hvis man stikker af fra en kamp, eller bruger et andet våben. Dette giver problemer, specielt mod modstandere, hvis våben man ikke har skaffet sig endnu, men til gengæld kan man godt mærke forskel, hvis ens Bushido er helt i top.

Andre ting er også blevet shinet op. Nu er der en "continue" funktion og en rigtig "Game Over" skærm, ligesom der også er blevet plads til en indledning, der nydeligt præsenterer programmet. Jo, System 3 har gjort det igen - sendt et klart HIT på banen, der følger i de gamles fodspor.

Christian

C64 - Et flot (men ikke særlig originalt) shoot'em up fra Ocean.

fem platform-spækkede baner at placere detonatorer på våbenkasserne (venligt afmærket med store amerikanske flag) og ellers prøve at undgå at blive gjort gennemsigtig af terroristernes maskinpistoler. Disse patruljerer nemlig området, men eliminerer du en vagtpost et bestemt sted, så dukker han ikke mere op. Det føles godt, at der er ende på dine arabiske fjen-

INDEX

Backgammon Royale	33
Back to the Future III	39
Chuck Rock	34
Demoniak	37
Gods	37
Hill Street Blues	35
Last Ninja 3	32
Muds	38
Nam	40
Navy Seals	32
Panza Kick Boxing	40
Spirit of Excalibur	41
Super Cars 2	34
UMS II	38
Viz	41
+Gameplay UPDATE!	42

De anmeldte spil er venligst stillet til rådighed af SuperSoft, Softech, Daisy Software og diverse engelske softwarehuse.

BACKGAMMON ROYALE

Oxford Softworks

Dette spil er efterhånden svært at undgå. Uanset hvilken københavnsk cafe du går ind på, er der altid nogen, der sidder bøjet over et spil backgammon. Og selvom det er et spil, der hovedsageligt styres af Lykkens Gudinde (et par terninger, forstås), så kræver det trods alt en del taktik og kendskab til de forskellige små fif, hvis man skal begå sig på spillebrættet med de trekantede felter. Det fandt jeg i hvert fald ud af, da jeg udfordrede en af de lokale på "Cafe Sommersko" - jeg tabte tre øl på en lille time!

Men nu er der håb om at vinde dem tilbage - og måske endda opbygge et fornuftigt overskud! Oxford Softworks, kendt som skaberne af et særdeles populært skakspil, har nemlig set det som deres opgave at lave et spil, der kan forbedre dine kundskaber. Desuden er programmet glimrende til at pudse reglerne af, hvis man skulle have et par få huller.

Der er mulighed for at indstille en masse parametre, så alt kommer til at se ud præcis som det skal. Du kan indstille din modstanders spillestil, kontrolmetoden, hastighed og så videre. Du bliver så præsenteret for din kommende modstander med et billede og lidt tekst, og så gælder det ellers om at klø på. Skærmen skifter til et billede af det velkendte spillebræt, terningerne bliver slået, og du rykker efter de gældende regler. Hele tiden har du mulighed for at "double-op", hvis du føler, at du sidder i held - men pas på! Det vender hurtigt...

Men derfor kan man selvfølgelig godt hjælpe lykken lidt på vej... hvis computermodstanderen f.eks. slår et fremragende slag, så er der ikke noget i vejen for, at du går ind og "drejer" en lille smule på hans tegninger! Eller du kan forlange, at han tager trækket om, ligesom der heller ikke er noget i vejen for, at du ændrer et træk, der var mindre smart.

Skulle du have tilstrækkeligt med venner, er der også mulighed for at spille mod en levende modstander, hvor computeren bare fungerer som kontrollør. Skulle spillet trække i langdrag, er der endda mulighed for at gemme et spil på

diskette til senere glæde/frustration.

Så som det forhåbentlig tydeligt fremgår, er der masser af ting, der kan ændres og justeres - ja, der er faktisk ikke noget man savner. Spillets største problem er, at Backgammon trods alt er et chance-betonet spil. Man kan sidde i et svigende uheld, mens computeren slår det ene double-slag efter det andet. Backgammon er simpelthen ikke nær så velegnet til en computerversion som eksempelvis skak. Men står du og savner en modstander, er dette ikke desto mindre et glimrende, velpræsenteret og meget spilbart produkt.

Christian

AMIGA	Kr 375
	Grafikken er desværre lidt skuffende, og kunne godt ligne noget, der var presset ud af en C64. Således er brættet trist at se på, og billederne af dine modstandere mangler variation og farve. Lyden er reduceret til et par triumferende "bip", men disse ting bør ikke distrahere dig, hvis du vil forbedre dine kendskaber og kundskaber udi dette navnkundige brætspil.
	Grafik 65%
	Lyd 34%
C64	Gameplay 87%

OVERALL
81%

C64	Kr 375
	En Amiga-version er på vej. Vi laver selvfølgelig en "update", så snart den udkommer.

AMIGA	Backgammon er for chancebetonet til rigtigt at gøre sig på computeren.

KAN DU SOVE OM NATTEN?

Måske er det spørgsmål en privat sag, og jeg havde da heller ikke tænkt mig, at I alle skulle skrive ind og fortælle mig det. Jeg kom bare til at tænke på, at man som freak af de ensformige skydespil faktisk med tiden har gjort sig selv til massemander.

1. Et spil af denne type dræber man gennemsnitligt ca. 45 mennesker pr. bane.
2. Der er typisk fem baner i sådan et spil.
3. Det bliver til 225 mennesker pr. spil - og du spiller flere gange.
4. 80% af dine fjender er gift, og efterlader sig enker.
5. Som regel kæmper du mod folk i underudviklede lande - det er folk, der i forvejen må slås med stor fattigdom.
6. Gennemsnitligt efterlader hver af dine ofre fire børn, der enten dør af sult, eller må droppe ud af skolen for at forsørge deres moder.
7. Hertil kommer bedste-forældre, kæledyr og andet vedhæng.
8. I alt påvirker du ca. 897 menneskers liv på dramatisk vis, hver gang du spiller et computerspil!

Så jeg spørger igen - Kan du sove om natten?

skal du styrte igennem Bagdad (eller det, der er tilbage af den!), da du har en meget vigtig ubåd, du skal nå. Jeg forstår bare ikke helt, hvordan den ubåd har tænkt sig og nå ud til havet - Bagdad ligger midt inde i Irak...

Og det er vist meget symptomatisk - der er ikke tænkt så meget over tingene. Til gengæld er det professionelt udført, så det skal nok skrabe nogle tusinde pund hjem til Ocean, så de kan lave deres næste licens om en lille mand, der skal fra venstre mod højre og...

Christian

AMIGA	Kr 375
	En Amiga-version er på vej. Vi laver selvfølgelig en "update", så snart den udkommer.

C64	Cartridge kr 295
	Som cartridge-spil er Navy Seals absolut ikke et ubehageligt bekendtskab! Den manglende loadetid giver spillet et arcade-agtigt præg, ligesom grafikens nydelige animationer passer fint til lydens heftige toner. Grafikken er en anelse ensformig, men som sådan er hele produktet godt udført, og hvis du ikke kan holde dig fra den slags spil, så må jeg da tilstå, at det ikke er den værste af slagsen.
C64	Grafik 79%
	Lyd 78%

OVERALL
78%

C64 -
Så flot kan det gøres!

C64 -
Last Ninja II er ikke længere
forbeholdt cartridge-folket.

C64
Bånd kr 169, Disk kr 249, Cartridge 349

Cartridge-versionen af dette spil har efterhånden været ude i et par måneder, men nu er spillet overraskende udkommet på såvel bånd som diskette. Vi testede den splinternye diskversion, men hvis du har cartridge, kan du roligt lægge et par ekstra procenter til vores OVERALL karakter. Grafik og lyd hører til blandt det bedste 64'eren kan præstere, med glimrende (forbedret) kontrol over ninjaen og smukke, smukke landskaber.

Grafik	93%
Lyd	91%
Gameplay	90%

OVERALL
91%

der - og det gør det muligt at indtage strategisk vigtige positioner.

Noget, man nu godt kunne savne, var muligheden for at spille med flere mænd af gangen, der så kunne placeres forskellige steder. Nu er du nødt til at angribe med en mand af gangen, men din fordel er, at skulle han dø (det kræver kun et enkelt skud), så starter den næste galning fra samme sted.

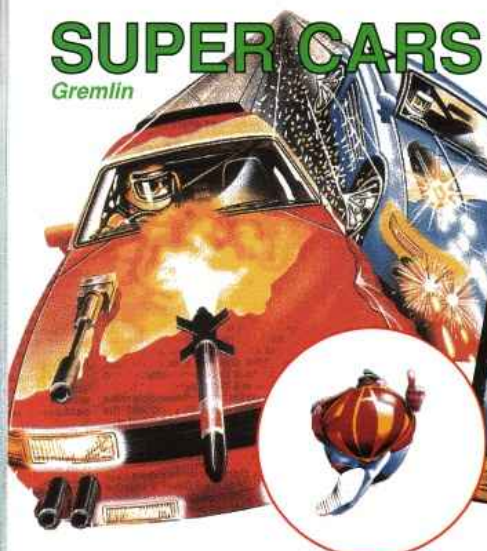
Mændene i Navy Seals er meget mobile - det må man lade dem. De har mulighed for at hoppe mellem platformene, gå armgang og klatre i tove. Undervejs kan de endda forøge deres våbenarsenal med flammekastere eller andet snavs, der kan tilføre massedrabet endnu en dimension.

Jeg håber efterhånden, at det er gået op for jer, at der ikke er så frygtelig meget nyt at hente. Banerne ligner hinanden til forveksling, idet kun antallet af Stinger-missiler, fjender og baggrund ændrer sig en smule. Når de er klaret,

SUPER CARS II

Gremlin

Gremlin er efterhånden ved at skabe sig et fremtrædende image inden for motorsporten. Det startede med "Lotus Esprit Turbo Challenge", "Toyota Celica GT Rally", "Team Suzuki" og "Super Cars", og nu står fortsættelsen "Super Cars 2" klar på startbanen. Og den ligner en vinder!

Ligesom sin forgænger er dette et spil i den klassiske "Super Sprint" tradition, hvor du ser banen oppefra. I Gremlins 90'er-udgave er opskriften bare blevet krydret med en scrollede skærm, ligesom bilene nu er udstyret med diverse våben. Men mere om det senere.

Den mest indlysende nyskabelse i forhold til det oprindelige "Super Cars" er, at der nu også er mulighed for at være to spillere på samme tid. Det foregår ved, at skærmen deles i to ("split screen"). Ulempen ved dette system er, at skærbilledet bliver mindre, så man ikke kan se så langt frem på den scrollede bane. Men så kan man jo altid trøste sig med, at modspilleren har samme problem...

En anden forbedring er, at du nu har valget mellem to forskellige styremetoder. Du kan bruge skydeknappen som speeder, hvilket er det nemmeste. Men hvis du er rigtig rå, vælger du at lade skydeknappen fungere som bremse. Så kører du nemlig konstant med speederen i bund, og kan bruge skydeknappen til at lave nogle overordentligt blærende håndbremsevinger i svingene.

Der er tre forskellige sværhedsgrader, og de indeholder hver syv baner, der gradvist bliver sværere. Det starter uskyldigt nok med et par harmløse sving, men du skal ikke ret langt hen i spillet, før der begynder at optræde drabelige bog, ubevogtede jernbaneoverskæringer, tunneller og lignende.

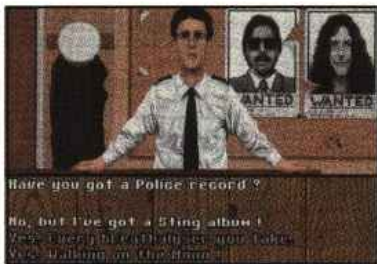
For at fortsætte til næste bane, skal du placere dig blandt de fem første, der kommer i mål. Herefter risikerer du at blive konfronteret med et lille "multiple-choice" interview med en journalist, en betjent, din sponsor, en miljøforkæmper osv. Hvis du vælger de rigtige svar på deres nærgående spørgsmål, bliver du belønnet med kontanter eller ekstra point. Svarer du forkert, idømmes du bøder eller strafpoint. Jeg blev hurtigt træt af disse afbrydelser, men heldigvis kan de slås fra, så det trækker ikke ned i spillets generelle underholdningsværdi.

Jo bedre du placerer dig i løbet, jo flere penge vinder du. Efter hvert løb kan du fyre dine kontanter af på reparation af skader, eller du kan investere i forskellige former for våben. Der er fremadrettede og bagudrettede missiler, landminer, selvsøgende raketter og regulære masseudslettelses-våben. Men dine mod-

standere er lige så veludrustede, så det er en god ide at investere i noget panser, der kan beskytte din bil mod det svære skyts. Priserne varierer spillet igennem, og der er sågar mulighed for at sælge noget af isenkrammet tilbage med fortjeneste - a la "Elite".

Super Cars II er absolut en værdig fortsættelse til Super Cars. Følgningen med bilen er mindst lige så god som i originalen, og hertil kommer to-spiller funktionen, de mange nye baner, nye våben, nye features... Varmt anbefalet!

Søren

AMIGA - De irriterende interview-sekvenser kan heldigvis slås fra.

C64

Der går nok et par måneder, før spillet dukker op til 64'eren.

AMIGA

Kr 375

Spillet er programmeret af "Magnetic Fields", der også stod bag det fantastiske "Lotus Esprit Turbo Challenge" - og det kan både ses, høres og mærkes! Spillet er utroligt finpudset, med overvældende præsentation samt flot grafik og lyd. Der er gjort et stort nummer ud af banerne. Små tog kører rundt og rundt, hemmelige udgange åbner og lukker sig, missiler flyver gennem luften... der sker noget konstant! Titelmusikken er flot, og lyden af eksplosioner og skrigende dæk er med til at sætte præg på et. Følgningen med bilen er helt rigtig, og skønt gameplayet er simpelt, er spillet det hidtil bedste indenfor "Super Sprint" genren. Hit!

Grafik 88%
Lyd 85%
Gameplay 90%

OVERALL
90%

CHUCK ROCK

Core Design

Chuck er en glad og veltillfreds hulemand. Måske en lille smule overvægtig, men ikke desto mindre gift med den mest indbydende kvinde i miles omkreds. Ophelia hedder hun, og ikke alene ser hun godt ud - hun kender også sin plads (hører du efter, Dorte?). Ved spillets start er hun f.eks. fuldt beskæftiget med at hænge Chucks bukser til tørre udenfor parrets stenhule. Indenfor ligger Chuck nøgen henslængt foran fjernsynet med et par øller.

Men hvad er det? Frem fra busken springer Ophelias hemmelige beundrer, Gary Gritter. Han sniger sig hen mod den intetnende dame, og giver hende et velrettet slag i hovedet med sin kalle. Thud!

Inde i hulen kigger Chuck overrasket frem fra sin lænestol. Hvad var det for en lyd? Med stort besvær får han lagt maven i de rette folder, rejser sig, og går ud for at spørge sin kone, hvad der er sket. Ingen Ophelia - kun det friske spor af noget tungt, der er blevet trukket gennem buskadset.

Nu sker der noget meget usædvanligt. En tanke finder vej til Chucks diminutive neanderthal-hjerne. Den lyder nogenlunde sådan: "Jeg har jo ingen bukser på!". Efter denne dybe erkendelse springer vores helt resolut ind bag den nærmeste busk, hvor han laver sig et lille skørt af blade og grene. Man er vel en respektabel hulemand.

Herefter sker der noget, som aldrig før er sket i Chucks liv, og som heller aldrig vil ske igen. Han får endnu en tanke. "Ophelia er bortført". To tanker på samme dag.... Chuck grubber vantro sine uge-gamle skægstubbe, idet han følger sporene efter sin kone.

Okay, nok plot! Chuck Rock er et platform/game adventure med overtoner af beat'em up. I sin søgen efter Ophelia må Chuck kæmpe sig vej gennem fem levels, der hver er delt op i fem under-afdelinger. Overalt vrirler det med fortidsøglere og andre fjender, der gør livet surt for stakkels Chuck. Heldigvis kan de uskadeliggøres på flere måder. Chuck kan lave et flyvende karatespark, men nok så interessant er hans dødbringende "Belly butt", hvor han trækker maven ind for straks efter at lade den springe ud i synet af sin fjende. En grufuld måde at dø på...

Udover bonusfelter og mad, kan Chuck også samle kampesten, som han kan kyle efter sine fjender. Eller han kan bruge dem som skjold mod nedstyrtende klipper og kokosnødder. Endelig kan han ved at stable sten ovenpå hinanden få adgang til højtliggende platforme. På de senere levels kommer han til oversvømmede huler, som han må svømme igennem, mens han holder

AMIGA - Chuck er ikke verdens bedste svømmer, men hans mave er med til at holde ham oppe!

"ROLL CALL 7:05 AM"

Møderummet syder af aktivitet. Den traditionelle morgen-briefing er i fuld gang. Atmosfæren er uhøjtidelig, men de fremmødte betjente lytter opmærksomt, mens sgt. Esterhaus gennemgår dagsordenen. Nede i baglokalet fyrer Renko en bemærkning af, der får forsamlingen til at bryde ud i latter. Sgt. Esterhaus smiler overbærende, men afbryder straks de sommerkade betjente for at annoncere dagsordenens punkt 11: "Betjent Joe Farentelli er død kl. 4 her til morgen, 37 timer efter at han og hans makker blev skudt." Som ved et trylleslag er stemningen forvandet. En højtidelig og ildevarslende stilhed har sænket sig over lokalet.

I spillet over århundredets tv-serie overtager du rollen som capt. Furillo - chefen for byens travleste politistation. Du skal administrere dine dyrebare ressourcer på en sådan måde, at kriminaliteten holdes i ave, så befolkningen bliver glad, og du får en chance for at beholde dit job - og måske endda blive forfremmet.

vejret til han bliver helt blå i hovedet.

Som du sikkert har gættet, er det humoren der skiller dette spil ud fra mængden. Et sted skal Chuck f.eks. forbi en gigantisk dinosaur, der med jævne mellemrum lader en stor, tyndtlydende klat falde - med en karakteristisk lyd, som vi nok skal afholde os fra at beskrive nærmere her. Så gælder det bare om, ikke at stå i vejen!

Chuck Rock er en morsom og original udgave af en gammel opskrift. Det er altid forfriskende med nytænkning, men Core Design kunne måske nok have overført lidt af deres berømte originalitet til selve game-playet, der trods alt er lidt ensformigt i længden. Men sjovt er det nu alligevel. *Søren*

AMIGA - Fra introsekvensen: Ophelia hænger Chuck's bukser til tørre. Men hvem lurar i busken?..

C64

Core Design har ikke annonceret nogen C64-version.

AMIGA

Kr 375

Spillet har en meget original atmosfære over sig, som kommer til udtryk allerede i den lange intro-sekvens, der viser kidnappingen af Ophelia. Grafikken er virkelig sjov - Chuck's fremtoning kalder virkelig på lattermusklerne. Lydeffekterne er lidt sparsomme, men passer som helhed godt ind i sammenhængen. Det skal siges, at Chuck Rock er et meget svært spil, men hvis du har mod på en stor udfordring, er dette et godt og originalt bud.

Grafik 85%
Lyd 78%
Gameplay 77%

OVERALL
78%

Krisalis

HILL STREET BLUES

Du har direkte kontrol over ni af de mest berømte betjente fra serien. De kører eller går rundt i byens gader, der ses i fugle-perspektiv. Med jævne mellemrum meddeles det over radioen, at en ny forbrydelse er begået. Via Furillo's computer kan du få en mere detaljeret beskrivelse af gerningsmanden, hvorpå du udkommanderer en eller flere betjente.

De ni betjente styres uafhængigt af hinanden, så i princippet kan du være ni steder på en gang. I praksis mister man let overblikket, og jeg kunne godt have ønsket mig et lidt mere overskueligt kontrolsystem.

Du bestemmer selv, om betjenten automatisk skal finde vej til gerningsstedet, eller om du vil have direkte kontrol over ham eller hans bil. Når han ankommer, gælder det om at lede efter den skyldige. Hvis du har en beskrivelse, er dette ikke noget stort problem, idet gerningsmanden så er markeret med en rød pil.

Anderledes forholder det sig i de mere alvorlige forbrydelser såsom mord, hvor der ofte ikke er nogen beskrivelse af den skyldige. Så må du holde skarpt udkig efter personer, der på en eller anden måde opfører sig mistænkeligt - f.eks. folk, der løber væk fra stedet. Du kan så sætte efter til fods, men vær på vagt! Nogen gange skyder de efter dig, og så gælder det om selv at være hurtigst på aftrækkeren!

Når du har arresteret en person, tager du vedkommende med tilbage til stationen, hvorefter der (i de alvorlige sager) følger et retsmøde. Her skal du identificere den anklagede korrekt, idet han ellers vil blive frifundet pga. manglende beviser.

Alt i alt er der god grund til at være taknemmelig for, at det blev Krisalis, der løb med licensen til denne tv-serie. Jeg tør slet ikke tænke på, hvad der kunne have kommet ud af det, hvis et firma som U.S. Gold stod bag. Sikket et eller andet hjernedød shoot'em up - det ville være det rene helligbrødt! Krisalis er

AMIGA - Politibilene holder klar på stationens parkeringsplads. En hård dag venter forude.

heldigvis gået mere overordnet til værks, idet de har forsøgt at genskabe seriens "en tilfældig dag på stationen" stemning. Og det er lykkedes ganske godt!

Spillet bliver måske nok lidt ensformigt i længden, og styresystemet kan godt virke lidt omstændeligt, men atmosfæren er afgjort til stede. Det er lykkedes at skabe et realistisk storby-miljø, der tåler sammenligning med Sim City. Trafikken svinger alt efter klokkeslet, bilene holder for rødt (og for dine vespærringer!), gadelygterne tændes om natten, og folk vandrer målbevidst rundt mellem hinanden. Og tro mig: De har ikke alle lige rent mel i posen.

I møderummet er klokken blevet 7:30, og morgenens briefing er færdig. Sgt. Esterhaus lukker sin mappe med et smæld, og lokalet fyldes med støjen fra skramlende stole og betjente, der snakker i munden på hinanden. Hill og Renko er allerede halvejs ude af døren, da Esterhaus igen lader sin myndige stemme gjalde ud over morgenens begyndende kaos: "Heyl, hey, hey... Let's be careful out there!" *Søren*

C64

Kommer i første omgang ikke til 64'eren.

AMIGA

Kr 375

Præsentationen er meget tro overfor tv-serien. Det hele er med - lige fra det legendariske "ROLL CALL" til digitaliserede billeder af seriens hovedpersoner. Og så selvfølgelig den tema-melodi, der har lagt navn til hele serien - tilmed i en helt pæn teknisk kvalitet. Den flotte præsentation fortsætter ind i selve spillet, med autentiske lydeffekter (bilhorn, sirener, pistolskud) og flot grafik, der samtidig er letgennemskuelig og til at overskue. Alt i alt en flot licens, der dog skæmmes af et par irriterende fejl, men alligevel må betegnes som et must for fans af tv-serien.

Grafik 84%
Lyd 82%
Gameplay 75%

OVERALL
80%

VERDENS BEDSTE TV-SERIE

"Hill Street Blues" er en af de mest prisbelønnede tv-serier i fjernsynets historie. 59 priser er det blevet til - heraf 26 af de eltraglede "Emmy awards", der svarer til biograf-filmenes Oscars. Men hvad er det da, der gør netop denne serie så speciel? Politiserier er vel ingen nyhed?

Nej, men for "Hill Street" var den slags serier altid bygget op efter det klassiske mønster, hvor man fulgte en sag fra ende til anden: Forbrydelsen, opklaringsarbejdet, og til sidst pågribelsen af den skyldige. Det var til at overskue, men det havde ikke meget at gøre med virkelighedens verden.

Anderledes forholder det sig med "Hill Street Blues". I stedet for at følge en enkelt "sag", skildrer denne serie hverdagen på "en helt tilfældig dag". Hvert afsnit er en mosaik af forskellige sager, der ikke nødvendigvis har noget med hinanden at gøre. På den måde videreføres et billede af det kaos, der er hverdag for virkelighedens betjente.

Steven Bochco er en af hovedmændene bag serien, og han har sidenhen gjort sig bemærket med advokat-serien "L.A. LAW" (på dansk: "Advokaterne"), der er bygget op efter nøjagtigt samme princip. Historierne i "Hill Street Blues" er en blanding af sort humor, bizarre hændelser og originale personligheder. Mange af de bedste er skrevet af Mark Frost, der sammen med David Lynch skrev de første (og bedste!) afsnit af kult-serien "Twin Peaks".

Få et gratis spil!...

Når dit abonnement på COMputer udløber og du vil forny det, eller du vil bestille et NYT ÅRSABONNEMENT på COMputer, modtager du i begge tilfælde HELT GRATIS et spil til din computer. Spillet bliver sendt til dig senest 5 uger efter du rettidigt har indbetalt girokortet.

Sådan gør du!

Nye abonnenter:
Vil du starte et nyt abonnement (11 nr. af COMputer) så udfyld og indsend nedenstående kupon. Så sender vi dig

... Når du betaler dit helårsabonnement til tiden, modtager du et gratis original-spil.

et girokort. Når du har betalt får du dit gratis spil omgående.

Nuværende abonnenter:
Har du allerede et

abonnement, og har du i sin tid fået det gennem "kuponnyhederne", behøver du IKKE indsende kuponen. Vi ved hvilken computer du har. Alle andre abonnenter

der IKKE har fået deres abonnement gennem "kuponnyhederne" bedes udfylde kuponen forinden. Vi sender automatisk et girokort til dig når dit abonnement udløber og vi ved så hvilken computer du har.

Husk! at ovenstående tilbud KUN gælder for 11 nr. af COMputer/helårsabonnement.

Venlig hilsen

COMputer
- magasinet for dig og din Commodore!

Kupon

Klip denne kupon ud, og indsend den til:
Forlaget Audio A/S, St. Kongensgade 72,
1264 København K.

Når jeg har betalt mit girokort på et helårsabonnement på COMputer, ønsker jeg et gratis originalspil tilsendt til min:

☐ AMIGA ☐ C64Disk ☐ C64Bånd
(Kryds af)

JA TAK!

☐ Jeg vil være ny abonnent. Send venligst girokort.
☐ Jeg har abonnement i forvejen men vil gerne overgå til et helårsabonnement (derved modtager jeg et gratis spil).
Mit abonnementsnummer er: _____
☐ Mit abonnement udløber nu, men jeg vil gerne fortsætte, dog kun som 1/2 års abonnent (jeg modtager herved IKKE et gratis spil).
Mit abonnementsnummer er: _____

Abonnement nr: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____

By: _____

Har du idag et halvårs-abonnement (kr.: 190,-) og ønsker et gratis spil, så indsend kuponen, og vi sender dig et nyt girokort på et års abonnement (kr.: 348,50,-).

Palace DEMONIAC

Johnny Sirius, kendt hybrid og stuntman, kiggede koncentreret ned i brækposen. Flyet rystede mere og mere. Hvis det ikke havde været for den opringning fra Doc Cortex, den verdensberømte opfinder og vinder i Lykkehjelte, havde Sirius ikke siddet her, på vej mod Kourou. Men Cortex havde forsikret ham om, at det drejede sig om "liv og død og det, der er værre." Flyet faldt frit et langt sekund, og Sirius var meget glad for, at han havde posen fremme.

Efter et kort reklameindslag genfinder vi Sirius (stadig lidt bleg) i et laboratorium i selskab med fire andre interessante individer. Doc Cortex kender du allerede: Geniet. Så er der Flame, pyromanen der kan sætte ild til sig selv og overleve, ganske som i tegneserierne. Og Madlok, en skægget fyr med okkulte anlæg og en tvivlsom fortid. Til sidst Sondra Houdini med de overvældende tankeløse evner og ninja-uddannelsen.

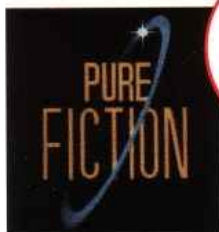
Doc Cortex vender sit hoved mod kameraet og siger: "Venner, vi er samlet her i dag for at redde verden fra den forfærdelige Demoniak og hans horder af monstre. I øjeblikket befinder de sig i et parallelt univers, men de prøver febrilsk at finde en indgang til vores. Og det vil snart lykkes for dem..."

Derfor skal Sirius og de andre grueligt meget igennem. Jorden kan ikke reddes via tørre tærsk, men med en såkaldt "ultimativ bombe". Den skal selvfølgelig først konstrueres, og til det formål sendes vore helte til både Fundamenta (for at snakke med eneboeren Salman Rushdie) og til Freezyassov, hvor fede Mr. Buikk med hård hånd holder styr på en lang række livstidsfanger.

Er Demoniak et shoot 'em up? Et cut 'em down? Et kick 'em in de balls 'til they die? Nej, Demoniak er et teksteventyr med traditionelt keyboard-input og et par fede billeder. Et teksteventyr - i 1991?!

Her er ikke tale om en specielt forsinket og udskudt anmeldelse, men derimod om det første spil i Palaces nye "Pure Fiction" serie. Og det kan mærkes! Ordforfatteren er lidt langsom, men det er fordi Demoniak hele tiden holder styr på ALLE spillets karakterer. Folk bliver uvenner, snakker, går tur og drikker sig fulde - også selv om du er et helt andet sted. Og alle har en række tal, der beskriver deres styrke, udholdenhed og så videre. Så bliver det nemmere at regne ud, hvad der sker, hvis Mary for eksempel banker på Sirius med en ødelagt flaske.

Er det set før? Måske, men hvad så med "become"-funktionen? "Become Sirius", "Become Doc Cortex" og "Become Madlok" er da meget fedt, men hvad med "Become barman" og "Become hairy guard"? Du kan "blive" NÆSTEN alle karaktererne i Demoniak, selv om eventyret også kan gennemføres på traditionel vis. Og hvor er det sjovt! Det er dødfedt at tage en tjans som vagt på isfængslet og banke chefen, at drikke sig fuld på Fundamenta eller at gå i byen med Salman Rushdie. Så kan man altid redde verden en anden dag. Prøv selv! Jakob

Demoniak er det første spil i den nye "Pure Fiction" serie fra Palace. Teksteventyret gør come-back!

AMIGA

Kr 375

Lad os få lyden overstået først: Titelmelodi af god kvalitet, ellers intet. Der er heller ikke særlig mange billeder i Demoniak, men kvaliteten er til gengæld helt i top. Palaces husartist, Jo Walker, har kreeret nogle råfede, tegneserieagtige skærme, der passer perfekt til eventyrets ironiske - til tider syge - men altid anderledes beskrivelser af rum og handlinger. Parseren har visse mangler og er lidt langsom, men den forstår selv komplicerede sætninger og ordrer til de andre personer. Kort sagt: Demoniak er fedt, anderledes og absolut ikke gammeldags. Demoniak er en ny, levedygtig hybrid af eventyr, rollespil og humor!

Grafik	89%
Lyd	73%
Gameplay	92%

OVERALL 91%

GODS Mindscape

Ifølge den ældgamle sagn var det Guderne, der opførte byen - et fantastisk værk med store templer, uendelige labyrinter og skjulte underverdener. Men alt sammen blev det stjålet af Mærkets magter, som fyldte byen med dæmoner, mordere og frygtelige fælder. Nu vil guderne have deres skaberværk tilbage, og derfor har de proklameret, at den der kan befri byen for de onde magter, vil få et ønske opfyldt.

Du beslutter dig for at tage dem på ordet, og møder op på Olympen for at konfrontere dem med dit ønske: Hvis du løser opgaven vil du have del i udeladethedens gave. Du vil være en Gud, på linje med dem selv. Da Guderne hører dette, bliver de forfærdede. Umuligt! En dødelig, der vil være Gud? Aldrig! Men Guderne ord kan ikke brydes, og alt hvad de nu kan gøre er at håbe på, at du ikke løser opgaven.

Og hvad mig angår, kan de såmænd godt tage den med ro! Gods er nemlig et forbrist svært spil, og foreløbig er jeg ikke kommet længere end til level 2. Spillet består af 4 levels: Byen, Templet, Labyrinten og Underverdenen. Hver af disse er desuden delt op i 3 "verdener". For enden af hver level konfronteres du med et gigantisk "end-of-level" monster, der virkelig kan få hårene til at rejse sig på hovedet af selv den tapreste helt.

Men spillets øvrige monstre er nu heller ikke typen, der frivilligt lader sig slagte. I de første par verdener opfører de sig ganske vist ret primitivt, men senere begynder de at udvise en mere intelligent adfærd. De undviger dine skud, og vælger automatisk den sikreste vej mod din udslettelse. En virkelig klam fornemmelse!

En anden usædvanlig ting ved dette spil er, at det hele tiden registrerer, hvor godt du klarer dig. Hvis du har lidt for meget medgang, indretter spillet sig automatisk herefter, sådan at det hele bliver lidt sværere...

Overalt vrirler det med skjulte fælder og puzzles. Kontakter skal udløses i en bestemt rækkefølge for at åbne en port, der fører videre ind i spillet. Hvis du vælger en forkert kombination, risikerer du at udløse en fælde eller tilkalde

ER EVENTYRET DØDT?

Det er der nogen, der har påstået. Men Demoniak tyder absolut på det modsatte: Eventyret er ikke dødt, det har udviklet sig til noget andet og mere. I de gode gamle dage, dengang Scott Adams var ung, hed det teksteventyr. TEKST-eventyr. Det var tit sådan noget "Palle alene i verden" noget uden ret stor interaktion og med en dårlig ordforfatter. Senere kom Infocom med deres suveræne Zork-serie, Suspect, Spellbreak og andre mysterier.

Dengang var eventyret forbeholdt "freaks", der ikke stillede store krav til præsentation og grafik. For at tækkes et større publikum, begyndte firmaerne at klistre billeder i spillene. Tendensen blev stadig mere udbredt - for det solgte - og toppede med de uhyre populære Sierra-spil. Samtidig oplevede vi et veritabelt rollespils-boom, hvor kampscenerne og grafikken var det vigtigste. Og nu kommer altså Demoniak, der leverer en afbalanceret blanding af eventyr og rollespil, tilsat en knivspids billeder.

En ny æra?

C64

Demoniak kommer ikke til 64'eren.

AMIGA - Grafikken er holdt i en helt speciell stil.

AMIGA

Kr 375

Gods er i enhver henseende et usædvanligt finpoleret produkt. Den detaljerede grafik oses af atmosfære, og de store figurer er virkelig skræmmende! Også lyden er lige ved at være for meget af det gode. Musikken er overvældende, og de samlede effekter såsom eksplosioner, støn og skrig er så potente, at det nogle gange virker overdrevent. Man får i hvert fald et mindre chok, første gang man spiller! Med sin overlegne præsentation, de intelligente monstre og de drilske puzzles, er Gods absolut et af de bedste platformspil, der findes til Amigaen.

Grafik	90%
Lyd	92%
Gameplay	90%

OVERALL 90%

C64

Foreløbig har Mindscape ikke planlagt nogen C64-version.

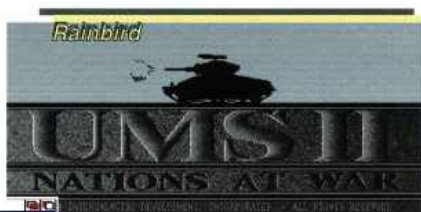
en masse monstre. Flere steder skal du bruge nøgler for at komme videre. Dem finder du rundt omkring, sammen med ekstra skjolde, ekstra våben, ekstra energi osv. osv. Der er også en butik, hvor du kan købe udstyr for de penge du af og til bliver belønnet med.

Der er så mange ting at prøve i dette spil, at man hele tiden opdager nye facetter af gameplayet. Nogle gange kan det betale sig at vende tilbage til puzzles, som man egentlig troede var løst. Det vrirler med skjulte bonus'er, og man får virkelig lyst til at gå på opdagelse og eksperimentere sig frem.

Søren

UMS II

Så er den her - fortsættelsen til den prisbelønnede "Universal Military Simulator". Men i modsætning til det oprindelige program, så er dette ikke noget construction set i den gængse forstand. Du kan altså ikke simulere golf-krig, stjerne-krig, gård-krig, eller hvad du nu kunne have lyst til. UMS II er et decideret wargame, bestående af tre færdigtsyede scenarier, hvor du til gengæld har fri adgang til at ændre alle væsentlige variabler.

De tre scenarier er lavet med et meget avanceret construction set, som er udviklet af "Intergalactic Development". Det hedder "The UMS Planet Editor", og bliver udgivet særskilt af Rainbird på et senere tidspunkt. Foreløbig må du altså nøjes med denne samling af færdige wargames, som Rainbird lidt ulogisk har valgt at kalde "UMS II".

Men heldigvis er de tre scenarier meget forskellige. De fylder hver en diskette (Amiga-versionen af UMS II fylder ialt fire disketter), og kan spilles i vilkårlig rækkefølge.

"Alexander of Macedonia" foregår i år 334 før Kristi fødsel, hvor en ung Alexander Den Store ledte en hær af makedonere og grækere ud i et af de største erobrer-togter nogensinde. Bag ham lå Grækenland, der på det tidspunkt endnu ikke var en stormagt. Foran ham lå det kolossale persiske rige, som bare ventede på at blive indtaget og plyndret! Kan du gentage - og måske endda overgå - Alexanders succes?

I "The Age of Napoleon" er vi, som navnet antyder, rykket nogle år frem i tiden. Nærmere bestemt til slutningen af det 18. århundrede, hvor en fransk general besluttede, at han godt kunne tænke sig Europa. Napoleon Bonapartes korstog varede næsten tyve år, og nu har du altså chancen for at deltage i kampen om vores allesammens yndlings-verdensdel.

Det samme kan siges om "Overlord: Assault on Fortress Europe", der skildrer den navnkundige "D-dag" - de allierede troppers landgang i Normandiet.

Lige så forskellige disse scenarier er, lige så ens er deres præsentation. Det fælles bruger-interface er ikke overraskende i betragtning af, at de alle er udviklet med førnævnte "UMS Planet Editor". Men hvordan er så denne præsentation?

1. Den er genial!
2. Den er langsom!

Hvis vi starter med punkt 1, så bærer dette spil præg af, at det er gennemtænkt i alle leder og kanter! Du kan frit zoomme ud og ind på landkortet, så du får præcis det udsyn, du har brug for, før du træffer din næste beslutning. Udover selve kamphandlingerne skal du også holde styr på økonomi, produktion og diplomati. Spillet indeholder sågar et komplet klimatisk system med højtryk og lavtryk, der på realistisk vis er bestemmende for vejret. Disse, og et utal af andre oplysninger, kan du til enhver tid kalde frem på det detaljerede landkort. Kortet vises i 2D, så du slipper altså for de uoverskuelige bakker og dale, som kendetegnede det originale UMS. Kort sagt: Det hele er utroligt omfattende, og desuden overraskende let at gå til, fordi det er fuldt menu-styret.

Men vi kommer altså ikke uden om punkt 2: Dette spil er IKKE for de utålmodige! Det tager tid at samordne alle de informationer, som programmets indbyggede intelligens tager højde for, og her kan Amigaen altså ikke rigtig følge med. Hvis du zoomer ind på en ny del af kortet, eller blot scroller i en af de fire kompas-retninger, må du være indstillet på, at computeren lige skal have tid til at opdatere displayet, så alle militære enheder, bynavne, geografiske detaljer, klimatiske oplysninger etc. bliver rigtigt placeret. Det tager tid. Lang tid! Dette er dog det rene vand ved siden af den ventetid, du udsættes for, når du venter på, at computeren flytter rundt på sine tropper. Her kan du roligt gå ud og lave kaffe, gå en tur med hunden, sætte en maxi-single på pladespilleren, se et par videoer på MTV.... men lad være med at holde vejret!

UMS II er virkelig heavy-duty. Det er ikke et spil for begyndere, og det er heller ikke sagen for dem, der stiller krav til spændende grafisk præsentation, action-sekvenser og den slags. Hvis du kunne lide "North & South", vil du højst sandsynligt hade UMS II. Er du derimod en seriøs wargamer, så indeholder UMS II tre yderst gennemarbejdede scenarier, hvor du tilmed har fri adgang til at eksperimentere med at ændre de centrale variabler.

Absolut krig for viderekomne!

Søren

M.U.D.S. Rainbow Arts

M.U.D.S. står for Mean Ugly Dirty Sport. Og spillet er ikke bare en anelse ondt og brutalt. Faktisk får en M.U.D.S.-kamp Speedball til at ligne noget, man laver i en søndagsskole...

Det er lidt svært at forklare, hvad man må og ikke må, for det afhænger lidt af, om dommeren kigger den anden vej eller ej. Og om han er blevet "købt"...

Kun een regel er klar: Fæld dommeren og det er ud - i en ligpose.

Banen minder lidt om en fodboldbane uden mål, med et højt plankeværk udenom det hele. Det vil sige, der er ikke noget plankeværk i enderne, kun en vandfyldt voldgrav, beboet af et sultent søuhyre. På den anden side af graven står en stor spand, en såkaldt "flonkpot" eller "flopt". Det er målet, og det er der, man skal smide flonken, hvis man vil have points. Det vil sige: Hvis man hopper over voldgraven og svømmer tilbage, får man to points, mens et mere sikkert kast kun giver et.

En flonk er ikke bare et underligt ord for "bold". Næ, en flonk er en lille rødspætteagtig øgle, der kravler forvirret rundt på grønsværen, hvis den ikke bliver kastet gennem luften. Den kan selvfølgelig også "købes".

Der er fem spillere på hvert hold: To angribere, en "helt" (midtbasespilleren) og to forsvarere. Og hvis du forestiller dig fem høje danskere med korte bukser, T-shirt og græs på knæene, tager du fejl. Mennesker kan godt medvirke, men fuzzools, warklons og whizzles har visse fordele. Der er kun een raceregel: De to angribere skal være af samme race, og det skal de to forsvarere også. Underligt nok står der intet om midtbasespilleren.

Man kan vinde en kamp på to måder. Enten på point eller ved at banke modstanderens hold ud af banen. Racereglene gør dette til et spørgsmål om at koncentrere volds, selv om hjørneløs bersærkerang også kan være godt en gang imellem. Det er i hvert fald sjovt for publikum.

Og som noget helt nyt kan denne populære sport nu også fås som computerspil. Det er næsten lige så blodigt som på stadionet, og det er meget billigere at spille. Der er heller ingen helbreds-mæssige risici, hvis man ser bort fra skærmstrålingen.

Selvfolgeligt kan du vælge at nøjes med at spille en enkelt kamp, men du kan også gå

AMIGA (1Mb)

Kr 449

Grafikken er meget tydelig, og alle symboler og ikoner er logiske og letgenkendelige. Lyd er der ikke meget af, men det forventer man vel heller ikke i et spil som dette. Den største ulempe er, at det hele går meget, meget langsomt! Ikke alene skal man vente en evighed på computerens udregninger - kortet er også usædvanligt længe om at opdatere, når skærmen scroller. Til gengæld udmærker UMS II sig ved en enestående historisk autencitet og strategisk dybde.

Grafik	70%
Lyd	50%
Gameplay	87%

OVERALL

85%

C64

Kommer ikke til 64'eren.

BACK TO THE FUTURE III

AMIGA - En voldelig fremtidssport fra Rainbow Arts.

efter det helt store i den omfattende man-agerdel. Kan du vinde MegaCup'en? Samtidig skal du sørge for forplejning, lægeundersøgelser, bestiktelser, tilmeldinger og køb og salg af spillere på det lokale marked.

Under selve kampene kan du enten vælge hele tiden at styre den spiller, der er nærmest flonken, eller du kan selv sørge for skiftene. Det sidste er det sværeste, men også det mest effektive. Du kan også selv indstille hastigheden og taktikken, så der er noget for enhver smag. Hvis du har en ven, kan du spille mod ham/hende/den, eller I kan gå sammen mod computeren.

Jakob

AMIGA

Kr 375

Voldsmændene er små men tydelige, og banen scroller blødt op og ned. Dommer-nærbillederne er også fede. Lyden er ret fornuftig: Støn, grynt, publikumsjubel og et par melodistumper. Og så er spillet sjovt! Kontrolmetoden er nuanceret, nem at forstå og svær at mestre, men man bliver bedre hele tiden. Man-agerdelen er også underholdende med masser af bestiktelser, barslagsmål, fusk og vold. Prøv M.U.D.S. hvis du synes, at Kick Off er blevet lidt for tamt. Her bliver spillerne liggende, hvis du tackler ordentligt!

Grafik	80%
Lyd	81%
Gameplay	80%

OVERALL

81%

C64

Det forlyder fra Rainbow Arts, at 64-ererne foreløbig må over på sportspladsen, hvis de vil spille M.U.D.S.

C64 - Skydegalleriet er en af de svageste levels i spillet.

C64

Bånd kr 169, Disk kr 249

C64-versionen minder i enhver henseende om Amiga-udgaven. Præsentationen er flot, og giver mange gode associationer til filmen. Grafikken er rimelig atmosfærisk med god brug af farver, og lyden er også lidt over gennemsnittet. Men ligesom på Amigaen er gameplayet lidt simpelt, og øvede joystickryttere vil sikkert gennemføre spillet på få timer.

Grafik	82%
Lyd	78%
Gameplay	71%

OVERALL

72%

Som den opmærksomme læser sikkert vil huske, så fik jeg sidste gang ingen ringere end Ludvig den 14. til at teste Back to the Future II - og det gjorde han særdeles elendigt. Derfor har jeg denne gang valgt at gøre det selv, uden at det dog af den grund bliver meget bedre. Og I kan være ganske rolige. Denne gang skal jeg nok lade være med at fantasere for meget over det der med at rejse tilbage i tiden. Jeg vil blot bemærke, at hvis man vil tilbage til fremtiden fra en fortid, der ligger for fremtidens nutidige fortid, så ender man uvilkårligt i middelalderen. Modbevis det hvis I kan!

Denne gang har Michael J. Fox dog taget et trip tilbage til de gode gamle cowboy-dage, dengang mænd lugtede af ko og kvinder ikke var opfundet. Sammen med ham er den efterhånden temmelig aldrende Doc, og på en eller anden måde skal de to tilbage til fremtiden.

Spillet er bygget op som så mange andre filmlicenser: En masse forskellige baner, der hver især skal afspejle en enkelt sekvens fra filmen. Denne fremgangsmåde toppede med "Batman: The Movie", mens det foregående "Back to the Future" spil skuffede fælt. Jeg kan derfor glæde jer alle med, at efterfølgeren er betydelig bedre!

I den første sekvens er en ung skolelærerinde i alvorlig knibe. Hun befinder sig nemlig i en gammeldags hestevogn, der er på vej hen over en skrænt. Gudskelov er Doc på vej på sin ædle ganger, og han skal naturligvis redde den skønne i sidste øjeblik.

Først ser man Doc fra siden, men ind imellem kommer undersekvenser, hvor handlingen betragtes fra oven. Her befinder man sig midt i en drabelig idkamp mellem kavalleri og indianere, hvor du har lov til at skyde på sidstnævnte. Målet er stadig at komme helskindet frem, men hvis det ikke lykkes, får du et nyt forsøg - efter et par spydige kommentarer fra lærerinden om, at hun ikke gjorde det, hvis hun ikke fik penge for det!

I næste sekvens er Marty konfronteret med et gammeldags skydetelt, der vrirler med paskiver af skurke, ændrer, kasseroller og en masse andre ting, der skal forsynes med et par lufthuller. Tænk ikke på ammunition - bare skyd alt det du kan nå, og håb på, at det er tilstrækkeligt til at bringe dig videre. Nok den svageste del af spillet.

Tredje sekvens er meget bedre. Her står du med et ubegrænset antal tærteforme, uden for en saloon, kan til at befri verden for seks seje skurke, der til gengæld bruger seksløbere. De

AMIGA - I sidste øjeblik lykkes det Doc at redde Clara fra at styrte i afgrunden.

dukker op fra vinduer og tage, og din eneste mulighed for at overleve er at slynge et par tærteforme i hovedet på dem. Når alle seks er blevet ekspederet, kommer over-mega-skurken ud, og også han skal have noget at spise. Det gode ved denne del er, at den foregår tilstrækkeligt hurtigt til, at man virkelig får fornemmelsen af en god, gammeldags gunfight.

Sidste sekvens er den klart sværeste, og også den bygger over et meget populært tema fra diverse westerns - den berømte disciplin "Spring mellem togvogne". Marty skal sørge for at samle nogle specielle brændestykker op, der får toget til at køre hurtigere. Problemet er bare, at det vrirler med baddies, der forsøger at tvinge dig af banen - og de kaster knive efter dig. Gudskelov har du stadig et ubegrænset lager af tærteforme til dit forsvar (hvor mon han gør af dem?). I denne sekvens er Marty meget bevægelig - han kan endda fælde sine modstandere med et "Barbarian-rul", men han skal hele tiden passe på, at han ikke bliver væltet ned af de passerende tunneller m.m.

Toget kører hurtigere og hurtigere, og Marty skal nå frem til DeLorean'en, inden toget kører ud over kanten af kløften.

Det lyder svært, men spillet er ikke umuligt. Jeg ville nok snarere kalde det for let. Man slipper for at starte forfra mellem hvert tab af liv, men de enkelte baner er så lette, at de ikke yder den helt store modstand. Til gengæld er der en del humor i de kommentarer, man får mellem de forskellige baner, så jeg vil da gerne anbefale det til alle dem, der synes normale spil er for svære.

Christian

AMIGA

Kr 375

Grafikken er meget imponerende. For hver bane er der et par billeder fra filmen, og manualen sørger også for, at sekvenserne hænger fint sammen. "Game Over" skærmen er afløst af en gravsten med et par barske digte, og sådan er det hele vejen igennem - man har forsøgt at være utraditionel. Lyden er også okay. Der er et par fremragende Western-temaer og gode lydeffekter, når man f.eks. rammer en fjende. Desværre er det hele en anelse for let, men hvis du vil have et sjovt og flot produkt uden den store udfordring, er spillet sikkert noget for dig.

Grafik	85%
Lyd	79%
Gameplay	71%

OVERALL

71%

NAM Domark

Vietnamkrigen er ikke ligefrem den begivenhed, de fleste amerikanere tænker tilbage på med størst glæde.

Gennem en lang årrække prøvede amerikanerne med stadig større kraft og stadig mindre held at presse en sejr igennem, og det kostede utallige mænd livet og et par præsidenter karrieren. Så er det vel nok godt, at vi har onkel Bush!

Men vi må jo hellere vende tilbage til sagens kerne - præsidenterne Nixon og Johnson, der forsøgte at gå krigens svære balancegang. På den ene siden gjaldt det om at vinde den lovede militære sejr med alle midler, og på den anden side skulle man bevare det pæne smil, når man udtalte til pressen, at man "lige" var nødt til

at udskrive 10.000 nye teenagere til krigens helvede. Kan du regne ud, hvem du nu skal spille?

Faktisk har du valget mellem Nixon og Johnson, ligesom du også kan vælge "bare" at spille spillet på strategisk niveau, dvs. som almindeligt wargame. Sidstnævnte giver dig tre scenarier, nemlig Tet-offensiven, Khe Sanh og 1975-offensiven. Altsammen udmærket udført, men

uden de helt store momenter.

Det nye er altså, at du også skal tackle den politiske side af sagen - klar dig godt i meningsmålingerne og sørg for at vinde krigen. Vi giver ordet videre til Richard Nixon:

- Tak Christian. Jeg sidder her ved mit blankpolerede skrivebord med foldede hænder - det ser nu så uskyldigt ud. Foran mig ligger dagens avis og nogle papirer. Jeg starter med avisen! Hmm... det ser interessant ud: Lakers har lige slået... undskyld! Krigen i Vietnam er ved at blive optrappet står der sørme! Jeg må hellere blande mig. Til hver en tid kan jeg slå op i min avis og se de seneste nyheder, så jeg er med på noderne. Det er vigtigt for en som mig.

Nå, papirerne må jeg vel også hellere kigge lidt på - der er trods alt et par beslutninger, der skal tages. Først er der noget med nogle flyve-maskiner. "Commit Airpower" betyder, at jeg kan smække nogle af skatteydernes penge ind, og bruge dem til enten helikoptere eller bombe-fly. Jeg har fundet på noget nyt! Jeg tror jeg vil kalde det "tæppebombning"...

- Men der skal jo også nogle soldater til. Ud fra en lang liste kan jeg vælge, hvilke kompagnier, der skal sendes afsted. Jeg kan hele tiden se deres styrke, moral og korps. Det sidste er vigtigt, da Sydvietnam er delt op mellem fire korps, og derfor kan jeg sende tropper afsted til bestemte områder. Jeg tror jeg tager 6. kompagni... nej hov! Der er Dan Quale jo! Jeg må hellere tage et andet.

Selvfølgelig kunne man også støtte Sydvietnam en smule, og det kan jeg gøre både økonomisk og militært. Også her skal jeg passe lidt på - for mange penge betyder korruption og dermed ustabilitet, mens det heller ikke er så godt at støtte for meget militært. Det er svært at være præsident, kan jeg godt fortælle jer. Lige-gyldigt hvad jeg gør, koster det "Commitment Points", der både kan foræres til Sydvietnam (hvorefter jeg udstationerer DERES tropper!) og bruges herhjemme. Bruger jeg for mange penge, får jeg både problemer med konen og meningsmålingerne, mens for få vil betyde, at jeg ikke er effektiv.

Hov! Der var et stykke papir, der bevægede sig! På status-papiret kan jeg hele tiden se, hvordan det går. Jeg kan skruer tidens hastighed op eller helt stoppe den. Hvem sagde, at præsidenten ikke havde magt? Det er også her jeg kan se, hvordan det hele går. Tabstallene strømmer ind, jeg kan holde øje med sydvietnamesernes loyalitet, jeg kan kaste et nonchalant syn på udgifterne, tage et kig på vores "Kill Ratio" og der er tilmed mulighed for at se min popularitet i forhold til vores engagement i Nam. Så er der selvfølgelig også mulighed for at aflæse mine point i meningsmålingerne - de har vist en tendens til at være nedadgående. Var det noget, jeg sagde?

Heldigvis kan jeg også få vejledning! Over mit skrivebord står nu bøjet min PR-chef, der fortæller mig om min enorme popularitet - jeg tror desværre, at han lyver. På den anden side har jeg da også formanden for de nationale forsamlinger. Han siger det er en åndssvag krig, jeg fører. Men hva, han er jo også Demokrat!

Men hvem skal jeg tro? Hvem skal jeg støtte? Hvordan skal jeg vinde en krig, når alle er imod mig? Hvordan skal jeg træffe de rigtige valg, når de alle er forkerte? Hvordan skal...

....
Ja tak, det rækker vist. I hvert fald er Nixon på spanden, og du skal hjælpe han så godt du nu kan. Men vær opmærksom på, at det er en meget svær opgave. Samtidig tager du også kontrol over de egentlige troppemanøvrer, der desværre har en tendens til at slå fejl i de besværlige landskaber.

Det er et meget nøjagtigt spil, der virkelig forstår at afspejle en præsidents problemer - et af de få spil, der tør beskæftige sig med den politiske side af krigen - en side, der er nok så interessant. Til gengæld har man tonet den militære nøjagtighed en smule ned, men det

Kr 375

Det er ikke atmosfære, spillet mangler. For netop at danne lidt stemning er grafikken flere gange peppet op af digitaliserede billeder af Vietnam-motiver, ligesom Uncle Nixon også ligner sig selv ganske godt. Musikken er til gengæld temmelig sparsom (eksisterer nærmest kun i starten) og kan derfor ikke trække de helt store point hjem. Til gengæld kunne du vel sætte en plade med vietnamesisk folke-musik på... Strategidelen er lidt mangelfuld, mens den politiske del er virkelig god.

Grafik 81%

Lyd 58%

Gameplay 78%

OVERALL

79%

C64

'Nam kommer ikke til 64'eren.

AMIGA - Du er manden i den varme stol. Hvem, af dine rådgivere, vil du rette dig efter?

gør heller ikke noget, da du jo er præsident og ikke general.

Desværre er spillet en smule langtrukket. Det er kun, hvis det går godt, at ventetiden ikke føles en kende lang. Man sidder som regel bare og betragter meningsmålingerne og tabstallene, og foretager derefter et par små ændringer, der ofte ikke har den helt store betydning. Til gengæld er det vist også meget realistisk...

I det hele taget er realismen spilletets største plus - og dets minus. Derfor vil jeg hoved-sageligt anbefale spillet til dem, der virkelig interesserer sig for den politiske side af sagen, mens alle der stadig opfatter Vietnamkrigen som en blanding af Rambo II og Rambo III nok gør klogt i at lede et andet sted...

Christian

PANZA KICK BOXING Futura

Kick boxing er en relativt ny kampsport, hvor det er tilladt at bruge både fødder og næver som våben. Det betyder, at kampene næsten altid ender med knock-out - i hvert fald i denne computerversion. Spillet er en licens over en franskmand ved navn Andre Panza, der angiveligt skulle være verdens førende kickboxer. I hvert fald er han ikke den type, man ønsker at løbe ind i om natten i en mørk, ensom gyde...

Futura er en label for det franske softwarehus Loricel, og det er faktisk et års tid siden, spillet blev udgivet i Frankrig. Det er imidlertid først nu, at det er blevet tilgængeligt i Danmark. Loricel har nemlig besluttet, at de vil ind på det danske marked, og hvis dette produkt er noget at damme efter, så har vi noget at glæde os til!

Man ser straks, at Panza Kick Boxing er programmeret i Frankrig. Franskmandene lægger enorm vægt på det visuelle indtryk, og det har ofte resulteret i flotte spil uden gameplay. Heldigvis byder dette spil på masser af gameplay, og at betegnede grafikken som "flot" ville være årtiets underdrivelse. Læs om grafikken i Amiga-kassen!

Du har masser af spark og slag i dit reper-

toire, og du kan sågar selv "programmere", hvilke joystickbevægelser der skal udløse dem. Din opgave er at kæmpe dig op i graderne for til sidst at besejre den ultimative modstander, Andre Panza himself.

Din bokser har forskellige attributter for styrke, modstandskraft og reflekser. Disse værdier stiger, efterhånden som du avancerer i spillet. Du har også mulighed for at forøge dem i træningsrummet, hvor du kan udføre nogle simple øvelser. Lidt ensformigt, men (som alt andet i spillet) flot lavet.

Før kampen begynder, kan du desuden vælge, hvor mange omgange der skal bokses i: 3, 5, 7, 8 eller 12. Det sidste er udelukkende af akademisk interesse - ingen bokser holder til så mange omgange!

Ellers foregår kampen nogenlunde som vi er vant til i den slags spil. Nogle projektorer angiver, hvor meget energi de to bokser har tilbage. Efterhånden som lysene slukkes, bliver de mere modtagelige for knock-outs, der sender dem til tælling. Et originalt indfald er

Hvad skal jeg stille op? Her får jeg et spil, der er så vulgært, perverst, frastødende, plat og ulækkert, at alle mine negative superlativer slipper op efter et par få linjer. Hvordan skal jeg skrive den her anmeldelse uden at bande? Jeg kan jo starte med at gøre Viz til en "Ejnar", og hvis du læser videre, vil du forstå hvorfor...

Lad mig starte med pakken. Den er overmalet med små, prangende skilte, hvor der bl.a. er et der udtaler at "You will never play a bigger load of crap". Man smiler overbærende og tænker, at her er da endelig nogen, der ikke tager sig selv alt for seriøst og undlader at påstå, at de har skabt verdens bedste spil.

Næste trin bliver så at åbne pakken. Det første, der springer en i øjnene er, at der følger en lille bog med vittigheder med (kun Amiga), som også påstår, at det er "A Pitiful Array of Poor Quality Jokes from the pages of Viz". Man begynder at blive mistænkelig - er det virkelig så dårligt?

Vittighederne er i hvert fald! Det er ikke ligefrem Monty Python-standard, vi her har med at gøre - snarere en slags anti-humor, som da også kan være meget 'sgæg' - det er den bare ikke!

Selve spillet omhandler et kapløb over fem baner mellem tre mænd, der hver især har

C64 - De tre hovedpersoner i dette barnlige og dybt usmægtige spil.

deres særheder. Den første af dem, Biffa Bacon er meget normal - han ligner bare salige Peter Juul og er ekstremt voldelig! Problemerne opstår faktisk først, når jeg skal beskrive de to andre. Johnny Fartpants er f.eks. en mand,

der har et problem med kål - han har åbenbart ikke levet af andet i hele sit liv. I hvert fald fimser han evig og altid - mere ulækkert kan det næsten ikke blive...

Og jo, det kunne det åbenbart alligevel! Den mest absurde af de tre er nemlig Buster Gonad, der har et anatomisk problem. Sagt på en anden måde - hans... (HVORFOR KALD JEG?) ...testikler er så store, at han må slæbe dem i en trillebør for at få ordentlig fart på.

De tre har også deres forskellige "fordele" i det vanvittige racerløb, men før de f.eks. kan slå efterbrænderen til (gælder kun for Johnny), skal de benytte et par tokens. Dem får de mellem hver bane ved at udføre en speciel disciplin. For Johnny gælder det f.eks., at han skal slå så stor en ... at han kommer tilstrækkelig højt op i luften. Her kommer endnu en "sød" detalje - bag muren ligger et par og hygger sig grundigt...

Buster nøjes med et job på en pandekagefabrik, hvor han skal mase et par dejklumper flade med sine to ..... - husk bare at løfte dem

Virgin Games

fra samlebandet, før du kører videre!

Og det bliver værre endnu. Selve løbet er nemlig en cross-country sag, der fører de tre underlige størrelser igennem adskillige landskaber, der alle er spækket med de mest bizære mennesker, der alle kommer med den ene vanvittige eller perverse kommentar efter den anden. Speakeren laver heller ikke andet end at omtale forskellige folks ædlere dele, og figurerne er umulige at styre.

Mellem hver bane kommer et "TopTip", der f.eks. råder dig til at drikke noget i tilfælde af tørst, eller at lade være med at overfalde politifolk, da de 1 så fald sikkert vil arrestere dig. Det var en vits, Ha...Ha...Ha - en sjov lille Ejnar.

Så alt hvad jeg sådan set kan gøre er at fraråde jer at købe det her spil, med mindre I virkelig er til rigtig, rigtig underlig humor - I skal i hvert fald være i stand til at grine over, at I har købt en pakke bras.

Det fandt jeg ikke særlig morsomt...

Christian

I Spirit of Excalibur placeres du i Lord Constantines knirkende rustning. Conny (som hans mor plejede at kalde ham) er udepeget til tronarving og skal prøve at genforene Englands stridende riddere. For tingene gik lidt skævt efter kung Arthurs blodige endeligt: Lancelot Du Lac gik i kloster, en del af de "runde riddere" tog på ferie og saxonerne benyttede lejligheden til at organisere nogle fede togter.

Din første opgave bliver at føre Conny til Camelot for at få formaliteterne i orden. Det klares med en mus og lidt hjerne. Connys rejser planlægges på et stort oversigtskort over Sydengland, hvor han kan møde alle mulige sjove typer, snakke med dem, fornærme dem og slå dem ihjel.

Men ikke noget med en dolk i ryggen! Conny er ridder, så han sørger for at have formaliteterne i orden: Først udførlig udfordring, så lidt fløjlighed, og endelig en god kamp. Det kan godt være lidt svært at følge med i kampens hede, men den ihærdige spiller lærer hurtigt at uddele sprøjtende arterieblikninger.

Det er ikke svært at blive konge, og spillet slutter da heller ikke her. Det var bare den første af fem episoder. Herefter skal du skaffe Lancelot tilbage, tæske saxonerne og meget mere. Du kommer til at lede store, strategiske slag, diskutere med riddere, finde magiske genstande og nedsvælge litervis af trylleddrikke. Hele tiden får du flere og flere ting at holde øje med og flere og flere karakterer at styre.

Spirit of Excalibur er en underlig - men interessant - blanding af rollespil, eventyr, strategi og action.

Jakob

(1 Mb) Kr 375
Påne billeder er der mange af i Spirit of Excalibur. Masser af variation og detaljer, men nogle lidt irriterende billedserier, der rasler når de går. Melodierne er tidstypiske, omend teknisk jævne, men de skaber en fin stemning. Gameplayet er godt og ret frit, men det ødelægges desværre lidt af en uhyre nostalgisk loader, der leder tankerne hen på Commodores navnkundige 1541 Floppy Disk Drive. Derfor er det bedst at alliere sig med et ekstra drev eller to, noget RAM og måske en harddisk, før man anskaffer Spirit of Excalibur. Hvis pengene ellers rækker så langt.

AMIGA
Grafik 81%
Lyd 79%
Gameplay 77%
OVERALL 78%

Er det ikke utroligt? Heller ikke dette spil kommer til Commodore 64. Tsk, tsk...

AMIGA
Kr 375
Grafikken er da meget flot lavet, især personerne har et tegneserie-agtig præg, komplet med talebobler og "lydeffekter". Personerne i Viz stammer fra et engelsk blad af samme navn, men det anser jeg nu ikke som nogen undskyldning - højest en slags forklaring. Lyden består af en vanvittig melodi, der i fremragende grad er på højde med resten af spillet. Drop det!

Grafik	79%
Lyd	36%
Gameplay	14%

OVERALL 15%

C64
Bånd kr 169, Disk kr 249
Min version var på bånd - der medfølger to af slagene og en virkelig "morsom" multiloop. I denne version følger der ikke engang en vittighedsbog med (du kan dog skrive efter den), grafikken er utrolig ordinær og lyden formåede heller ikke at ophidse mig i den helt store grad. Jeg forstår simpelthen ikke, hvorfor man laver sådan noget bras!

Grafik	59%
Lyd	35%
Gameplay	13%

OVERALL 12%

kamplederen, der hopper opmærksomt rundt og af og til griber ind i slagets gang. En anden interessant feature er, at man kan optage kampen på et "videokamera", så man senere kan fryde sig over sin sejr - eller prøve at lære af sit nederlag. Og selvfølgelig er der mulighed for at spille to mod hinanden.

Hvis man kynisk ser bort fra grafikken, er Panza Kick Boxing blot "endnu et godt beat'em up". Sagen er bare, at man ikke ser bort fra grafikken! Man kan simpelthen ikke undgå at falde pladask for de livagtige slag. Desværre også bogstaveligt...

Søren

AMIGA
Kr 375
Grafikken er simpelthen fænomenal! I betragtning af figurenes størrelse er det utroligt, hvor livagtigt de er animeret - ned til mindste detalje. Som for eksempel når en bokser er rystet, og står og prøver at genvinde fatningen. Eller den måde de to bokser bevæger sig på, når vinderen kåres. Eller den måde kamplederen hopper rundt på. Eller... Grafikken har virkelig haft et enestående blik for alle detaljer, og resultatet er de bedste animationer, der nogensinde er set i et spil af denne type. Gameplayet fungerer glimrende, og selvom nogle slag er lidt langsomme pga. de mange animationer, går det ikke ud over helheden. Dette er absolut et spil, der skal SES!

Grafik	96%
Lyd	84%
Gameplay	83%

OVERALL 90%

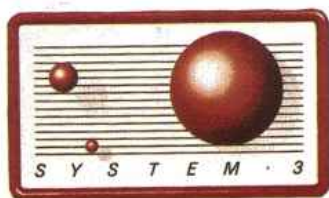
Kommer ikke til 64'eren.

AMIGA - Et skærbillede kan desværre ikke gengive de fantastiske animationer.

GAMEPLAY UPDATE

Vi runder som sædvanlig spillektionen af med et kig på de seneste konverteringer, budget-spil og opsamlinger til din Commodore.

PREMIER COLLECTION - C64

System 3

Bånd kr 249, Disk kr 295

Det her må absolut være månedens kup! System 3 har gennem tiderne lavet mange gode spil til 64'eren, og nu har de udgivet 6 af de bedste i denne kompilation. Og jo, du læste rigtigt: seks!

Og her er lidt af hvert. Fra det klassiske arcade adventure "The Last Ninja" og fortsættelsen "Last Ninja 2" til det mindst lige så klassiske beat'em up "International Karate". Også platform-genren er repræsenteret med det nuttede "Fimbo's Quest", mens shoot'em up fanatikere kan imødesee en stor udfordring fra "Dominator". Sidst, men absolut ikke mindst, er der "Myth" - et af de bedste C64-spil nogensinde!

Det er i sig selv meget usædvanligt at finde så mange spil i en kompilation. Og når de enkelte titler tilmed er af en kvalitet som her, er der ikke meget andet at sige end: Køb!

OVERALL 94%

ZORK II - AMIGA

Mastertronic

Kr 169

Det er ikke ligefrem eventyr, der oversvømmer markedet i denne tid, men nu er Mastertronic begyndt at genudgive en række af de klassiske Infocom-spil. Til nye computerejere skal det siges, at Infocoms eventyr er noget af det bedste, der nogensinde er lavet. Der er ingen grafik i spillene, men tekstbeskrivelserne fylder af og til adskillige skærme, og både atmosfære og puzzles er i topklasse. Zork II er andet afsnit i Infocoms klassiske fantasy-trilogi, men det er blot een af mange genudgivelser fra Mastertronic. Budget-versionerne indeholder ikke de ekstra ting, der lå i de originale æsker, men den lille manual er absolut fyldestgørende.

Her er en liste over de Infocom-eventyr, Mastertronic indtil videre har genudgivet til Amigaen: Zork I-III (fantasy), Hitchhiker's Guide to the Galaxy (crazy humor), Wish-bringer (fantasy), Planetfall (science fiction), Leather Goddesses of Phobos (erotisk humor), Enchanter (fantasy), Sorcerer (fantasy) og Deadline (detektiv). Alle sammen er de fremragende eventyr.

- Men det mest eventyrlige er prisen!

OVERALL 94%

DRILLER - C64

The Hit Squad

Bånd kr 59

Driller var det første spil i den nu legendariske "Freescape" serie fra Incentive. Spillet skrev historie, dengang det kom frem, og nu er det altså blevet tilgængeligt til en absolut overkommelig pris. Freescape-systemet er i øvrigt højaktuelt, idet Domark om få uger udgiver det "3D Construction Kit", som alle spillene (inklusive Driller) er skrevet med.

Spillet foregår på månen Evath, der er i fare for at eksplodere. Din opgave er at anlægge nogle bore-felter, der kan befri planetens indre for de eksplosive gasser. 3D-grafikken er meget langsom, og freescape-systemet falder da heller ikke i alles smag, men hvis du er den tålmodige type, tilbyder dette spil mange timers udfordrende udforskning.

OVERALL 82%

MAGNETIC SCROLLS COLLECTION - AMIGA

Virgin

Kr 449

En imponerende opsamling med tre af Magnetic Scroll's klassiske adventures: Fish, Corruption og Guild of Thieves.

I "Guild of Thieves" er du en ung tyveknekt, der skal plyndre skatte for at blive optaget i forbyrdernes fagforening. Selv om spillet er en simpel "skattejagt" efter den gammeldags opskrift, er der mange gode (og svære) puzzles. "Fish" er mere specielt. Du er en guldfisk, der skal redde verden fra en interdimensionel gruppe af farlige anarkister. En original ide, men måske lidt for "far out" for nogen. "Corruption" er til gengæld et virkeligt spændende eventyr, hvor alle kan være med. Spillet foregår i Londons yuppie-verden, hvor det er alle mod alle - eller som i dette spil: alle mod dig!

Hvis du af en eller anden grund er gået glip af disse smukt illustrerede tekst-adventures, så er denne kompilation en god mulighed for at indhente det forsatte.

OVERALL 87%

THE WINNING TEAM - AMIGA/C64

Domark

Amiga kr 449, Bånd kr 249, Disk kr 295

En helt ny kompilation med ikke mindre end 5 spil - alle arcade konverteringer. "Escape from the Planet of the Robot Monsters" er et rimeligt arcade adventure, der dog godt kan virke lidt forvirrende. I "A.P.B." styrer du din politibil rundt i byens gader, på jagt efter forbrydere. Det hele ses oppefra, og selv om det er simpelt, er det ret sjovt. "Klax" er absolut det hotteste navn i denne kompilation. Hvis du kunne lide Tetris, så er dette spil et must! Er du mere til rå action, kan du få din lyst styret i "Vindicators" - et rimeligt shoot'em up, der nu for første gang også udkommer på 64'eren. Som det femte spil får du "Cyberball", et futuristisk og meget voldeligt boldspil med strategiske elementer, der desværre gør det mere indviklet, end godt er.

Alt i alt er "The Winning Team" en attraktiv kompilation. Du får 5 spil i stedet for de sædvanlige 4, men til gengæld er kvaliteten lidt svingende.

OVERALL 74%

YES PRIME MINISTER - C64

Mastertronic Plus

Bånd kr 59

Strategi-spillet over den klassiske tv-serie "Javel Hr. Minister" er netop blevet gen-udgivet til en noget mere overkommelig pris. Men er det pengene værd? Ikke ubetinget.

Humoren er den samme som i tv-serien, og spillet er derfor ret fængende. Hovedskærmen forestiller dit skrivebord, hvorfra du kan vælge forskellige aktiviteter, der gerne skulle øge din popularitet i meningsmålingerne.

Desværre er gameplayet meget lineært. Det foregår hovedsageligt efter "multiple choice" princippet, og når man har prøvet det hele, er der faktisk ikke mere at komme efter. Selv den bedste joke bliver kedelig, når man læser den for 27. gang!

OVERALL 59%

Bestem selv. Nu.

Pilot...?

Læge...?

Designer...?

Forsker...?

Økonomichef...?

EDB-angst...?

Der var engang, hvor menneskene var bange for computeren. I dag er den et værktøj, der er ligeså almindelig som telefonen eller bilen. Og uanset hvilket job du vælger, vil computere blive en del af dagligdagen.

AMIGA 500 er ikke bare legetøj. Den er faktisk en af verdens mest alsidige computere. Og der findes hundredevis af programmer. Tekstbehandling, regneark, grafik, video, lyd, undervisning, spil og meget, meget mere.

Få et forspring nu. Vi er nemlig allesammen på vej ind i computeralderen.

AMIGA 500

– vi ta'r leg alvorligt.

SECRET SERVICE

Kæmper du en forgæves kamp mod dine spil? Hjælpen er nær...

PRINCE OF PERSIA

Michael Præstholm i Bjerringbro vinder en pæn bunke Amiga-spil for sine udførlige tips til Do-marks eksotiske actionspil. Først nogle generelle tips:

Det er meget vigtigt at vide præcist, hvor langt man kan vove sig ud mod en kant, hvor langt prinsen springer osv. osv. Brug lidt tid på at blive fortrolig med dette - det betaler sig i det lange løb. Brug evt. det numeriske tastatur til vanskelige spring, der kræver stor præcision. Hold ALTID fire-knappen nede, når du springer. Man kan aldrig vide, hvornår det er nødvendigt at gribe fat i noget...

Lad være med bare at angribe vagterne, uden at tænke dig om. Det nemmeste er at lade vagten slå først, parere hans slag ved at trække joysticket op, og dernæst slå igen med det samme. Der findes mange hemmelige gange rundt omkring, og i hvert fald nogle af dem er nødvendige for at klare spillet. Rør ved gulvet eller loftet, for at finde de løse sten.

Det er vigtigt at kunne skide mellem udløser og "almindelige" sten. Og husk: Dørene lukker igen på et eller andet tidspunkt - medmindre udløseren er blokeret af et eller andet (en løs sten eller en død vagt...)

LEVEL 1:

Meget nem. Find det sværd, der ligger et stykke til venstre for, hvor du starter. Udgangen ligger lige til højre for, hvor du faldt ned fra starten, men den er desværre bevogtet af en vagt. Det var netop derfor, du skulle have fat i sværdet først...

LEVEL 2:

Også ret ligetil. Udgangen åbnes helt til venstre. Når du har trådt på udløseren, stiller du dig så langt ud mod kanten som muligt, laver et langt spring, og HUSKER at gribe fat i afsatsen på den anden side!

LEVEL 3:

En af de allersværeste levels! Start med at gå til højre, og så højt op du kan komme. Lav et langt spring til højre (trust me!), og jo, du lander sikkert. Yderst til højre sidder en udløser, der åbner en dør langt til venstre. Når du har samlet mod nok, trykker du på udløseren, og styrer til venstre - så hurtigt du kan (husk at hoppe de rigtige steder!). Bliv ved med at løbe, til du kan se døren, der er ved at lukke sig. Hop nu så langt du overhovedet kan (mens du er i løb). Det skulle lige kunne lade sig gøre at hive sig op, inden døren lukker helt. Tillykke! Du har nu overstået det sværeste i spillet. Når du møder det levende skelet, skal du forsøge at trænge det ud over kanten. Kravl efter det, og gentag kunststykket, så er du igennem.

LEVEL 4:

Pas på løse sten i gulvet, og få fat i flasken med ekstra energi. Lige før slutningen skal du hoppe gennem et spejl i fuld fart. Læg godt mærke til "dit andet jeg", der smutter ud den anden vej. Det bliver ikke det sidste, du får at se af ham!

LEVEL 5:

En level, der kræver lidt eksperimenteren, før du klarer den. Der er nemlig hele tiden mange forskellige muligheder. Banen indeholder også en del magiske eliksirer, men...

Læs om de sidste baner i næste nummer!

ROBOCOP 2

Skriv "SERIALINTERFACE" på titel-skærmen for at få adgang til spillets cheat mode. Du kan nu få ny energi ved tryk på F9, mens F10 springer en level over. Virker i hvert fald på Amiga-versionen.

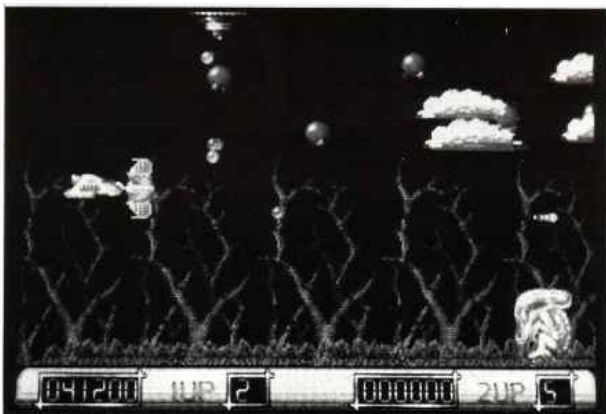
CREATURES

Ja, endelig kan vi afsløre en cheatmode til dette Gold Game til 64'eren - og den er mildest talt lidt usædvanlig! Anbring joysticket i port 1. Når musikken på titel/highscore sekvensen begynder at fade ud (hav tålmodighed), skal du rykke joysticket frem og tilbage så hurtigt du kan. Nu skulle Fuzzy'erne begynde at hoppe op og ned - bliv ved med at rykke i joysticket, indtil de bliver grå. Sæt joysticket tilbage i port 2, og du skulle nu have et uendeligt antal liv til din rådighed.

Z-OUT

I starten af level 2 kommer der en masse små aliens, som man skyder ved at flyve ned i den nederste tredjedel af skærmen. Efter det kommer man til nogle svævende øer med nogle store aliens, der savler grønt. Skyd dem ned! Hold dig øverst i skærmen, og sørg for at komme imellem helt oppe foroven. Skyd alle aliens og tag bonusikonen, der giver dig et skjold bestående af tre kugler, der fiser rundt om dit skib. Flyv ned så snart du kommer til enden af platformen. Flyv nu tæt, meget tæt, på hjørnet af platformen, og flyv lidt i cirkler - indtil der står et lille "secret" over dig. Dit skib vil nu blive forsynet med noget yderst potent isenkram!

En stor tak til Stig Andersen i Svendborg for disse tips til Rainbow Arts' flotte Amiga shoot'em up.

THEIR FINEST HOUR

Peter Tiedemann i Birkerød har gjort en interessant opdagelse i dette Amiga-spil:

Når du spiller Luftwaffe og skal planlægge din mission, har du sikkert lagt mærke til, at de tyske fly ikke kan starte over England. Det problem kan afhjælpes ved, at du sætter waypoint 1 der, hvor du vil angribe, og "begin" i den engelske kanal. Derefter sletter du "begin". Der vil nu stå "begin", der hvor du før satte waypoint 1.

Du behøver ikke sætte waypoint 1 lige der, hvor du vil angribe. Det er faktisk en bedre ide at sætte det et lille stykke før, så du kan lave et ordentligt "bomb run". Det er særligt nyttigt, når du spiller "Campaign", idet du vil have større chance for at smide dine bomber, inden du bliver skudt ned.

MONTY PYTHON'S FLYING CIRCUS

Sådan får du uendelige liv på C64-versionen: Skriv "ANNE CHARLESTON" på highscore listen.

MIGHT & MAGIC II

Per Halskov i Arden er manden bag disse tips til dette spændende rollespil til 64'eren.

Den nemmeste måde at finde de forsvundne hirelings og spells på er at tage til Castle Xabran, hvor der findes komplette lister over begge dele. Desværre er Xabran placeret i et andet århund-

drede, men det lille problem klarer nemt ved at kaste spell'en "Nature's Gate" (cleric: 2,3), som fører dig tilbage til år 800. Caste Xabran ligger i area C2 ved 14,8.

De forskellige klassers individuelle opgaver er for de flestes vedkommende ret nemme, men et par af dem kan godt volde problemer. Her er lidt hjælp:

Dawn's mist cavern er svær at finde i den ufremkommelige sump. Det letteste er at teleportere derud. Den ligger i D4 ved 3,7.

Corak's soul finder man, hvis man bruger koordinaterne fra Atlantium, men selve hulen ligger i C2 ved 5,11 og for at komme ind i Corak's gravkammer, skal man bruge et pas. Det ligger i dungeon'en under Sansobar ved 0,0.

Og så lidt hjælp til Paladin'en, hvis han ikke kan finde sin Frost Dragon. Den er i C3 ved 15,0.

Til sidst lidt hints:

- * Pegasus'en hedder Meenu.
- * For at få fat i "The element orb" i Dawn's cavern, skal man bruge Fluxer, Radicon, Todilor og Capitor. De kan findes i de 4 slotte.
- * Passwordet til druidernes hule: "DRUIDS".
- * For at få spell'en "Nature's Gate" fra druiden i C3 ved 1,9 skal man spise chips på kroen i Middegate.
- * Hvis der er en hård fjende, som det er specielt svært at se-nede til de evige jagtmarker, hjælper det at dope party'et med en masse skill potions, før man går i kamp.

SUMMER CAMP

Kunne du godt bruge et par ekstra liv (eller rettere: et uendeligt antal ekstra liv!) i dette udmærkede C-64-spil? Så skriv "CALAMITY" på highscore listen.

OPERATION STEALTH

I sidste nummer efterlod vi vores super-agent (dig) langt inde i de uhyggelige labyrinter...

Når du har klaret labyrinterne, befinder du dig i et badeværelse, hvor en soldat er i færd med at barber sig. Snig dig langs brusekabinerne (ikke for tæt), og "operate soldier". Når du har overmandet soldaten, skal du tage hans uniform og støvler. Klæd om, og bind ham med "laces". Brug "napkin" til at binde ham for munden. Tag også glasset fra vasken, inden du forlader rummet.

Gå til venstre i gangen, og hen til døren midt i billedet. Inde i rummet skal du undersøge alle "drawers", og få fat på "blank stamp" og "laces". "Use laces on John", og du binder dine støvler. Forlad rummet og fortsæt mod højre til den næste dør. Inde i computer-rummet skal du tage "mission instruction" tøjet, der ligger på sengen. Gå hen og "operate garbage dump". Tag "lifeboat" og "use glass on fountain". Forlad nu rummet.

Fortsæt ned ad gangen til højre, hvor du vil få at vide, at du skal hente et glas vand til officeren. Gå forbi det sted, hvor mændene tidligere var, og derefter ned ad gangen til venstre og hen til den første dør. Gå hen til officeren og "use glass on officer". I det øjeblik han drikker vandet, ser du dit snit til at "take stamp", som ligger på hans bord. Du ombytter så det blanke stempel med hans.

Gå tilbage til computerrummet, hvor du går hen til printeren (den lange udskrift) og tager "inkpad". Gå ud af rummet, og bevæg dig ned ad gangen til højre. "Operate cigarette case", derefter "operate cigarette" - men kun den cigaret, der har en blå ring. "Use cigarette paper on glass", og du får et aftryk af officerens fingre. Gå så hen til døren, og "use fingerprint on fingerprint id". Gå gennem døren og fortsæt ned ad gangen, til du når vagten bag glasset. "Use stamp on ink pad", og "use inkpad on mission instruction". Derefter "use authorized mission on mailbox". Gå gennem døren, og fortsæt ned til skraldespanden, hvor du skal "use electric cable on plug" og "operate electric razor". "Use electric razor on trashcan", og gå gennem døren.

Du er nu Dr. Why's fange i kontrolrummet. Men for at overkomme denne lille forhindring, skal du

blot vente på at barbermaskinen (som du kløgt nok placerede i skraldespanden) begynder at tale. Når den har talt ned til 3 eller 2, skal man "use cigarette on computer" - og denne gang skal det være cigaretten med den røde ring. Netop som missilet rammer computeren, skal du "operate Ottop". Skynd dig derefter hen til døren og hen til helikopteren. Når du hænger i luften, skal du så hurtigt som muligt "use elastic band on bomb" og "operate lifeboat", imens man falder ned gennem luften... That's all, folks!

BARDS TALE III

Som lovet bringer vi her sidste halvdel af David Arnholms løsning, som vi indledte i sidste nummer...

I Kinestia skal du finde den høje nøgle og den venstre nøgle. Disse nøgler bruges til at åbne en portal i Ferofigs workshop, der leder til Urmech. Når du finder Urmech, så dræb ham ikke, da han kan forvandle dine spillere til geomancers.

I Lucencia: Lyt efter "the flower ballad", og skriv effekten ned på hver af roserne. Roserne skal gives under de rigtige omstændigheder. Regnbuedragen er let. Brug dens blod på den roseløse busk.

I Tenebrosia skal du bruge "the shadow door" og "the shadow lock" for at finde Sceadu. "The shadow lock" er i "the shadow canyon" - "the shadow door" kan du finde ved at tage noget tjære og bruge det på de træer, der omringer den mørke skygge i "the dark copse". Efter du har fået fat i begge ting, går du til "the middle of nowhere" og bruger først skyggedøren, så skyggelåsen. Det laver et hul i jorden, der fører til Sceadu. I Malefia skal du passe på monstre. Spell points er hurtigt brugt op her. Find de syv statuer og brug de respektive ting på dem. Ignorer hvad de siger. Når du har fundet alle statuerne, åbner der sig en dør på level 3. Den fører direkte til Tarjan!

DRAGONS LAIR II

Ups, ups, ups! I april-nummeret var vi desværre kommet til at placere billedet af den frygtløse Dirk Daring lige oveni halvdel af løsningen, som derved blev ulæselig. Men fortvivl ikke - her er den igen. V står for venstre, H står for Højre, O betyder op, N betyder ned, og F betyder bare, at du skal give fire-knappen et klem. Men husk at timingen skal være rigtig - prøv dig frem, indtil det lykkedes!

DISK 1:

1. V.
2. N, H.
3. F, H.
4. N, V.
5. V, O.

SUPREMACY

Søren Kahkile i Glostrup vinder et par Amiga-spil for denne udførlige guide til universet. I dette nummer afsløres det, hvordan du besejrer de to første modstandere.

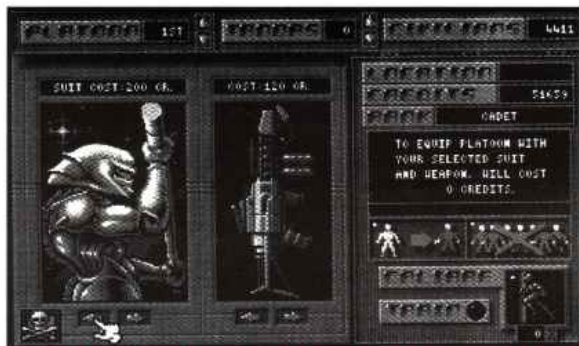
Den første modstander er god at øve sig på: Køb først en energisatellit og send den i kredsløb om din baseplanet. Køb en terraformer, og send den til den næste planet. Start træning af kampstyrker, for eksempel 5 platoner med hver 50 mand (ignorer blot alle advarsler). Køb en landbrugsenhed og en fabriksenhed og placer dem begge på din baseplanet.

Afvent nu færdiggørelsen af den næste planet. Når den er færdig, flyttes terraformeren omgående videre. Køb en energisatellit og send den til den nye planet. Køb et slagskib og fyld det med brændstof. I kampen mod de nemme modstandere koster rumskibe og lignende ikke andet end penge - senere koster de også andre ressourcer. Sæt skattniveauet på et passende niveau, så befolkningstallet øges på alle planeter.

Efterhånden som tropperne er færdigtrænede, skal de bevæbnes. I starten kan man bruge det billigste, da du ikke har råd til andet. Men det er vigtigt senere hen at udstyre alle tropper bedst muligt. Send straks 1 platon til hver af dine nye planeter. Den vigtigste planet at have er den tropiske. Den kan uden problemer øge det maksimale antal beboere og giver hermed en konstant, høj skatteindtægt.

Når du har tre planeter, og en af dem er en tropisk planet, behøver du ikke flere i første spil. Du kan nu stille og roligt træne tropper og samle penge sammen. Når du bliver angrebet, skal du blot sørge for at sende nok tropper til den pågældende planet for at forsvare den. Sæt aldrig aggressivitet for højt, helst kun til 25% - så holder dine tropper meget længere. Men det kræver selvfølgelig flere af dem. Når du får råd til det, kan du forøge platonernes størrelse til 200 mand. Køb et slagskib mere, så du har noget at transportere tropper i. Når du har 10 platoner (fuldt udstyret), kan du blot sende dem til fjendens hjemplanet og tæve ham helt ud af banen.

Princippet med den anden modstander er helt det samme. Med tredje og specielt fjerde modstander skal du anlægge en anden taktik - den kan du læse om i næste nummer!

6. O, N, N.

DISK 2:

7. F, O.

8. F.

9. O, H.

10. V, F, V.

11. N, F.

12. F, V, V, F.

13. F, H, F.

DISK 3:

14. O, F, F.

15. O.

16. F, O.

17. H.

18. N, F, N, F, V, H, O.

19. N.

20. N, H, O.

DISK 4:

21. N, O.

22. N, V.

23. O, O.

24. V, N, O, H.

25. F, F, F.

26. H, O, O.

DISK 5:

27. N, H.

28. F.

29. F.

30. O, F.

31. O, V, N, H.

32. O, H, F, V.

33. O, F.

34. N, N, F.

DISK 6:

35. N, V, O, H.

36. N, F, F.

37. F, F.

- Hvis du hellere vil læne dig tilbage, og se spillet gennemføre sig selv, skriver du bare "GET MORDROC DIRK" på titelskærmen.

TIP OG VIND!

Alle der får deres tips trykt her i "Secret Service" deltager i den månedlige konkurrence om masser af nye spil. Jo flere tips du sender, jo større er chancen for at DU bliver en af de heldige. Og husk så at nævne, hvilken computer du har!

Send dine opdagelser til:

Secret Service
Det Nye COMPUTER
St. Kongensgade 72
1264 København K.

AMIGA 2000

OBS! NY PRIS!!!

AMIGA 2000 Studie: 10.300,-
AMIGA 2000: 11.995,-
AMIGA 3000 Studie fra 24.395,-

Tilbehør til AMIGA 2000

3.5" Diskettedrev 995,-
XT-kit 3.175,-
AT-kit 6.650,-
Intern genlock 2.435,-
20 Mb harddisk 3.875,-
50 Mb harddisk 6.100,-
2 Mb RAM-kort 2.665,-
8 Mb RAM-kort 6.785,-
68020 ACC. kort 9.760,-
68030 ACC. kort 10.980,-
Ring og hør på studiepriser!

Monitorer

Commodore 1084s 2.995,-
Philips 8833-II 2.399,-
Philips monocrome 1.095,-
Alle monitorer leveres m. kabler.

Printere

Star LC10 Colour 2.695,-
Star LC 20 1.995,-
Star LC 24-10 2.995,-
Star LC 24-200 3.495,-
Star LC 24-200c 3.995,-
Star LC 200 Colour 2.995,-

Leveres med 2 år's
autoriseret garanti.

Matrix printere leveres med
DK manual+kabel.

ABSOLUT

Printere fortsat

Star laser LS-8II
Den nye! 8 sider/min.
Og 1 Mb ram 9.775,-

MPS 1230 1.695,-
(Også til C64)
MPS 1550C 2.695,-
(Også til C64)

SOMMER TILBUD
Citizen MPS45 1.995,-
Fujitsu SP320Q 2.995,-
Olympia ESW 1000 1.995,-

Joystick

The Arcade 260,-
The Arcade turbo 340,-
The Boss 199,-
Red Ball 329,-
Super three way 395,-
Super Pro Autofire 295,-

Diskdrev

Cumana 3.5" Drev 995,-
Tænd/sluk bus 995,-
Qtec 5.25" diskdrev 1.595,-
Tænd/sluk bus 1.595,-
Commodore slimline 3.5" diskdrev 1.395,-

Disketter

Basf 3.5" 99,-
Basf 5.25" 78,-
Esselte 3.5" 99,-
Esselte 5.25" 78,-

SOMMER TILBUD!

100 Stk. NO NAME 395,-
3.5" DD/DS 395,-
100 Stk. NO NAME 799,-
3.5" HD/DS 799,-

Harddisk

Commodore A590
20Mb, med mulighed
for 2Mb RAM udv. 4.295,-
RAM pr. stk. 512Kb 295,-
GVP 42Mb harddisk 5.695,-
GVP 52Mb harddisk 6.695,-
GVP 105Mb harddisk 8.995,-
1Mb RAM moduler 600,-

F-19 Pakke

- 1. A500
- 1. F-19 Flysim. spil
- 1. F-19 T-Shirt
- 1. F-19 Kasket
- 1. Apache Joystick
- 5. Sjove spil.

4.495,-

AMIGA 500 HUGO pakke

AMIGA 500 - A 501ram udv.
Spillet HUGO - 5 sjove spil
Med Joystick

TILBUD!! 4.695,-

Indstikskort A500

Eprombrænder 1.595,-
Epromkort 1Mb 695,-
Eprombank 1.495,-
DMA-Port Kabel 495,-
DMA-Port forlænger 195,-
DMA-port expander 585,-
Nordic Power Cartridge 1.195,-
Action Replay MKII 1.195,-
Commodore A501 595,-
512Kb Ram udv. 495,-
Maximem 512 Kb udv. 695,-
Gary Adaptor 348,-
CPU adaptor 398,-
Ram kredse 512Kb 295,-
Action replay 2 A2000 1.195,-
ADRAM 4Mb udv. 1.495,-
Kan udv. til 6Mb 1.495,-
Leveres u. RAM 512Kb RAM 295,-

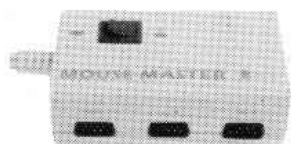
AMIGA

Musik & Lyd

Datel Sound Sampler	1.495,-
Amitech sampler	795,-
Datel Midi interface	695,-
Alcotini sound sampler	795,-
Creative Sound sampler	849,-
Audio Master III	745,-
Intersound	895,-

Tilbehør

Amiga TV modulator	295,-
mousemåtter	78,-

Mousemaster joystick-	
mus omskifter	395,-
A10 stereohøjttalere til	
alle Amigamodeller	385,-
Støvlåg til A500	150,-

Philips TV-tuner	995,-
Boot Selector	98,-
Kickstart omskifter	295,-
Multiplayer kabel 2m.	195,-
Diskbox 80 stk. 3.5"	89,-
Diskbox 100 stk. 3.5"	110,-
Diskette taske 10 stk.	129,-

Bruger-programmer

Interword	695,-
Interspread	695,-
Haicalc	395,-
The Works	995,-
Diskmaster	545,-
Wordperfect 4.1	1.995,-
Excellence	3.495,-
Superbase	495,-
Amiga Budget	495,-
Amiga Tips3/Lotto	495,-
Quarterback Tools	695,-
Quarterback Vers. 4.2	595,-
Amiga Comal	995,-
Interasm	895,-
Lattice C 5.10	2.395,-
Maxiplan Plus	1.395,-

Kommunikation

Tornado 2400B modem	1.695,-
Mini modem	1.495,-
Online komm. prg.	1.195,-

NYHED

Videon 3 Video digitizer
NY og forbedret udgave
er nu lagervare.

SOMMER PRIS: 3.795,-

Mus

Naksha Mus 280 Dpi	
Lev. m. holder og måtte	495,-
Agiler Mus 280 Dpi	295,-
Golden Image trådløs	699,-

Video/Grafik

Flatbed Scanner	5.995,-
Håndscanner	2.495,-
Videon 3.0	3.795,-
DPaint III m. DK manual	895,-
Digipaint	795,-
Digipaint 3.0	1.595,-
Digiview 3.0	1.995,-
Digiview 4.0	2.495,-
Photon Paint 2	695,-
TV text Professional	1.895,-
TV Show	1.295,-
Pro Video Plus	3.995,-
Professional Page 2.0	2.995,-
Professional draw 2.0	1.995,-

IC Kreds

Gary	175,-
Denise	360,-
Paula	460,-
Agnus	260,-
Agnus 1Mb Chipmem	260,-
8520	250,-
68000	150,-
Kickstart 1.2	250,-
Kickstart 1.3	250,-
Hybrid Video	165,-

Alle reserve dele til Commodore
Computere lagertores.

BETAFON forbeholder sig retten til
at ændre priser og specifikationer
uden varsel.

Alle priser er inkl. moms

Besøg også vores nye
Creative Center

Istedgade 110

BETAFON

Istedgade 79 • 1650 København V.

Tlf. 31 31 02 73 • Fax. 31 24 19 50

Printermiljø

Livet med en printer kan være lidt af en dans på nåle. Støj og ozon fra laserprintere er blandt de værste gener.

Af Jesper Steen Møller

Det er meget få, der i historiens forløb har brugt printere uden at have problemer med dem. Hvem kender ikke problemerne med at få f.eks. det danske tegnsæt frem på papiret (ø'et i særdeleshed), eller utallige gange har måtte råbe "Tal højere" til en stakkel i telefonen, blot fordi printeren i baggrunden er igang med at udskrive en samling vilse ord.

Støj

Har man en typehjuls- eller ma-

trixprinter, kender man fænomenet. I nærheden af en arbejdende printer er det svært at forstå en stemme i telefonen, eller (i nogle tilfælde) stemmer i almindelighed.

Der er dog løsninger på problemet: Man kan stille printeren længere væk fra computerens plads. Det er tydeligvis en besværlig løsning. Det bedste er en lydisolerende kasse (udformet som et skab), som man stiller printeren i og lukker et plexiglaslag over. Sådan et arrangement kan mindske

støjen meget - så meget at printeren kan stå i et normalt kontor-miljø. Ulemperne er størrelsen og prisen, og det, at papirets vej bliver længere, så der bruges mere papir.

Ozon fra laserprintere

En undersøgelse foretaget af DataMagasinet Øst (nr. 3, 1990) viser, at ozon-forurening fra laserprintere faktisk er skadeligt for indeklimaet. Af de 30 forsøgspersoner, der deltog i undersøgelsen, led over halv-

delen af irritation i slimhinderne, kvalme og hovedpine og ca. en fjerdedel havde besvær med vejrtrækningen. Desuden var ozonlugten og den tørre, varme luft fra printeren en gen-

Forsøget skulle undersøge effekten af et ozon-filter, og efter filteret blev monteret mærkede næsten alle, der havde haft problemer med forureningen, en forbedring. Testens resultat kunne dog ikke konkludere noget om virkningen på de "ozon-frie" laserprintere. ■

Vi har noget til dig og din Commodore!

JA!

Jeg vil godt benytte mig af DataSkolens gode tilbud og ønsker at modtage brevkursus i:

☐ Maskinkodeprogrammering på AMIGA	Kr. 128,- pr. brev
☐ C-programmering	Kr. 128,- pr. brev
☐ Diskette med programeksempler (kun ved bestilling af kursus)	Kr. 72,- pr. disk
☐ C-64 maskinkode programmering	Kr. 98,- pr. brev

Jeg betaler mit første brev således:

☐ Forudbetaling vedlagt på check
☐ Forudbetaling indsat på giro 7 24 23 44
☐ Efterkrav: Beløbet betales ved modtagelsen samt efterkravsgebyr på kr. 28,-

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

309

Sendes
ufrankeret

DataSkolen
betaler portoen

MASKINKODE OG C- PÅ AMIGA

Nu kan du få et kursus i at programmere din AMIGA. Kurset giver dig færdigheder i at udnytte AMIGA's fantastiske muligheder: Behersk DMA-kanaler, COPPER, BLITTER, OVERSCAN, INTERRUPTS, BOBS, SPRITES, HAM og meget mere.

LAV DINE EGNE PROGRAMMER

Hvert kursus består af 12 breve og 2 disketter. Du får tilsendt et brev om måneden, medmindre andet er aftalt. Bliver du i tvivl om noget i kursusforløbet, får du GRATIS vejledning.

RISIKOFRIT -FULD RETURRET!

Hvis du returnerer det første brev inden 10 dage efter modtagelsen, udmeldes du automatisk og får refunderet brevet's pris. Du kan melde dig ud af

DATASKOLEN

Postboks 62, Nordengen 18
2980 Kokkedal

42 24 96 57

WordPerfects Printerdefinitioner

Hvis du tror at Wordperfect bare er en "tekstbehandler" tager du fejl. Det som gør programmet specielt er, at man som bruger har mulighed for bl.a. at lave sine egne printer-drivere. Dette betyder at man stort set kan anvende hvilken som helst printer man måtte ønske.

Af Emil H. Petersen

Sandsynligheden for at du nogensinde kommer i berøring med printerdefinitionsprogrammet er temmelig lille, idet man fra Wordperfect Corporation's side har valgt at medlevere en uhyggelig masse drivere, til stort alle printere på markedet. Disse printere kan vælges direkte fra Wordperfect, men mere om det senere.

Muligheden for at definere egne printerdefinitioner/drivere er set hos andre, bla. danske Inter-word. Dog kan ingen måle sig med WP's program i kompleksitet. Dette betyder også, at programmet på ingen måde er let at anvende, og brugen af både WP- og printermanual er strengt påkrævet.

Vi begynder

Før man starter bør der laves en back-up af de eksisterende printerdefinitions-filer. Så har man altid noget at vende tilbage til, hvis forsøget mislykkes første gang.

En printerdriver er "grænsefladen" mellem computer og printer. Denne oversætter computerens koder, til noget, som printeren forstår.

Såfremt ens printer understøtter ASCII-standard, vil almindelige alfabetiske tegn slippe igennem umodificerede.

Problemer kan dog hurtigt opstå med de danske tegn æ/ø, ø/ø og å. Særligt lille 'ø' kan volde problemer.

I vores eksempel anvender vi en STAR LC-10. Ejere af andre printertyper kan sagtens følge med, idet forståelse af eksemplet er vigtigere end at kunne anvende det direkte.

Vi starter med at indlæse programmet "printdef". På skærmen fremkommer nu et lille vindue, med 5 punkter. Punkt

1 & 2 er udelukkende forklaring af programmet, og de special-koder man anvender i forbindelse med sine printerdefinitioner. Disse vil derfor ikke blive gennemgået her. Det interessante begynder ved punkt 3 - printer code definitions.

Vi vælger pkt. 3

Efter at have valgt punkt 3, ses et vindue indeholdende en mængdeprinterdefinitioner. Disse er alle klar til brug, og behøver måske kun en lettere modifikation, for at fungere sammen med en given printer. Ideen er nu at finde enten ens egen printer, eller en kompatibel. Sandsynligheden taler for, at man ved at vælge enten en EPSON EX/FX, eller IBM-proprietary kompatibel, vil være på den sikre side.

Efter at have dobbelt-klikket på den ønskede printer (EPSON EX-800), dukker et nyt vindue, med 11 punkter, op. En forklaring af hver enkelt af de 11 punkter, samt underpunkter ligger uden for denne artikels rammer, og vil desuden være at finde i WP-manualen. Derfor vil jeg nøjes med at gennemgå et lille eksempel, der gerne skulle give et indtryk af nogle fremgangsmåder, samt forståelse for nogle sammenhænge.

Men lad os vende tilbage til problemet med lille 'ø'. En anden måde at lave et 'ø', er ved først at skrive et lille 'o', dernæst sende skrivehovedet en position tilbage, og således skrive en '/' oven i o'et. Men hvordan fortæller man WP det? Jo - man vælger punkt 2 - "Carriage rtn./backspace". Her har man mulighed for at indstille en kode for backspace, samt oplyse driveren om ens printer overhovedet har denne mulig-

hed. I vores tilfælde skal man svare ja (Y) til dette spørgsmål, som beskrive BS-koden som <8> - ifølge ASCII tabellen i ens printermanual. Herefter lukkes vinduet, og der svares ja til at gemme ændringerne. Det er vigtigt, at man husker navnet på den printer, som man har valgt, idet man skal vende tilbage til den senere. Den kan løvrigt få et nyt navn, ved at vælge et givent punkt i en af programmets pull-down menuer.

Vi fortsætter

Nu ved vores driver altså hvordan den skal beskrive en backspace kode over for printeren. Tilbage er nu at vælge punkt nr. 4 - Character table definitions.

Først skal vi vælge den printer vi allerede er startet på, dette gøres på samme måde som tidligere. Derefter ser vi et nyt vindue, som godt kan virke overvældende. Det er dog ikke så slemt som det ser ud til. Faktisk er det blot en ASCII-tabel med lidt mere information end vi er vant til. Oplysningerne er i rækkefølge: Tegnet som det ses på skærmen, dets ASCII-værdi, ASCII-koden som tegnet "oversættes" til, før det sendes til printeren samt tegnets bredde.

Find nu 'ø' tegnet - brug det numeriske tastatur, eller cursor-pilene (lille ø har ASCII kode 248). Nederst i vinduet ses 3 linier: Den første linie angiver tegnets numeriske værdi (ASCII værdi), den næste viser den sekvens af koder der sendes til printeren for at danne det ønskede tegn, og tilsidst tegnets bredde.

Efter at have udpeget ø'et, trykkes 'a'-tasten (ikke Amiga-tast). Skriv nu følgende streng:

<11><8><175>

111 er ASCII-værdien for lille

'o', 8 er koden for back-space (ifølge vores egen definition under punkt 3), og 175 er værdien for '/' - VOILA - vores lille ø er defineret. Tilbage er nu kun at lukke vinduet, og svare ja til at gemme ændringerne. Færdigt arbejde.

Nu mangler vi kun at fortælle WordPerfect, at den skal benytte vores nye driver. Dette gøres ved at indlæse WP, og vælge printer-control. Dernæst trykker man på tast 3 for "Select printers" - et begrænset udvalg kommer nu til syne. Tryk da Page-Down (3 på det numeriske tastatur), og det efterhånden velkendte printer vindue dukker op.

Igen finder man den pågældende printer, og dobbelt-klikker. Man får nu mulighed for at sætte en række "print-options". Bla. om output skal sendes til printer, eller til en fil, samt papirtype og om print-jobbet skal starte automatisk, eller vente til man trykker 'G'. Når dette er gjort skal man igen svare ja til at gemme definitionen.

Nu kommer der et interessant spørgsmål - vil man kopiere til små filer? For at forstå dette, skal man vide at WP gemmer alle sine mange printerdefinitioner i en (meget) stor fil. Dette har sine fordele, men også sine ulemper, i form af den plads de optager. Derfor har man muligheden for at gemme sin nye driver i en lille fil, som derefter vil blive benyttet af WP.

Du skulle nu gerne have fået blod på tanden til selv at gå i gang, men husk, at uden manualer er forsøget dødsdømt. Ligeledes anbefales det, at være 101 procent sikker på hvad man foretager sig...

Printer-papir

Papir er ikke bare papir, specielt ikke når det drejer sig om printerpapir. Generelt kan man dele printere op i to afdelinger når det drejer sig om papirkrav: Dem der kan tage endeløse baner, og dem der kræver enkeltark. Det drejer sig naturligvis om hhv. matrix-gruppen og laser-gruppen.

Af Anders R. Bystrup og Jesper Steen Møller

Endeløse baner

Man kan generelt få endeløse baner i to størrelser, 12" x 8 1/2", som er den "normale" størrelse, samt 12" x 14" til bredvalse-printere. I forhold til et ark A4 er den første marginalt større, medens den anden arealmæssigt ligger mellem A4 og A3. Dette misforhold kan give anledning til irritation, ikke mindst hvis man udskriver f.eks. en skriftlig opgave, der skal pakkes ind i et plastic-chartaque. Der er aldrig plads til den ekstra centimeter.

De fleste matrix-printere kan udstyres med enkeltarkfødere, så dette problem kan undgås (en sådan er normalt også nødvendig hvis man vil udskrive konvolutter). Normalt kan man bruge alle papirbredder, der er mindre end valsebredden ved at flytte på traktorfødeerne.

Anderledes stiller det sig med laserprintere, da disse (med

ganske få undtagelser) ikke kan benytte endeløse baner.

Størrelse

De mest almindelige papirstørrelser i forbindelse med laserprintere er A4, Letter og Legal, som er henholdsvis 210x297mm, 8,5x11" og 8,5x14". De fleste A4-laserprintere har en maksimal papirbredde på 8,5" og en effektiv udskrivningsbredde der er lidt mindre. Da der med de fleste laserprintere leveres enkeltarkføder, kan man benytte en hvilken som helst papirbredde mellem 3-4 cm og max-grænsen. Det skal i parentes bemærkes, at der principielt ikke er noget i vejen for at benytte meget lange papirstørrelser, men dette kræver ligeledes meget hukommelse.

Kvalitet

Den vigtigste overvejelse ved papirvalg er naturligt nok kvalite-

ten, som er mere kritisk i forbindelse med laserprintere end matrixprintere pga. den større opløsning. Som mål for kvaliteten benyttes papirets vægt i gram pr. m². Som regel skal den ligge i et interval mellem 60 og 135 g/m² for laserprintere, og lidt bredere for matrixprintere. For matrixprintere er der ikke meget mere at tænke på, men for laserprintere er der flere vigtige faktorer. På grund af teknikken ved overføring af toner til den lysfølsomme tromle, er det vigtigt at papiret har en stor modstand. Endvidere siger det sig selv, at det ikke bør være for fugtigt.

Overheads og labels

Hvis man blot benytter almindeligt kopipapir behøver man ikke at tænke mere over det, men vil man f.eks. udskrive på overheads eller labels skal man sik-

re sig at disse kan tåle varme på 250 grader i 0.2-0.4 sekunder. Også her gælder det at benytte man sig af kopimaskintyper, er man ikke gået galt i byen. Endeligt bør man ikke benytte sig af selvklebende konvolutter, idet disse klæbes til når de varmes op.

Hvis man er en virkelig feinschmecker, kan man benytte såkaldt barytpapir og herved opnå det ypperste ens printer kan levere, men man kommer også til at betale for det. Modsat er der begyndt at komme ganske udmærket genbrugspapir på markedet, men det er vores mening, at det ville være synd at benytte det i en laserprinter, da printerens meget høje opløsning drukner i genbrugspapirets kraftige fibre.

Men naturligvis skal genbrugspapir overvejes til programudlister, kladder og andet, der ikke skal offentliggøres.

Ordliste

Sommetider kan der i nicher (som printere på sin vis er) opstå nogle ord, der ikke giver mening i dagligdags sprog. For at undgå misforståelser er her en ordliste, der skulle forklare nogle lumske udtryk og forkortelser:

Af Jesper Steen Møller

Definitioner:

Dip Switch: Lille vippekontakt til at indstille et eller andet. Ofte i arrangementer af otte ad gangen.

DPI: Dots per inch - punkter per tomme. Et mål for det udskrevnes opløsning (finhed).

HP II: Standard for beskrivelse af en laser-printer side. Navngivet efter Hewlett-Packard LaserJet Series II.

Interface: Metoden til overførsel af data mellem computer og printer. Enten parallelt (ofte kaldet Centronics) eller serielt.

LQ: Letter Quality. 24-nåls printere (eller bedre) kan skrive såkaldt brevkvalitet. Det er lidt langsomt (i forhold til printerens hurtigste), men meget, meget flottere.

NLQ: Near Letter Quality. For at opnå en bedre skriftkvalitet bruger nogle 9-nåls printere en tæt-på brevkvalitet, hvor hver linie skrives to gange, lidt forskudt, for at give det pæneste resultat.

PostScript: Sidebeskrivessprog (se COMputer nummer 2, 1990)

Konkurrencer

Vinderen af GVP-harddisk: Så skete det, vi alle har ventet på: udtrækningen af vinderen af en GVP 20MB harddisk!

Sjældent har vi her på redaktionen set så meget post til en enkelt konkurrence - der kom over 100 kuponer ind om dagen! Tilsyneladende står harddisk's i høj kurs hos læserne, og når der så er mulighed for at erhverve sig sådan en helt gratis, ja så stiger kursen yderligere. Men lad os komme til sagen, og udråbe vinderen af en GVP 20MB A500+ harddisk:

Heinz-Erik Bech
Jul. Thomsensgade 18, st.th.
1632 København V

Tillykke til Heinz! Alle spørgsmålene var besvaret korrekt (hvad man ikke kunne sige om alle indsendte kuponer), og Heinz havde ovenikøbet indsendt en original kupon (ikke påkrævet).

Vi havde ikke regnet med at skulle give trøstepremier, men vi faldt alligevel for en af de indsendte kuponer, der var klistret bag på en "miniharddisk", af hård karton, med indbygget relæ og en tænd- og sluk-knap, der tændte en lille diode, hver gang man trykede på knappen. Indsenderen, Brian Johannesen i Albertslund, modtager et par spil til sin Amiga.

Til alle Jer, der ikke vandt, kan vi kun sige: vær ved godt mod, for vi kommer snart igen med en nye

konkurrence, hvor gevinsten også ligger i den dyrere ende af pengepungen.

Pletskud!

Langt om længe er vi klar til at kåre vinderne af den store Kick Off 2 konkurrence! Her er de tre heldige top-scørere:

Dennis Jakobsen, Viby

- vinder en signeret landsholdsfodbold og et gavekort på 1000 kr. for dette pragtmål:

Dennis har frispark på modstanderens banehalvdel, en halv centimeter fra baglinjen og lige uden for straffesparksfeltet. Fem spillere fra computerens hold danner en massiv forsvarsmur, og i den situation ville de fleste nok løbe med bolden ind i feltet i håb om at få tilkendt et straffespark. En direkte scoring er i hvert fald udelukket. Eller er den? Ikke for Dennis Jakobsen, der hermed har udført det mest skruede skud, vi nogensinde har set! Eller er det mon et vindstød af orkanstyrke? Det er under alle omstændigheder en høj, hård bold. Først skruer den direkte væk fra målet, og målmanden løber forståeligt nok frem efter den. Men med et drejer bolden mirakuløst 180 grader (næsten) og dykker ned mod det fjerne

målhjørne, hvor den rammer stolpen og går ind! Einstein har levet forgæves...

Daniel Llobel, Brabrand

- vinder en signeret landsholdsfodbold og et gavekort på 500 kr. Her er målet, der sikrede ham andenpræmien:

Daniels scoring er et skoleeksempel på et udokumenteret trick i Kick Off 2 - kanonsparket! Det udføres ved, at man hiver joysticket tilbage og i samme sekund trykker på skydeknappen. Situationen er som følger: Det er Daniels tur til at give bolden op. To spillere står parat ved midterlinjen, og idet dommerens fløjte lyder, snupper den ene bolden, tager to skridt - og giver bolden et brag af et kanonspark! Bolden er så godt som forsvundet (er den mon gået i kredsløb?), og modstanderens spillere farer forvildede og magtesløse rundt mellem hinanden. Pludselig falder bolden ned fra himlen... lige ned i højre trekant og ind i modstanderens mål! Okay, måske er der tale om kraftig medvind, men det er alligevel bemærkelsesværdigt, at man kan score fra midterlinjen!

Lars Christensen, Stenløse

- vinder en signeret landsholdsfod-

bold og et gavekort på 200 kr. takket være denne imponerende fodbold-opvisning:

Mens de to ovennævnte scoringer begge kan karakteriseres som "mirakuløse dødbold-situationer", er Lars Christensens mål lidt mere "normalt". Men målet er her blot afslutningen på et utroligt blæret sammenspil. Det starter med, at Lars erobrer bolden i højre side af midtbanen, hvorfra han med en lang, flad aflevering sender den ned til spiller nr. 7, der løber lidt rundt om en modstander, hvorefter han sender den tilbage til en medspiller, der header den videre ind mod midten. Her bliver den opsnapet af nr. 9, der lægger en høj, følt aflevering ind i modstanderens straffesparksfelt. Herinde styrer Lars spiller nr. 10 i stilling med små, kontrollerede bevægelser. Målmanden er allerede på vej ud, og en forsvarer nærmer sig bagfra. Der er ikke tid til en tæmning, men det er heller ikke nødvendigt. Lars tager en helflugt, og placerer iskoldt bolden i sidenettet!

Udover disse tre top-scørere, skulle der være en flot fodboldplakat på vej til samtlige deltagere i konkurrencen. Ingen tabere her i foretagendet!

Brevkassen er tilbage med nyttige tips, debat, crazy-indslag og andet godt fra læserne - som sædvanlig redigeret og kommenteret af Søren Bang Hansen.

MAILBOX

Sommer depression

Hvor er de gode nyheder fra computer-fronten i disse dage?

For et halvt års tid siden luftede jeg mine - hovedsageligt negative - tanker om Amigaen. Misforstå mig nu ikke, jeg støtter Amiga-konceptet, men jeg vil fraråde folk at sælge deres 64'er bare for at købe en Amiga. De vil hurtigt blive skuffede. Personligt ejer jeg både en Amiga og en 64'er, og jeg har ingen planer om at skille mig af med nogen af dem lige med det samme.

Men efter at have studeret DNC, vil jeg dog dele endnu et par depressioner med de læsere, der skulle være i et alt for godt sommerhumør... Først og fremmest: C64 GS. Se det dog i øjnene! Softwarehusene har lugtet lunt - hvis de udgiver deres nye titler udelukkende på cartridge, har de elimineret crackerne. Men er der nogen, der har skænket det en tanke, at de dermed fjerner hele maskinens grundlag? Som 64'er-ejer finder jeg det lidt vanskeligt at støtte C64 GS.

Det er heller ikke specielt opløftende at læse om Commodores CDTV. Skal Amigaen nu også reduceres til en spillekonsol? CD-ROM er efter min mening et latterligt og dybt debilt koncept. Amigaens force er jo i øvrigt, at den kan udvides. Desværre kan de fleste - mere og mere nødvendige - udvidelser snart ikke længere købes for menneskepenge.

Og alt imens tordner Nintendo m.fl. frem med et koncept, der passer lige ind i de store softwarehuses verdensanskuelse: Pengene fra vores tegnebøger lige ned i deres. For er der virkelig nogen, der tror på den gulerod med prisnedsættelser?

Softwarehusene er skam ikke et hak bedre end de computerejere, der får lidt slanter ud af deres hobby ved at sælge spil-kopier. Softwarehusene er fuldt ud villige til at dræbe hele computer-konceptet for mammons skyld.

For en demo-programmør kunne fremtiden ikke se sortere ud.

PS: Løvrigt er jeg ved at være træt af læserbreve, der højlydt roser bladet til den syvende, lyserøde himmel. Hvis I ikke har noget interessant at skrive, så spar frimærket!

PPS: DoN't WoRrY - bE hApPy! Livet er andet end computere! "Coma"

Kære Coma. Tak for dit interessante indlæg, som jeg tror mange computerejere vil skrive under på. Jeg er ikke en af dem! For det første er det for mig at se et fuldt ud logisk skridt, at mange C64-ejere med tiden skifter deres computer ud med en Amiga. Og jeg har svært ved at se, hvorfor de skulle blive skuffede!

Min mening om C64 GS har du allerede læst i artiklen om samme, og jeg er heller ikke enig med dig i, at CD-ROM er et "dybt debilt" koncept. Og hvad er det

for noget med, at Amiga-udvidelser "snart ikke længere kan købes for menneskepenge"? Pri-serne rasler jo ned! Du kan i dag få en ram-udvidelse til under 400 kr! Og endelig: Synes du virkelig det er så forfærdeligt, at program-mører og softwarehuse godt vil have noget til gengæld for de mange hundrede timers arbejde, de lægger i deres spil?

Det eneste jeg er **enig med dig i, er faktisk dine PS'er!**

Ingen tips til 128'eren

Mange tak for det nye tips-program i nr. 4. Det er en god ide, og jeg glæder mig meget til at være med i konkurrencen. Det eneste jeg mangler er et tip til, hvordan jeg kommer disketten ind i min Commodore 128D...

For at "bruge bolden" bliver jeg åbenbart nødt til at købe en Amiga. Men hvad skal jeg så bruge

Hvor er Peter?

Det hele startede i november-nummeret. I det nummer fik Peter Juul kun lov at anmelde 1 spil. De næste måneder var der slet ingen anmeldelser med Peters navn på. Min mistanke blev først for alvor vakt, da I for nyligt fik en ny anmelder.

Søøøøøren.... Har jeg virkelig ret i min mistanke? Kan det passe, at du er gået så langt som at fyre Peter? Ikke nok med, at du evigt og altid skulle putte små tarvelige replikker om hans vægt ind i anmeldelserne. Nææh, nej.... nu skal du også til at tage hans levebrød fra ham. Søøøøøren... dog! Hvor kunne du?

Ellers synes jeg, det er et fedt blad, I laver. Men for at det kan blive endnu mere fedt, er her nogle forslag til forbedringer af bladet. For det første skulle I lade hver anmelder skrive en lille note til hvert spil. Hvis der for eksempel er nogen læsere, der tror mere på, hvad Christian siger om spillene end hvad de andre anmeldere siger, så kunne sådanne noter være til stor hjælp, når man skal ud og købe sit næste spil. For det andet skal SUPER 20 tilbage i bladet. Det var så det hele for denne gang. Jeg håber, at I tager mine råd op til overvejelse.

Mads-Peter B. Jensen, Kalvehave

Selv om Peter ikke længere er med på anmelderholdet, er han stadig et fulgyldigt medlem af redaktionen. Ideen med noter er god. Så god, at vi faktisk allerede bruger den - og har gjort det lige siden vi i tidernes morgen startede Computer ACTION! Forskellen er bare, at vi kun skriver de individuelle kommentarer, når der er noget at skrive - altså når en anmelder er uenig i de andres afgørelse. Har du aldrig læst en veto-box?

min 128'er, min monitor, min printer, og mine 200 disketter til? Jeg kan selvfølgelig sælge det for næsten ingenting, eller smide det væk, eller...

Hvis jeg nu køber en Amiga, hvor mange programmer og hvor meget tilbehør tror I så jeg kan nå at købe, inden der kommer en ny, fantastisk computer?..

De software firmaer, der i mange år har levet højt på millioner af C64-ejere, siger nu bare "Farvel og tak, nu gider vi ikke JER mere. Fra nu af er det kun Amigaen, der dur!"

Okay, nu kommer der ikke mere galde (i denne omgang). Jeg synes da også, at Amigaen er en fin computer, men når også programmer, monitor og alt det andet skal skiftes ud, bliver det jo hurtigt en større udskrivning!

Ellers synes jeg det er et godt blad, I har - bare I ikke glemmer os C64 og 128 ejere helt. Der bliver jo stadig solgt mellem 3/4 og 1 million om året (på verdensplan, ifølge Commodores Skandinavien-direktør John Zinck)! Så der må jo stadig være et marked for programmer og lignende.

Ole Lund, Ålborg

Jeg kan godt forstå din irritation. Men selv om du gik glip af et flot tips-program, kom du jo på den anden side ikke af med noget, for april-nummeret var som bekendt ikke dyrere end de andre blade. Programmet med "Tip Ib" er i høj grad baseret på masser af samples og animationer, der ikke kunne konverteres til C64/128 med et tilfredsstillende resultat. Det kan virke uretfærdigt, at kun Amiga-ejere fik adgang til konkurrencen, men der var altså en alternativ mulighed: Du kunne låne en andens Amiga (forære ham disketten som tak) og skrive svarene ned.

Læser-storm:

Hvad er det for noget shit I laver! Vil I droppe "Det Vittige Hjørne" bare fordi et mindretal i den danske befolkning ikke kan tåle sort humor??

Kim Christensen, Frederikshavn

Hvorfor i alverden har I droppet vits-sektionen, bare fordi et par sarte sjæle føler sig trådt over tæerne? Sort humor er det eneste, der tillader os at grine af hverdagens rædsler. Jeg læser det altid, så jeg kan prække mine venner de nyste på.

Esben Johannesen, Korsør

Vittigheder er kun sjove i uensureret form. Vi beder derfor folk uden humor om at overse disse, så vi andre kan dyrke vores humoristiske sans i fred!

Thomas Saxtoft & Niels-Erik Lynge, Regstrup

En crackers dagbog

Vi skriver til jer, fordi vi lige har byttet vores go'e, gamle Casio hjemmecomputer (med de overlegne sort/hvid grafik-egenskaber) ud med en Amiga 2000'er med 44Mb harddisk og et par MB ram. Grunden til denne byttehandel var, at vi i Jøres blad havde læst om nogle fyre, der kaldte sig crackers. Og da vi godt kunne tænke os at være med i en cracker-gruppe, var der vel intet mere naturligt end at skille os af med vores gamle computer, og i stedet få en Amiga, der åbenbart er crackernes foretrukne maskine. For at bevise, hvor vigtigt det vi crackers foretager os er, har jeg den ære, glæde og store fornøjelse at præsentere et par sider fra vores store Cracker-dagbog:

TIRSDAG 2. MAJ

I dag har vi fundet et navn til vores cracker-gruppe. Alle cracker-grupper har et kodyt navn, som de bruger til at blære sig over for de andre grupper. Vi har valgt at kalde vores gruppe for "The Street Tough Street Cred Mega Bunking Fucking Cracker Group" (TM). Fedt ikke? Vi skal selvfølgelig også have et par seje døgnnavne. Jeg vil være "Gombert", og min makker skal være "Flanhart".

FREDAG 5. MAJ

Klokken 7.30: Sådan! Jeg er netop blevet færdig med at cracke det 30. spil for I dag. Vores gruppe er nemlig ikke lissom de andre tæse-grupper, der kun vælger det bedste fra. Næst, vi tager det hele med, og får på den måde opbygget en enorm softwarebase, som vi kan blære os med over for de andre.

Klokken 9.30: Ringer til Flanhart, og får ham til at packe spillene ned på en enkelt diskette. Vi er de eneste, der kan packe spil så hårdt, at der kan være 30 spil på en diskette. Desværre tager det så ca. 3 minutter at unpacke dem, meeen, hva' skidt!

Klokken 17.00: Job done! Jeg ringer til vores enorme og yderst velorganiserede net af swappere, som får lov til at distribuere spillene for os. I løbet af no time er alle spillene ude overalt, så de satans softwarebutikker ikke har en chance for at slå rod - heller ikke i Pladderballe/Ubehage området.

MANDAG 8. MAJ

Jeg ringer til vores spil-programmeringsafdeling. Nemlig, ja korrekt. Vores crackergruppe er så sej, at vi har vores egne spilforfattere og programmerere, som laver spil, vi kan cracke for dem. Håh, hvor sejt! Desværre knækkede Flanhart mit spil med en forhammer (hår senere hvorfor).

TIRSDAG 9. MAJ

Klokken 9.00: Yrk! Får besøg af en cracker fra en anden gruppe. Bliver nødt til at sidde under køkkenbordet og lade som om jeg er væk, indtil manden forsvinder for at genere nogen andre.

ONSDAG 10. MAJ

Cracker ca. 50 spil, og lægger vores nye soundtracker-demo ind på disketterne også. Demoen spiller "Jeg har lige lavet en pølse" med Kylie Minogue som vokal og Svend Dellepude som backing.

FREDAG 12. MAJ

Finder den generelle retning imod Sverige for at deltage i et copy-party arrangeret af den hollandske gruppe "Krakk Grup Amsterdam". Arrangøren mor har taget hjemmelavet is med. Festen sluttede kl. 10 samme aften pga. mangel på kiks.

Efter denne svada håber jeg at have gjort klart, hvilket samfundsnyttigt og vigtigt arbejde vi crackers udfører. Næste gang vi skriver, vil vi fortælle om vores fantastiske Casio med de overlegne grafik-egenskaber, samt hvorfor Flanhart knækkede mit spil med en forhammer.

Lige et øjeblik! Jeg har også en annonce til læsermarkedet. Ordlyden er følgende: "Send en femmer". Jeg har desuden en annonce til næste nummer igen. Der skal stå: "Tak for femmeren. Send en tier."

Gombert og Flanhart

Hvis folk ikke kan lide sort humor, hvorfor lukker de så ikke bare øjnene, mens de bladrer videre til næste side? Tror de det er Kristeligt Dagblad, måske? Ja, jeg spørger bare!

Jeppe Højby, Haverslev

Bare fordi der er nogle overfølsomme mennesker, som ikke kan klare at høre barske jokes, behøver I da ikke at afskaffe "Det Vittige Hjørne". De kan da bare lade være med at læse dem (selv om det er meget fristende).

Morten A. Hansen & Jens Chr. Clausen, Egersund

Jeg ser med gru at I vil droppe det vittige hjørne. Det er vel forhåbentlig bare endnu en vits. Hermed en mega-opfordring til straks at lade D.V.H. genopstå!

Kim Søndergård, Roskilde

Tænk at I afskaffer et så godt indlæg som "Det Vittige Hjørne". Hvis der virkelig er nogen, der ikke

kan tåle den slags, så kan de jo bare springe den halve side over.

Mikael Pedersen, Rønne

"Det Vittige Hjørne" er så hylenende skægt, at jeg har tårer i øjnene, når jeg læser det. Og det er der sikkert også mange andre, der har. Så jeg synes, I skal blive ved med det.

Martin Busk Rasmussen, Frederiksberg

Vi er mange her i landet, som ELSKER sort humor, og jeg mener ikke, I skal tage hensyn til det totalt humorforladte mindretal. Jeg vil derfor anmode om, at I straks genåbner "Det Vittige Hjørne"!

Peter Jarlak, Helsingør

Ovenstående er blot en beskeden brødel af de protester vi har modtaget mod lukningen af "Det Vittige Hjørne". Hjørnet er hermed genåbnet!

Middelmådig manual

Jeg vil gerne, som næsten nybagt Amiga 500 ejer, have lov at kritisere Commodore lidt.

Jeg købte i tidernes morgen en Spectrum 48K, og med den fulgte en meget velskrevet og anvendelig brugsanvisning. Jeg forventede derfor, at når jeg gik ud og slap 5000 kroner til en Amiga, så fulgte der en lige så god brugsanvisning med (på dansk). Men AKI, nogle få linjer om dos på dansk er alt.

Vil man vide mere om Dos eller Basic, må man op med pengepungen, eller forsøge at komme igenem den ellers udmærkede engelske brugsanvisning. Jeg håber, at Commodore vil tage mine ord til efterretning næste gang, de sender en ny Amiga på markedet. Det er jeg sikker på, vil glæde mange seriøse brugere.

Noget helt andet, der skrives og tales meget om, er piratkopier af spil. Dette mener jeg, at softwarefirmaerne delvist selv er ude om på grund af deres mangel på selvkritik. Det er yderst få spil, der har en originalitet og kvalitet, der kan bære den pris, der forlanges.

Selv med COMpuTer's og de udenlandske blades spil anmeldelser er man ofte på herrens mark, når man køber spil. Der er ingen sammenhæng mellem pris og kvalitet. Selv firmaer, der er kendt for kvalitet, lukker noget bras ud.

På den baggrund er det lige før jeg kan forstå, at unge mennesker, som ofte tjener deres penge som avisbud, eller ved lignende, dårligt betalte jobs, henvender sig til en pirat.

J.P. Hansen, Sæby

Det ville være synd at sige, at Commodore er kendt for deres fremragende manualer. Kritikken er hermed givet videre - endnu en gang.

Jeg kan til gengæld ikke forstå, hvordan du som spil-køber kan være på "herrens mark", når du læser anmeldelser i Det Nye Computer. Hvis det er tilfældet, må der være noget galt med anmeldelsen, og hvis du mener det er tilfældet, bedes du straks skrive ind igen og fortælle, hvad vi skal lave om!

The missing link

Jeg har komponeret nogle ret fede melodier på min Amiga (Sonix), og nu vil jeg gerne have dem overført til stereo anlægget, så jeg kan indspille dem på bånd.

Findes der et specielt kabel, man skal bruge, eller er det nødvendigt med sampler eller midi-interface?

Jakob, Støvring

Gødt nyt, Jakob: Du behøver hverken investere i en sampler eller et midi-interface. Det eneste, du skal bruge, er en ledning med et din-stik i den ene ende og to phono-stik i den anden. Forklar din radio-forhandler, hvad det skal bruges til, og der skulle ikke være noget at tage fejl af. Din-stikket sætter du til stereo-anlægget (der skulle være en indgang mærket "AUX"), mens phono-stikkene ryger i Amigaens lydudgange.

Du kan nu ikke alene optage din Amiga-musik på bånd - du får også en helt anderledes, fantastisk og overvældende lydoplevelse ud af dine spil. Prøv f.eks. med Speedball II, Turrican eller et andet velklingende program. Og husk at skruer HELT op...

Eksamens-tip

Efter en vel overstået eksamen fik jeg lyst til at skrive til jer igen. Jeg mener selv, at jeg har en god opskrift på, hvordan man kan komme til at slappe af op til en eksamen. Denne opskrift kræver naturligvis, at man har en computer og et par spil. Man tager simpelthen det bedste af spillene, loader det ind, og så kan man ellers sidde og hygge sig! Det er ekstra godt, hvis man har en kammerat hos sig, der forstår at muntre en op.

For godt to måneder siden anskaffede jeg mig en Amiga 500, som jeg naturligvis er meget glad for. Det var ulykkelig den, jeg spillede på dagen (eller rettere aftenen) før min eksamen. Da gik det op for mig, hvilken nytte man faktisk kan have af spil. Godt nok fik jeg ikke

nogen særlig høj karakter, men spillet fik mig til at tænke på noget andet. Det fik mig til at slappe af!

I forbindelse med Amigaen har jeg nogle spørgsmål:

1. Jeg har læst så meget om ram-udvidelser til Amiga 500, men hvor skal udvidelsen sidde? Indtil videre har jeg ikke brug for nogen udvidelse, men det er da rart at vide, hvor de skal placeres, hvis jeg skulle få brug for det.

2. Hvilken tekstbehandling skal jeg vælge. Programmet skal være egnet til en begynder, da jeg endnu ikke er særlig dygtig til den slags.

3. Findes der et tegneprogram til "kun" 512 Kbytes?

Jeg håber på et positivt svar. Iøvrigt tak for et usædvanligt godt blad!

Hanne Andersen, Maribo

1. De fleste ram-udvidelser placeres inde bag den luge, der så diskret er anbragt i bunden af din Amiga (se selv efter!).

2. Jeg kan varmt anbefale "WordPerfect", som er det program vi selv bruger her på redaktionen. Det er hurtigt, fleksibelt og frem for alt driftssikkert. Nogle vil måske undre sig over, at jeg anbefaler WordPerfect til en begynder, for programmet har mange avancerede funktioner, der sikkert virker overvældende på den uøvede. Men når det kommer til stykket fungerer alle tekstbehandlingsprogrammer på stort set samme måde (cut, copy, paste... etc.). Der findes billigere programmer som henvender sig specielt til begyndere,

men hvis du vil have noget, du ikke "vokser fra" efter et par måneders brug, kan du lige så godt spare det ekstra køb og investere i det bedste fra starten. Så kan du jo altid udforske programmets mere eksotiske faciliteter, efterhånden som du får brug for dem.

3. Langt de fleste tegneprogrammer (inkl. Deluxe Paint) fungerer udmærket med 512K, selv om der er visse begrænsninger for valg af opløsning og animationer.

Tak for dit eksamens-tip, som hermed er givet videre til de sikkert mange læsere, der i denne tid sidder bøjet over bøgerne i stedet for tastaturet.

Piratkopier - et moralsk valg

Som en glubsk, kødædende plante, der brutalt og hæmmingsløst angriber, sluger og fordærver den gartner, der hjælpsomt kom for at fodre den, sådan har menneskers egoisme og kortsigtethed gjort livet surt for det skrøbelige apparat, der forsøger at holde liv i, og pleje dem.

Jeg refererer her til den måde, hvorpå crackere, hackere, pirater, hælere og andre sortbørsfolk kaster en dræbende skygge over hele computerverdenen ved at kopiere programmer. Programmer, som det har kostet firmaer og programrøreren verden over sved, tid og tårer at få stablet på benene. Imens de få mennesker, der skulle betale for, at firmaerne næste gang kunne gøre sig mere umage og samtidig sætte prisen ned, i stedet må betale skyhøje priser for at det overhovedet skal kunne betale sig at producere disse ting.

Hele verden er besat af denne kæmpe-ambø, der udsuger og stjæler alt, hvad den kan få sine slimbefængte fangarme i nærheden af. Alle, der på et eller andet tidspunkt har anskaffet en piratkopi, eller har stjålet fra andres programmer, har bidraget til at gøre denne onde cirkel stærkere og mere ødelæggende.

Cirklen består af pirater, der kopierer og sælger de spil, softwarehusene skulle have haft penge for. Softwarefirmaerne bliver nu tvunget til at sætte priserne op på de spil, der bliver solgt. Som et ekstremt eksempel kan nævnes Activision, der efter mange gode år nu lukker dørene helt for hjemme-computerne for i stedet at arbejde videre med konsoller. Det kan simpelthen ikke betale sig at lave programmer til andre - blot for at de skal blive stjålet.

DET ER FANDME UHYGGELIGT!

Jeg regner med, at jeg hermed har gjort det helt klart, at kopiering af spil og brugerprogrammer, som tilhører andre programrørere og firmaer, er særdeles ufornuftigt

og bør stoppes før det er for sent. Jeg håber, at Computers fornuftige læsere vil tage dette meget alvorligt og tænke sig om en ekstra gang, før de anskaffer sig programmer udenom firmaer og programrørere. Det er det valg, vi hver især træffer, der kan vende udviklingen væk fra illegal tyveri af andres arbejde og fortjeneste.

Martin Bjerregaard Nielsen

Kan det overhovedet siges mere overbevisende? Vi kvitterer i hvert fald med en bunke (original!) spil til Martins Amiga 500.

Tip mod hukommelsestab

Kender du den situation, at dine vigtige filer, som du har lagt i Ramdisken, forsvinder fordi din Amiga gik ned? Og du skal loadere flere filer op i hukommelsen gang på gang efter hver opstart? Hvis du kan svare ja til disse spørgsmål, vil dette brev gøre en ende på dine kvaler.

Løsningen er simpel. Ved en kold start, eller hvis computeren går ned, bliver hukommelsen faktisk ikke slettet. Men for at få adgang til computerens hukommelse efter en kold start, bliver du nødt til at bruge det, der hedder RAD:, hvilket er en form for "RAM:".

"RAD:" skiller sig ud fra "RAM:" på to måder. Først og fremmest er indholdet af "RAD:" tilgængeligt for dig efter en kold start. Dernæst er det vigtigt, at "RAD:" optager ca. 250 KB af din hukommelse, så ekstra megabytes vil bestemt gøre godt.

For at få adgang til "RAD:" skal en fil ved navn "mountlist" ligge i Devs-skuffen. Dernæst skal du skrive "mount RAD:" enten i start-up-sequencen, eller bare i CLI'en, hvilket ALTID skal gøres efter en kold start. Nu kan du på sædvanlig måde kopiere filer til RAD:. I tilfælde af, at computeren går i guru, booter du bare igen, skriver "mount RAD:", og dine filer er genopstået fra de døde. Jeg vil i øvrigt benytte lejligheden til at rose DNC nr. 3. Netop i dette nummer fandt I en god balance mellem det seriøse og det mindre seriøse stof. Hvis det fortsætter i samme stil, vil jeg meget kraftigt overveje at fortsætte mit abonnement.

Med hensyn til PC-stof eller PC-spil i et Commodoreblad, så kan jeg kun sige, at hvis jeg ville vide noget om pingvinernes parringsdans, så købte jeg et blad om dette emne, og hvis jeg ville vide noget om PC'ere, så købte jeg et PC-blad!

Dejan Stevic, København

Tak for tippet!

Med hensyn til pingviner og PC'ere så kan du være ganske rolig. Planerne er som tidligere nævnt skrinlagt indtil videre.

SKRIV NU!

Hver måned præmierer vi de bedste og sjoveste indlæg med masser af nye spil. Så hvis du har meninger, kritik, spørgsmål, svar, vitser, tegninger, reaktioner på andres breve, eller andet, som du mener er værd at uddeliggøre på disse sider, så skriv til:

MAILBOX

Det Nye COMPUTER
St. Kongensgade 72
1264 København K

Printer-tip for blæksprutter

Hermed en ide, der kan spare brugere af Commodores inkjet printer 1270 for mange penge!

Når ink-jet hovedet er tomt, kan det ganske simpelt lade sig gøre at fylde det op igen. Det eneste man behøver er noget blæk. Køb f.eks. en flaske "Pelikan 4001" - der er nok til fire tusinde og een påfyldning! Dernæst investeres der i en injektionssprøjte med kanyler (tyndeste størrelse - fås på ethvert apotek). Fyld nu sprøjten med blæk, og sprøjt det ind i bagenden af ink-jet hovedet, indtil dette er fuldt. Rens evt. hovedet med sprit bagefter. Din printer er nu atter klar til brug, og du har sparet 150 kroner (mange gange). Jeg har selv brugt denne metode 20 gange på samme hoved, uden at det er gået ud over kvaliteten.

Johnny Larsen, Esbjerg

Tak for tippet!

Det Vittige Hjørne

På utallige opfordringer genåbner vi hermed det faste hjørne med læsernes egne vittigheder. Men først skal vi lige have sorteret de sarte fra...

ADVARSEL: Læs ikke nedenstående, hvis du bliver forarget over sort humor. Luk øjnene og blad straks videre til næste side! Nu er du advaret, så lad være med bagefter at klage til os over en vits. Hvis du læser videre, er det på eget ansvar!

Okay, nu hvor de svage sjæle har bladret videre, kan vi andre tage fat på denne måneds vitser. Here we go...

- Hvad sker der, hvis man parrer Saddam Hussein med en gris?
Ingenting, for grisen vil ikke.
Asger Hansen, Vejle

- Hvad får man, hvis man parrer Peter Juul med en zebra?
- Strøbet flæsk.
Anonym

- Hvad er forskellen på en kattekill og en fisk?
- Kattekillingen er mis-dannet, fisken er vand-skabt...
Michael Hammer, Faxe Ladeplads

Alle børnene spillede fodbold - undtagen Finn.
Han var spasser.
Det rimer ikke, men det passer!
Kristian Himmelstrup, Outrup

- Tror du på det der med ham Djævelen?
- Nej, egentlig ikke. Det er garanteret lige som med Julemanden, det er sikkert bare ens far!
Anders Kofod-Wiuff, Virum

- Jeg håber ikke du tog det personligt, da min mand gik ud af kirken lige under din prædiken, sagde en forlegen dame til præsten efter gudstjenesten.
- Det bragte mig lidt ud af fatning, indrømmede præsten.
- Jamen det er ikke en refleksion af din prædiken, insisterede damen. Min mand har gået i søvne, lige siden han var lille!
Michael Akinde, Nigeria

To vampyrer kommer hjem efter et natligt tog. Så siger den ene til den anden:

- Jeg er stadig sulten. Bliv du bare her, mens jeg flyver ud og finder mig et saftigt menneske.
Da han kort efter kommer tilbage, er han helt blodig omkring munden.
- Hvor har du dog fundet et så saftigt bytte?, spørger den første vampyr.
- Kan du se det træ derovre?
- Ja.
- Det kunne jeg ikke.
Klaus Pontoppidan, Bramming

Hvad er det, der siger "Dav, dav" hele dagen, mens det ligger i en gulvspand?
Svar: En spandauer.
Kim Søndergaard, Roskilde

- Hussein har taget Athen!
- ???
- Der var ikke mere kaffe!
Michael Hougaard, Esbjerg

To haner (Sam og Joe) står i en hønsegård og skændes om, hvem der hurtigst kan b.... 100 høner.
Sam: "Jeg kan tage dem på fire minutter."
Joe: "Ja sikkert, men jeg kan tage dem på tre minutter."
De lader det komme an på en prøve, og begynder i hver sin ende af rækken. Fra Sam hører man: "Thank you, mam... thank you, mam... thank you, mam..."
Fra Joe hører man: "Thank you, mam... thank you, mam... Sorry, Sam..."
Thomas Vestergaard, Slangerup

Alle børnene legede på marken - undtagen universets hersker.
Han blev kørt over af en mejetærsker.
Anonym

- Hvad er det sorte, der sidder mellem elefanternes tæer?
- Langsomme indfødte.
Henrik Madsen, Amager

- Hvorfor hylér prærieulvene kun om natten?
- Om dagen kan de se kaktus'erne på lang afstand.
Niels Henriksen, Sorø

- Hvad er det sidste, der ryger gennem et insekts hoved, inden det rammer et vindspejl med 120 km i timen?
- Dets røvhul.
Henrik Madsen, Amager

Her får du programmerne fra PD-Special!

Velkommen til Det Nye Computers Disk-service, stedet hvor du har mulighed for at bestille en eller flere af de mange Public Domain-disketter omtalt i PD-Special. Normalprisen er 65 kr. pr. disk, men for abonnenter er prisen 55 kr. pr. disk. Vær opmærksom på, at PD-disketterne kun er til Amiga. Tallene i parentes angiver, i hvilket blad de pågældende programmer blev omtalt.

PD-disk # 1 (6/88)
(ROT, RTCUBES, MandelVRoom, Fpic)

PD-disk # 2 (7/8-88)
(Flamkey, Clad, Showprint, Funckey, Asteroids, Ristonella, HbHillAnim, gauge)

PD-disk # 3 (9/88)
(Comm, Qbase, BBSlist, TagBBS, Amigazer, PackII)

PD-disk # 4 (10/88)
(HAMmm, DX-Synth, Nart, DEMOLITION, LED, Malt, DK, Paul, GOMFI, 0, Rip, WireDemo, Psound, lyd)

PD-disk # 5 (11/88)
(Bird.anim, boingflight.anim, Boing3D.anim, AboutSound, Birds.anim, Birds.audio, bird.anim)

PD-disk # 6 (12/88)
(Silicon, Amoeba, Chess, QuickFlix)

PD-disk # 7 (1/89)
(Label, Splines, Juggler, AnimPlayer, SHM)

PD-disk # 8 (3/89)
(Microspell, Amigamonitor, WBcolors, IconsBlitz, Diodead, Waves, Music, Wavefont, Sunmouse, Wc, TimeRAM, HELP)

PD-disk # 9 (5/89)
(DrunkenMouse, GravityWars, EgyptianRun, DiskList, ColorMap, DelRAM, Calendar, Big, Guru, Lace, HodgePodge, Mouseoff, Mouseon, TinyClock, Worms)

PD-disk # 10 (6/89)
(Backgammon, Eoms, Amoeba, Wheel, WBlander, EgyptianRun, Cycles, GravityWars, Asteroids)

PD-disk # 11 (7/8-89)
(Cowboys, Dial, readBB, WriteBB, PXTXT, NewZip, OMGPX, cmd, nofastmem, Fsw)

PD-disk # 12 (Vcheck, Bankn, Blackbook, WKeys, Hellasmouse, Lens)

PD-disk # 13 (11/89)
(RSLClock, SILICON, if2Pcs, Othello, Bouncer, Plot)

PD-disk # 14
PD-disk # 14a (2/90)
(HandShake, Auxhandler, Units, SelfFonts, PopCil)

DiskSolve, Expose, MED)
PD-disk # 15 (3/90)
(Mochil, Toomuch3D, Slotsar, Towers, 15)

PD-disk # 16 (4/90)
(VirusX4.0, JPDitUtil, Label-print, Plasma, Amigo, Forever, BootIntro)

PD-disk # 17 (6/90)
(Gprint, powerPacker, MandelMountains, TitleGen, Dugger, orbit3D, SceneGenDemo)

PD-disk # 18 (7/8-90)
(ChinaChallenge, MoonBase, DClock, Snowfall, Selector, Disktalk)

PD-disk # 19 (10/90)
(Car, Show, VirusHunter, Casseti, Helper, WhatIs, PPSHOW, Roses)

PD-Disk # 20 (11/90)
(BootBase, Elements, PLW, PrintStudio, Puzz, SysInfo)

PD-Disk # 21 (12/90)
(BMP, EasyBackup, Fenster, Password, ColourRequester, MigaMind, Keypmenu)

PD-Disk # 22 (1/91)
(Fortune, HyperDialer, Today, AnyMonth, H-Bell, MouseCoords, PopUpMenu, Zap, CX-1, Einstein, Starblinker, FutureCar)

PD-Disk # 23A (2/91)
(The A64 Package)

PD-Disk # 38 (2/91)
(Formater, KeyMouse, Menu, Pcopy, PowerLogo, Yawn!, Artmuseum, Daz)

PD-Disk # 24 (5/91)
(DirWork, JoyMouse, MaBlanker, ParlM, PopInfo, PAnim, SoundEditor, TicTacToe, TrackDisplay, ZeroVirus)

Markér de disketter du ønsker, og indsend HELE kuponen!

Navn
Adresse
Postnr. By

Jeg har indbetalt beløbet, på:
Girokonto nr. 971 1600
Vedlagt i check
Dankort; reg.
nr. _____
koritr. _____
Udstedt den / 19

Underskrift _____

Hvis du er abonnent og betaler med check, så skriv dit abonnementsnummer uden på kuverten. Ved giroindbetaling skriver du dit abonnementsnummer under bemærkninger. Her skal du også skrive, hvilke disketter du bestiller. Betaler du med dankort, skal du blot udfylde og indsende denne kupon. Leveringstiden er ca. 2-3 uger fra betalingen er registreret.

- EURO-TRADE - HELE DANMARKS AMIGA CENTER

Alle vore priser INCL. MOMS • Postordresalg til hele
norden • Forbehold for fejl i Annoncen

Finlandsgade 25 • 8200 Århus N

Tlf: 86 16 61 11 • Fax: 86 16 61 02 • Giro: 8 19 51 02

☆ AMIGA 500 ☆ PAKKER ☆

Amiga 500 m. dansk Tastatur, dansk instr. bog, A-basic og mus **3695,-**

☆☆☆

Amiga 500 Stealth fighter-kit. Et top underholdnings sæt
til den nybagte ejer af en Amiga 500. Der medfølger F19 stealth fighter flysimulator + pilot
hat og T-shirt + 1 lækkert Apache joystick + 5 andre spil **4495,-**

☆☆☆

Amiga 500 starterkit. Den perfekte begynder pakke indeholdende
A500, mus, internt disk-drev, Kindwords 2.0 professionelt dansk tekst behandling med
stave kontrol, Fusion Paint tegne program og 3 kvalitets spil. **4495,-**

☆☆☆

Ekstra Tilbud!!! Ved køb af en af de ovennævnte pakker tilbyder vi dig
en SUPER 10 spils pakke med ene fuldpriis titler værdi 2950 kr for **Kun 495,-**

☆☆☆

Tv modulator til brug med alm. tv **295,-**

☆☆☆

Philips Tv tuner se tv på din monitor **995,-**

Harlequin Framebuffer

Glædeligt nyt til alle animatorer, designere og videofolket endelig
er framebuffer/grafik kortet her til Amiga 2000/3000. Udkonku-
rerer STOs paintboks på din Amiga, 16.777.216 farver, 24/32 bit
pr pixel, max. skærm opløsning 910 x 576, fuld overscan, gen-
lockbar og broadcast kvalitets output. Kom ind og få den de-
monstreret i vores butik, f.eks. sammen med det nye REAL 3D,
eller ring og få tilsendt brochurer. Nu fås også det fransk produ-
cerede TV. Paint, som er et 24 bit's tegne program, designet til
brug med Harlequin.

Forhandlere søges.

☆ Philips monitorer til ☆

☆ Danmarks laveste pris. ☆

8833 II stereo farve monitor 2395,-

8833 II Artist udgaven 2395,-

Bemærk skærmene leveres med kab-
ler. Spar imellem 300 og 600 kr.

Få 2 MB

chip-ram

i din A2000

Ring for info og pris.

DIGIVIEW 4.0 GOLD

Giver dig mulighed for at digitali-
sere billeder og genstande. Bille-
derne kan bagefter forsynes med
spændende effekter i f.eks. Deluxe
Paint III. Digiview laver perfekte
farve-billeder med et S/H camera.
Nyt i version 4.0: Det umulige er
sket! 4096 farver samtidig i Højop-
løsning!

1995,-

S/H VIDEOKAMERA 2995,-

Automatisk RGB SPLITTER

Giver dig mulighed for at bruge dit
farve VHS videocamera. Fuldauto-
matisk. NYHED! Nu også med
S-VHS indgang.

2495,-

Professionelle fotostunde til
montering af kamera og Digiview

☆ EURO-TRADE ☆

☆ DISCOUNT ☆

512 KB RAM MED UR 399,-

☆

MAXIMEM MED 512 KB 695,-

☆

2/8 MB RAM A2000 1995,-

☆

RAM KREDSE 1/2 MB 249,-

☆

**3,5" EKSTERNT AMIGA DISK
DREV MED AFBRYDER 795,-**

Amiga Software! AMIGA T-SHIRT

100% Bomuld med 4 farvet Amiga
logo og »Amiga Freaks do it
better« tekst på bagsiden, og
Amiga Pirate logo på brystet.

Kun kr. **99,-**

☆ PC 10 CHOCK PRISER ☆

Hvorfor købe PC kort til din Amiga når du kan få den ægte vare
til samme pris. Commodores PC10 III Turbo PC XT 9,5 Mhz,
640 kb ram, realtime ur med batteri backup, med indbygget 5,25"
og 3,5" diskette-station og 14" paperwhite monitor. Ms-Dos og
GW Basic medfølger. Med garanti danmarks laveste pris.

☆☆☆ Kun 4495,- ☆☆☆

SUPERPRINTER TILBUD

COMMODORE MPS 1224C

Professionel brestvalset 24 nåls farve business printer med udskrift i ægte brev kvalitet til under
halv pris. Printeren er upålidelig og skriver med 220 tegn/sek. Rekruter information.

Før pris 13020,- Tilbud **6093,-**

Bemærk! Begrænset antal haves.

AMIGA 500 PC KOMPATIBEL!

KCS POWER PC BOARD KOMPLET
TURBO PC'er TIL DIN A500 MED
1MB RAM OG UR PÅ PRINTET. KAN
OGSÅ FUNGERE SOM ALM. RAM
UDV. SOFTWARE OG MANUAL PÅ
DANSK. REKRITER UDFØRLIG
BESKRIVELSE.

Bemærk 1 MB ram på kortet og
der medfølger komplet MS-Dos
software. **2995,-**

AT-ONCE PC AT kort til AMIGA 500/2000

Brug din Amiga som en ægte PC AT 386
computer. Bemærk der medfølger ikke
MS-Dos. Kører bedst når Amigaen har 1 MB
ram. Ring og få tilsendt info ark. Får nu også
til Amiga 2000, med et ekstra interface for 695,-
Ring os her.

2595,-

GRAVIS MOUSE- STICK Er det en mus eller er det et Joystick!?!?

Fuld programmerbar og indstillig:

- Mange forprogrammerede indstillinger.
- Hundredevis af skræddersyede indstillinger, kan let laves.
- Fuld memory for let programmering.
- Direct Tracking med eller uden autocentering.
- Variabel hastighed og acceleration.
- Fuld mus emulation.
- Fuldinterne superlekkert specialgummibeklædt pistolgreb, med indbygget knop.
- Justerbar stråmbel, med 8 indstillinger for bevægelsesdiater og stråmbel.
- 3 uafhængigt programmerbare micro-switch fireknapper.
- MouseStick kontrolbånd, med indbygget microprocesser og 16K ROM.
- LCD til Menu valg og status display.
- Indbygget RAM til at gemme opskrifter.
- 1200 punkters opløsning.
- Ægte optomekanisk digitalt system, for ekstra pålidelighed og præcision.
- Fuld emulation af normale joystick's.
- Kompatibel med alle skærmstyrrelser.
- Præcis og akkurat bevægelse.
- Let at opgradere med nye features.
- Ekstra lang kabel.
- Udførlig manual og garanti.

Vejl. udsalgspris kun

895,- incl. Moms.

Forhandlere søges!

Musik & Lyd

Stereo Synthesizer

Kawai MS710, 10 toners polyfoni,
49 tangenter, 24 forprogrammerede
lyde, mulighed for 576 forskellige
lyde, 24 forskellige rytmer, 4 trom-
me pads, Pitchbender, stereo cho-
rus, vibrato, 19 trommelyde, One
finger Ad-Lib, MIDI, Mini sequen-
cer. **1995,-**

Udover denne kan vi levere hele
Kawai's produktionsortent af pro-
fessionelle musikinstrumenter og
lydstyr.

MIDI interface

Tilslutning af MIDI udstyr -
Keyboard, Trommemaskiner, syn-
thesizere osv.
Midi Out - Midi In - Midi Thru
695,-

MIDI kabler

Korrekt tilpassede midikabler til
vare og andre MIDI interface -
3m. **95,-**

*Lyd digitalisering

Alcortini stereo lydsummer **795,-**

Lyd pakke med Alcortini sampleren,
HIFI mikrofon, stereo mixerpul og
Perfect Sound samplingsoftware
1995,-

Printere:

Alle printere leveres med farvebånd kablet og driver disk til Amiga.

Commodore Mps 1230	1695,-
Commodore Mps 1550 color	2495,-
Commodore Mps 1270 inkjet	1995,-
Commodore Mps 1224c color	6095,-
Sec P2+ 24 nåls printer	3795,-

Vi fører alle de nye STAR printere til laveste dagspriser, incl. DK manualer. Ring for pris og info ark.

Amiga 500/2000 Tower

☆☆☆

Få et komplet Tower kit til din Amiga. Virkeligt gennemført kabinettet er tilpasset Amiga printet, alle kabler skrues med videre medlig. Intet andet værktøj end en skruetrækker er nødvendigt. Til Amiga 500 modellen kan der leveres forskellige ekspansions print med ekstra A500 DMA slots eller A2000 udvidelses slots. Separat tastatur boks til A500 fås også. Ring og få tilsendt brochure og pris materialer.

Nu på lager!!!

AdSpeed

Et 14,2 MHz processor accelerations board til din Amiga der fordobler clock frekvens. Kører har en 32 Kbyte datacache. Dette bevirker en hastigheds forøgelse på 2-20 %. Til forskel fra Rossmøllers Tomado kort er her ingen kompatibilitets problemer. Ring for info ark. 2795,-

Diskdrev:

3,5" ekstern diskdrev	795,-
3,5" Golem med trackdisplay	1495,-
5,25" ekstern diskdrev	1495,-
5,25" Golem med trackdisplay	1845,-
Internt 3,5" diskdrev til A2000	749,-

Diverse hardware:

Amitech kickstart omskifter	299,-
Amitech multi bootselator	175,-
Alm. bootselator dff - dff	98,-
Multiplayer kabel 5 meter	148,-
Multiplayer kabel 10 meter	198,-
Ergonombrænder A500	1195,-
Trackdisplay til A2000	495,-
Monitor fædder fra 178,-	
A10 stereoheadset til alle Amiga	385,-
Videon digitizer	3295,-
Digiview 4.0 Gold	1895,-
RGB splitter VHS og SVHS	2385,-
Alcotini soundsampler	795,-
Midi interface	605,-

Diverse tilbehør:

Lækkert stof støvslag til A500	129,-
Støvslag til A500 i slagstoft plast	129,-
Disketteboks 3,5" til 100 stk.	99,-
Disketteboks 5,25" til 100 stk.	99,-
500 stk. disketteboks endeløs hæner 150.	
Printerstande fra	198,-

Mus og tilbehør:

Tridlas Infared mus kun	995,-
Golden Image mus	299,-
Golden Image optisk mus	595,-
Museholder	38,-
Museminie	58,-
Musemaster omskifter indlem	
mus og joystick	395,-

Joysticks:

The Arcade	249,-
Zipstick Professional m. autofire	299,-
Wico Redball	329,-
Wico Batball	329,-
Quickshot med biogrip	148,-
Cruiser	260,-
Komik Navigator	248,-
Terminator	150,-

Advanced Gravis Switch Stick, verdens bedste joystick, program merhar, autofire, kardskud op-løser, variabel fasthed i grebet 399,-

Har du lyst til at lære udenlandske spil musikere, så som ACE, Amiga Action eller Games Machine. Eller de mere se riøse Blade som Leks, Amiga World, så få et abonnement gennem Eurotrade, til fordelagtige priser. Ring og hør....

SUPRA MODEM

Stort prisfald
SUPRAMODEM
2400

Et rigtig godt kvalitets MODEM med 2400 baud dataoverførsel og alle de funktioner, man kan få brug for. Passer til alle Amiga og PC computere.

Nu kun **1195,-**

INTERNT MODEM TIL AMIGA 2000.

SupraModem 2400ci sparer dig for extra bordplads og du slipper for at hvide MIDI-interface og andet, der bruger din serielle port, ud hver gang, du skal bruge dit MODEM.

- Mulighed for at koble op til 5 forskellige 2400ci MODEMs i en Amiga, til brug på f. eks. BBS'er med flere telefonlinjer.
- Du kan bruge din serielle port samtidig med at du bruger dit 2400ci.
- Svarer i funktion til SupraMo-dem 2400.

Kun **1495,-**

DANMARKS STØRSTE UDVALG I AMIGA BØGER

Vi har hele serien fra Abacus. Det nye Commodore udviklingskort og manualer af danske Amiga bøger. Ring og hør nærmere.

Pris eksempler:	
Printers inside and out	399,-
Desktop video guide	299,-
Don quick reference guide	149,-
AmigaDOS Ch. 1.3 DR	249,-
Amiga machine language	248,-
Amiga hardware ref.	399,-
Room kernel ref. Lib/Device	499,-
Room kernel ref. Incl. Autodocs	399,-

Nyhed Nyhed Nyhed

Abacus bogen AmigaDos inside - out med Dos 2.0 commandoer

Kun **298,-**

38400 BAUD MODEM

US ROBOTICS
COURIER HST HIGH-SPEED MODEM.

Den nyeste udgave af dette bestsel-lermodem sender og modtager med op til 38400 baud i V42 mode. Det er selvfølgelig lige så nemt at betjene som et almindeligt modem. Det er ikke uden grund at US Robotics med mere end 1.000.000 solgte modems idag er en verdens standard.

Tilbud **6295,-**

ULRIK...

...garanterer dig landets hurtigste reparations-tid. Hos os er der ikke 3 ugers ventetid på reparationer. Autoriseret Commodore værksted med faguddanned personale. Reparationer udføres på alt Commodore udstyr til konkurrencedygtige priser.

☆ NYE PRISER PÅ SUPRA'S ☆ ☆ SCSI II HARDDISKE ☆

Supra køber du selvfølgelig hos den autoriserede importør med eget service værksted.

Amiga 500:

Supra XP 500 harddisk m. gennemført bus og gameswitch, plads til 8 MB ram, autoboot under kickstart 1.3

52 MB Quantum LPS/ 512 kb ram	5495,-
105 MB Quantum /512 kb ram	8495,-

Amiga 2000:

Lynhurtig SCSI II controller, kan styre op til 7 devices, lækkert software, ekstern SCSI bus.

52 MB Quantum LPS	3995,-
105 MB Quantum LPS	6495,-

Supra hardcard tilbud:

84 MB Seagate ST1096N, 24 ms.
32 MB Seagate ST138N

KUN 4995,-
KUN 2995,-

PRISFALD PÅ ☆ AMIGA 3000 ☆ RING OG FÅ TILSENDT BROCHURER OG PRISER. A3000 ER LAGERVARE.

Er du lærer, studerende, gymnasieelev, på en anden uddan-nelse over folkeskole niveau, eller underviser du, kan du nyde godt af et af de mest utrolige tilbud i den danske computerverdens historie. Amiga 2000, harddisk, PC-kort og ekstra RAM til ekstrem lav pris.

AMIGA 2000

Markedspris 12075,- Studiepris 10300,-

RAM udvidelseskort

2 mb/8mb Markedspris 2665,- Studiepris 2195,-

Harddisk sæt

A 2092 (20 mb) Markedspris 3495,- Studiepris 2500,-

A 2094 (50 mb) Markedspris 6100,- Studiepris 5490,-

PC kit

XT - Kit Markedspris 3772,- Studiepris 2855,-

AT - Kit Markedspris 6650,- Studiepris 5985,-

Internt Genlock

A 230 I Markedspris 2430,- Studiepris 2190,-

Acceleratorkort

A2630/25MHz Markedspris 10900,- Studiepris 9885,-

Golden Image håndscanner

400 dpi opløsning og 64 gråtoner. Der medfølger scanne og redigerings software. Justering for lys og kontrast. Se den flotte test i Computer nr. 5/91.

2395,-

☆ ICD Flicker Fixer ☆ til A500/1000/2000

Dette kort giver dig mulighed for at køre highres interlaced på din Amiga. Supporterer fuldt overscan, ægte pal version. Monteres intern i din Amiga, under Denise chippen (også support for den nye Super Denise).

Kun **3895,-**

☆ Philips super VGA Monitor ☆
Det perfekte monitor valg for din Amiga med en flicker fixer installeret. Har et knivskarpt billede i alle opløsninger

Kun **3595,-**

☆ Eizo Flexscan 9060 ☆

14" Multisync monitor i meget høj kvalitet op til 800x600 punkter fra 15 til 38 kHz. Særlig vel egnet til Harlequin Framebufferen, da den arbejder i både interlace og non-interlace. Også den bedste monitor hvis du arbejder meget med DTP eller CAD.

Kun **9995,-**

ACTION REPLAY MK II !!!

Den nyeste og sejeste version, et bjerg af nye finesser

med DK manual. Til Amiga 500 **995,-**
Amiga 2000 **1095,-**

Danske Amiga BBS'er

Efter den seneste tids eksplosive stigning i antallet af modem-ejere, er det vist på tide at informere lidt om hvad der sker i den danske Amiga-modemverden.

Af Bo Bendtsen

Der findes idag et utal af forskellige BBS'er, hvor man kan hente diverse public domain spil, programmer, utilities, sourcekoder - You name it.

Hvis du er Amigaejer uden et modem, er du faktisk ligesom en cowboy uden sin hest. Du kommer ingen steder, og modems er idag blevet så utroligt billige, at det ikke er den store investering, ca. 1000,- for et 2400 baud modem er efterhånden blevet det normale.

Med et sådant modem vil du kunne få "gratis" programmer i hele Danmark, dog vil din (eller dine forældres) telefonregning, sikkert stige drastisk, når du finder ud af hvor megen glæde du får af dit modem.

Sådan gør du

Denne artikel handler om hvad du skal gøre, når du har fået dit modem. Allerførst: anskaf dig et terminalprogram. Det er et program der bruges til at styre modemmet med, og som du bruger, når du henter programmer. Derefter skal du bruge nogle telefonnumre, som du kan prøve at ringe til, og her har vi sørget for at lave en opdateret liste til dig, over BBS'er i Danmark.

Disse telefonnumre kan som regel indtastes i terminalprogrammet's telefonbog, og du vil derefter kunne ringe op til et BBS ved bare at vælge navnet.

På alle de BBS'er, der er med på listen, bliver der først spurgt om ens fulde navn. Det indtastes, og hvis man ikke er medlem af systemet i forvejen, skal der indtastes en del personoplysninger og vælges et password. Disse oplysninger bliver altid behandlet fortroligt af SysOp'en, så du skal ikke være bange for at andre kommer til at kende dit evt. hjemmelige nummer. Svar så ærligt og korrekt på disse spørgsmål som muligt. Efter at du første gang har svaret på spørgsmålene, er du nu, i teorien medlem af BBS'et.

Der går måske lige en dag eller to, før du bliver opgraderet til normal brugerstatus. Alt dette får du altid at vide første gang du logger ind på BBS'et. Det er derfor en god idé ringe rundt til en masse forskellige base, og blive medlem, så du altid er sikker på at kunne komme igennem et eller andet sted.

Det skal lige siges, at der findes flere andre Amiga BBS'er i Danmark, end dem på listen, men listen har vi testet, og de er oppe på nuværende tidspunkt.

Lad os i det følgende kigge på et par BBS'er, der nok er nogle af de mest benyttede i Danmark: (figur 1).

Ved disse BBS'er er det altid muligt at komme igennem, med mindre der er andre der er hurtigere end en selv. Du vil også kunne blive henvist til andre BBS'er, hvis du har interesser som ikke lige er de samme som BBS'et dækker. Mit bedste råd er et finde det BBS der ligger tættest på dig, da det koster mindst på telefonregningen. Et hurtigt overblik over hvad det koster får du her:

Takstområde	øre/min
Lokaltakst	30
Nærtakst	34.3
Regionstakst	46.9
Rigstakst	75.0

Søndag, og altid mellem 19:30-08:00 er det halv pris. Så hvis du ringer lokalt, koster det faktisk ikke mere end kr. 9 for en hel time, efter 19:30. Danmark er faktisk et af de billigste lande, når du løfter røret.

Hvis du vil vide mere om hvad det koster, kan du ringe på 0019 og bestille gratis-brochuren: "Hvordan finder De ud af, hvad Deres telefonsamtaler koster"

Begrænset tid

De enkelte BBS'er har altid et system der gør, at du kun har begrænset tid på BBS'et, så folk ikke

Figur 1: Populære BBS'er

Danish Amiga Boards

Navn	: Danish Amiga Boards (DAB)
Sysop	: Bo Bendtsen
Tlf. Linie 1	: 42643827 14400,9600,v42,Hst,v32,2400,1200
Tlf. Linie 2	: 43628230 2400,1200
Hardware	: Server:386dx,Dualmodem,500Mb HD,60MB Tape Linie 2:286,40Mb
Onlinetider	: 24 timer
Kørt siden	: Juni 1988

SAGA Amiga BBS

Navn	: SAGA Amiga BBS
Sysop	: Per Hansen
Tlf. Linie	: 31163217 14400,9600,Hst,2400,1200
Hardware	: Amiga 2000, Hstmodem, 200 MbHD
Onlinetider	: 24 timer
Kørt siden	: ca. 88-89

Digital Matrix

Navn	: Digital Matrix (Jersie Amiga BBS)
Sysop	: Per Kongshammer
Tlf. Linie	: 56148887 14400,9600,v42,Hst, v32,2400,1200
Hardware	: Amiga 2000, Dualmodem, 240 Mb
Onlinetider	: 24 timer
Kørt siden	: ca. 89

Amiga Århus

Navn	: Amiga Århus
Sysop	: Stig Poulsen
Tlf. Linie	: 86109876,2400,1200
Hardware	: Amiga 500, 2400 modem, 65 Mb
Onlinetider	: 24 timer
Kørt siden	: 89-90

COMputer BBS

Navn	: COM-BBS
Sysop	: Hans H. Bang/Claus L. Jeppesen
Tlf. Linie	: 33132003,2400,1200
Hardware	: Commodore PC, Hst-modem, 85 MB harddisk
Onlinetider	: 24 timer
Kørt siden	: 1988

kan sidde og hænge hele dagen.

Der skal jo være plads til alle sammen. De fleste BBS'er har også et ratiosystem. Et ratiosystem sørger for, at dit upload/-

download forhold ikke bliver overtrådt. Upload er når du sender en fil, download er når du modtager en fil. Standard er at du kan hente 10 gange så meget som du sen-

Liste over BBS'er i Danmark

- Navn -	Nummer	Baud	Man-Tor	Fre-Søn	Co	Disk	BBS
Amiga Aarhus	86109876	24	0000-2400	0000-2400	A5	65M	BPC
CompuLine	36774140	24	0000-2400	0000-2400	PA	170M	PCB
COMputer BBS	33132003	12/24	0000-2400	0000-2400	PX	85M	QBB
Cool BBS	42848596	96	0000-2400	0000-2400	A1	33M	BPC
DAB 1	42643827	Dual	0000-2400	0000-2400	PA	500M	REM
DAB 2	43628230	24	0000-2400	0000-2400	PA	500M	REM
Digital Matrix	56148887	Dual	0000-2400	0000-2400	A2	240M	PAR
Eurobeat							
Amiga BBS	31759110	24	0000-2400	0000-2400	A5	52M	PAR
Formula I	31555801	HST	2200-0900	2200-0900	PA	100M	SBB
Formula II	43432463	24	0000-2400	0000-2400	A5	105M	PAR
Midnight Hour	31570679	24	0000-2400	0000-2400	A5	20M	BPC
Night Hawk	98467678	V32	0000-2400	0000-2400	PA	65M	OPU
Saga	31163217	HST	0000-2400	0000-2400	A2	182M	PAR
TheDocumentBBS	75568641	HST	0000-2400	0000-2400	A2	88M	QBB
ValbyAmiga BBS	31466166	HST	0000-2400	0000-2400	A2	210M	PAR
Zigma BBS	46326633	HST	1600-0600	1600-0600	PA	105M	SBB

NOTE: ALLE DISSE BOARDS ER ONLINE IDAG!

Dette er en liste over gratis Amiga BBS'er i DK.

Hvis det afsløres, at der tages penge for at være medlem, eller brugerne på nogen anden måde tvinges til at betale, fjernes de øjeblikkeligt fra listen.

Folk der sælger illegale piratkopier m.m.

vil også blive fjernet fra listen med det samme.

* = midlertidigt lukket

+ = Ændret siden sidste liste

Baud : 3=300, 12=1200, 24=2400, Dual=V32+HST, HST=14400 HST (HST, Dual og V32, kan også køre 1200/2400 baud)

Co : Computer type: A5=Amiga 500, A1=Amiga 1000,

A2=Amiga 2000, A3=Amiga 3000, PX=IBM PC XT, PA=IBM PC AT

Disk : Disk space: 1Drv=1 880kb drive, 2Drv=2 880kb drive

20M=20 Megabyte, 100M=100 Megabyte

BBS =

BBS program:

BPC=BBS-PC1,

PAR=Paragon,

ATR=Atredes

QBB=Quickbbs,

OPU=Opus,

TAG=Tag-BBS,

CST=Custom BBS,

WIL=Wild Cat,

REM=RemoteAccess,

PCB=PC-BOARD

SBB=SuperBBS

Denne liste må gerne kopieres, såfremt der ikke ændres i den. Du må ikke, under nogle omstændigheder, bruge denne liste som grundlag for at lave en ny liste, og ellers gælder de sædvanlige regler for denne liste. Optagelse på listen foregår således:

Skriv en besked til Bo Bendtsen enten på DAB 42643827 eller send en matrix til mig node 2:231/111, hvori du angiver flg. oplysninger:

BBSnavn, telefonnummer til BBS, Max baud, online tider mandag-torsdag og fredag-søndag, hvilken computer du har, hvor mange drev eller megabyte du har til rådighed, og hvilket BBS program du benytter.

Nyeste version af denne liste kan altid findes hos DAB under filnavnene: AMIGALST.TXT, AMIGALST.ZIP, AMIGALST.LZH

der til BBS'et. En meget fair handel for dig. Dette vil du kunne se flere steder ved at dit forhold er f.x 1:10(1kb upload, 10kb download).

Disse ting varierer selvfølgelig fra BBS til BBS, men der er ikke grund til at frygte, at du skulle blive udelukket. Du vil bare ikke kunne hente mere før du selv har bidraget. Nogle steder er det muligt at indbetale et meget beskedent beløb og derved opnå fri download og ekstra tid, f.eks. hos Danish Amiga Boards.

Fidonet

Hvad er Fidonet, kommer det nu dumt fra din lillebror, der sidder og smuglærer i DIT Computer blad. Fidonet det største netværk af private BBS i hele verden, det burde sige noget. Alene i Europa findes der næsten 3000 BBS'er tilsluttet dette netværk. De fleste er godt nok PC-BBS'er men Ami-

gaen vinder kraftigt frem. I Danmark findes der ca. 150 BBS'er der er med i FidoNet, men kun ca 20-25 af dem er Amigaer. Hvis du ringer til f.eks DAB er det muligt for dig at skrive echomail til andre brugere i faktisk hele verden. Har du et problem med programmering, hardware eller elektronik, ikke kun Amiga, kan du her "snakke" med andre om det. Der findes mange forskellige echomail-konferencer og hver konference har sit eget topic (emne).

Det er også muligt at købe, sælge, eller bytte ting i en speciel købs/salgs-konference. Alt er muligt og alt kan lade sig gøre, synes mottoet at være. Det bedste af det hele er, at det ikke koster dig en krone. SysOp'erne sørger for, at det bliver sendt rundt (dvs. det klare automatisk af software). Hvis du nu synes, at det er sjovt at skrive breve, eller du får rigt udbytte af det, så har du også mulig-

hed for at blive 'point' hos et af BBS'erne. Ved hjælp af speciel software kan du downloade din post uden at gå online og spille evt. tid med at skrive navn osv. Posten bliver pakket f.eks L-HARC, og dit system derhjemme, kan så pakke det ud igen, så der bruges mindst muligt tid på telefonlinien.

Du kan nu sidde og svare på breve eller skrive nye, lige hvad du har lyst til, så længe du overholder de få, men meget rimelige regler, der er for pågældende konference. Det skal dog lige siges, at det kræver at man kender en del til Amiga, og at det godt kan tage lang tid at sætte sig ind i, plus at det går ufatteligt langsomt, hvis man ikke ejer en harddisk. Men man kan jo stadig bare gå online og skrive beskederne direkte.

I Danmark findes der 3 net:

230 (DaneTech),

231 (DaneNet) og 234 (MNA).

231-nettet er klart det største med ca. 60 noder (BBS'er). DAB og SAGA er medlem af Net 231. For mere information om post/point kan der ringes til en af de 2 BBS'er, men husk at du skal have lidt erfaring med modems og BBS'er, ellers er det en god idé lige at prøve bare at ringe rundt og "lege", så du lige kan finde ud af hvordan systemet virker. Jeg kunne fortælle side op og side ned om Fidonet, og vil da også gøre det hvis en eller anden (f.eks redaktøren) bedte mig om det, for der er så mange spændende ting at fortælle om. Skriv ind, hvis I have mere information om den spændende modem-verden, det kan jo så være, at vi sammen får overtalt redaktøren til at bringe nogle flere BBS-artikler. Indtil da, god fornøjelse!

Af Marc Friis-Møller

60

de ca. 300 besøgende, der ankom i løbet af de tre dage, arrangementet forløb.

Static Bytes og Prologic havde arrangeret det sådan at deltagerne kunne opholde sig enten i klasseværelserne eller i en stor sal i midten af skolen. Der var også en sal til musik- og demokoncurrencen, som udover at tjene til disse formål døgnet rundt blev benyttet som video-og sovesal.

Som navnet beskriver burde formålet ved alle copyparties vel egentlig være at sidde og kopiere spil. Dette er dog kun tilfældet for en brøkdel af deltagerne. Langt de fleste kommer simpelthen bare for at være i ligesindede computerfreaks lag, og more sig på den ene eller den anden måde. Af samme grund bliver der i løbet af de tre dage sjældent megen søvn i øjnene.

Demokoncurrencen

På et copyparti er demokoncurrencen den der tiltrækker de fleste, da den ved en global parti-afstemning skal afgøre hvilken af de deltagende demoer der er den bedste. Konkurrencen anses derfor også tit som en slags styrkeprøve blandt de forskellige demogrupper og deres programmører.

Selve demokoncurrencen fandt sted om eftermiddagen søndag d.28/4 og varede, med sine 12 deltagere, en rum tid. Demoerne blev i tilfældig rækkefølge fremvist på et stort lærred, via en Amiga 2000, og med et virkelig godt Audio/video-system blev oplevelsen af demoerne forstørret til noget nær biografdimensioner (Noget helt andet end at kigge demoer hjemme ved monitoren).

Afgørelsen af afstemningen kom kort tid efter at sidste demo var vist, og jeg tror ikke at nogen af tilskuerne var overraskede over resultatet.

Førstepladsen gik til Silents, som med en multiloade-demo (load fra disk undervejs), "Global Trash", havde præsteret et virkelig pænt stykke arbejde, indeholdende både en flot raytracet animation og adskillige andre flotte vektoreffekter.

Andenpladsen tilfaldt de franske deltagere fra Quartex, som med en, i ram-forbrug noget mindre demo, kaldet "Substance", havde præsteret at lave hvad jeg nok ville kalde "en fantastisk flot demo", med både store vektorlandskaber, fractaler og kurvet vektor. Det er nok den bedste demo jeg har set i meget lang tid.

Tredie- og sidstepladsen blev taget af gruppen Sanity, som med demoen "Search for Anarchy" åbnede nye døre med hensyn til brugen af 3D vektorberegninger. Demoen præsenterede også andre nye pæne effekter, men deres

Indtryk fra Nykøbing-Falster Demo fest

vektor var absolut kilde til nogen undren fra de tilstedeværende koderes side.

Fælles for de tre demoer var, at både musikken og grafikken var helt i top. Dette var heldigvis også kendetegnende for de fleste andre deltagende demoer.

Lige indtil sidste demo var vist, var der stadig en hvis tvivl om hvem der vandt. Det endelige resultat lod dog heldigvis til at blive accepteret af de fleste tilstedeværende.

Førstepræmiens sum var fra invitationens side blevet sat til 5000 kr., hvis besøgstallet var under 400 personer, men da kun ca.

300 kom, blev den sat ned til 4000 kr. Dette var nok lidt skuffende for den vindende demos bagmænd, men hvad... de fik da også fornøjelsen af at være nr.1.

Fremmødet var som tidligere nævnt en smule skuffende, men da arrangementet var så velorganiseret som det aldrig er set før, og demoerne var de bedste i lang tid, var det absolut dem der ikke kom, der gik glip af noget.

Ved det næstkommende copyparti vil invitationerne nok blive udsendt endnu tidligere, og da vi her på demoredaktionen vil være blandt de første til at modtage en sådan, vil det for de interesserede

kunne betale sig at følge med i democharten de følgende måneder, som er copypartiernes højtid.

Er du demo-interesseret?

Demointeresserede kan også henvende sig på tlf. 31628865, hvor vi står parat med demobiloteket helt tilbage til Amigaens ungdom. Prisen på en kvalitetsdisk fyldt med demoer vil kun ligge på omkring 35-50 kr, så hvis du vil se din Amiga bruge sine kræfter effektivt, er du velkommen til at henvende dig til demoredaktionen.

AMIGA

3000

19.995

excl. moms - 24.395 incl. moms

Med Commodores Amiga 3000 får du :

- 68030/68882 micro-processor
- 2MB RAM (1MB Chip/1MB Fast)
- 52MB Quantum SCSI harddisk
- Plads til 16MB 32Bit 80ns. RAM - installation kræver værkstedsbesøg
- 4 frie ekspansions slot samt plads til 2 floppydrev
- Harddisk performance ca. 700K/sek.
- FlickerFixer - kræver VGA skærm
- Kickstart 2.0 - mulighed for skift til Kickstart 1.3
- **PageSetter II DTP medfølger gratis v. køb inden 1/7-91**
- Husk gyldigt studiekort

Nikita Data

GVP

3XXX

12.295

excl. moms. - 14.999 incl. moms

Med GVP's upgrade til A2000 får du :

- 22MHz 68030/68882 micro-processor
  - 3MB RAM (2MB Chip/1MB Fast)
  - 52MB Quantum SCSI harddisk
- GVP's 60ns. design - giver til mange applikationer 25MHz performance
- Plads til 13MB 32Bit 60ns. RAM - brugervenlig installation med GVP's SIMM32 moduler
- 5 frie ekspansions slot samt plads til 3 floppydrev
- Harddisk performance ud over alle grænser - ca. 1MB/sek, målt med DiskSpeed 3.1 - sådan er det bare!
- **8-timers service garanti - ring og hør nærmere**

modore

reative
nter

A/S

Hatting - Kirkevænget 23 - 75 65 36 44

Valby - Trekronergade 149 - 36 45 04 84

Tinglev - Jernbanegade 7 - 74 64 21 01

Hvilken én er Bedst?

Et af de hyppigste spørgsmål i Amigajunglen i dag, er: "hvilket DTP-program er det bedste, - Saxon Publisher, Professional Page 2.0, eller Pagemstream 2.1" COMPUTER tester disse tre software-kraftværker i et professionelt grafisk miljø, ikke bare for at sammeligne dem med hinanden, men også for at undersøge om de lever op til deres løfter om at være "professionelle" DTP-programmer.

Af Mont Sherar

DTP har sin helt egen terminologi, en hel anden verden af udtryk og meninger, som kan være svært på en udenforstående at gennemskue. Men hvad betyder alle de specielle ord egentlig? Før vi går over til selve gennemgangen af de tre DTP-programmer, gennemgår vi de mest basale termer, så du kan følge med, når det for alvor går løs. Lad os starte med farvebetegnelserne CMYK og RGB...

CMYK og RGB

CMYK betyder CYAN (blå), MAGENTA (rød), YELLOW (gul) og BLACK. (K'et betyder sort, ikke at forveksle med bogstavet B med BLÅ. Disse farver kaldes også for procesfarver, idet det er disse farver, der ligger til grund for den traditionelle repro og trykproces. Udfra disse fire grundfarver, kan man med forskellige procenter af hver farve, stort set danne hvilken som helst farve.

RGB, står for Rød, Grøn og Blå. Dette henviser til din monitor, og måden den danner farver på, og RGB metoden kan vise langt flere farver end man kan på CMYK metoden. Det er derfor, at farverne ind i mellem afviger fra det man har lavet på skærmen, til det færdige tryk.

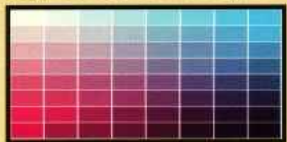
Chromalin eller Matchprint

Chromalin og Matchprint er to varemærker, der dækker over de to mest almindelige metoder at lave et prøvetryk på. Denne metode er baseret på at lave et matchprint eller chromalin efter de samme film som der skal

trykkes efter, og dette giver et meget nøjagtigt billede af hvorledes det endelige tryk skal se ud, og om der er fejl i filmene.

Farveseparation

For at trykke et farvefoto, eller noget computergrafik, skal man bruge sit originalbillede opløst i

4 transparente film (een for både Cyan, Magenta, Yellow og Black). Denne proces kaldes for farveseparation.

Ved at bruge programmer som Professional Page, Saxon Publisher og PageStream har Amigabrugere adgang til at lave bit-map farveseparation - en ting som endnu ikke er fuldt implementeret i de fleste MAC og PC DTP programmer. (Separationer på disse maskiner kræver specielle programmer, ligesom f.eks TAD separerer billeder i fem filer, som så skal importeres senere)

Til dato er det ret upræcist at trykke efter separationer, da film gengiver farver anderledes end papir, forskellige slags papir absorberer forskellige mængder af farve etc. etc.

GGR (Gray Component Replacement)

Gray Component Replacement er en metode til at gengive gråtoner ved at erstatte CMY farverne med sort tryksvætte.

Halftone

Halftone er et prik-mønster, som bruges til at vise forskellige toner af både farver og gråtoner. Computere kan skabe halftone ved at digitalisere en prik ad gangen. Når du digitaliserer, nedbryder du et billede i prikker, linie for linie.

Moiré

Moiré er et meget uønsket fænomen, der optræder hvis du forsøger at lægge raster i noget der allerede er raster i. Symptomet på det er et linie- eller cirkellignende mønster.

Pantone Matching System

PMS har længe været en standard for farvetryk, og er nu også ved at blive en standard indenfor DTP-området. Pantonefarver garanterer på ingen måde for farveafvigelser eller ægthed, da de forskellige DTP-programmer opfatter farverne vidt forskelligt.

Specialfarve

Specialfarver bruges når en layouter beslutter at bruge en helt specifik farve, der er specialblandet, fremfor at "blande" den i trykprocessen ved hjælp af CMYK systemet. Dette er en rimelig billig metode til at få en specialfarve på, men kan hurtigt blive dyrere, hvis du vil bruge flere specialfarver på en gang.

Text Tagging

En speciel ting i mange DTP-programmer er text tagging. Det tillader dig at opsætte nogle speci-

elle tekst-attributter som f.eks. kursiv, halvfed etc. og aktivere disse, blot ved et tryk på en funktionstast. Dette sparer brugeren for megen tid.

Trapping

Farve-trapping er den bevidste overlappning mellem farver, for at forhindre at der opstår hvide kanter mellem farveafsnittene. Man laver et "trap" hvis man laver farvefladernes kanter en smule længere en de burde være, især der hvor to farver møder hinanden.

UCR - "undercolor removal"

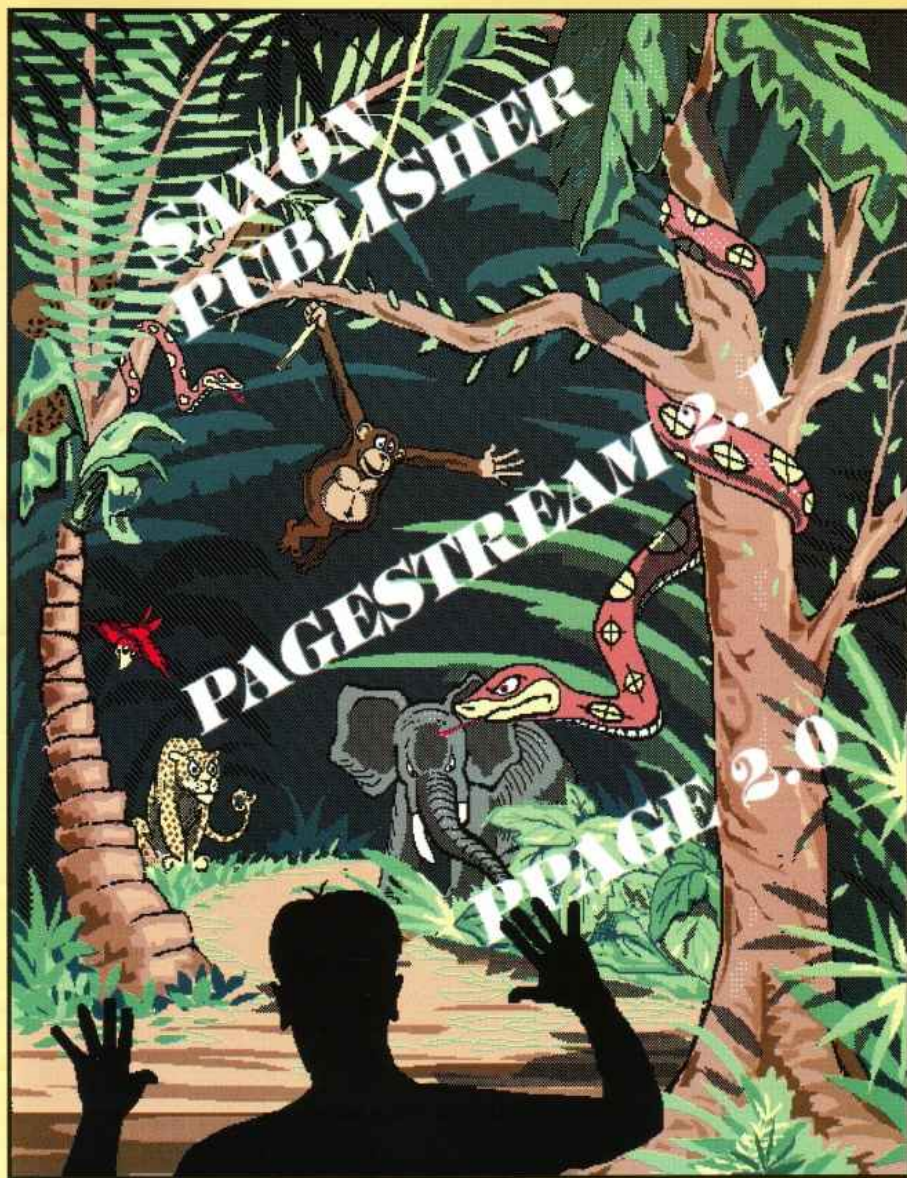
UCR er en metode hvor man fjerner overlappende CMYK farver (der hvor de enkelte CMYK punk-

ter ligger ovenpå hinanden) og erstatter dem med sort. I programmer som f.eks. pp kan man eksperimentere med UCR, og få lysere billeder som resultat. Typisk misbrug af UCR-faciliteterne, giver sig udslag i "flade" billeder, med et sort "skær".

(Når der i følgende anmeldelse bliver refereret til SP, PP, og PS betyder de: Saxon Publisher ver. 1.02, Professional Page 2.0 og Pagemstream 2.1)

Nu da vi har klaret terminologien, lad os da gå til makronerne!

Brugerinterface

De fleste dtp-programmer bruger et tegneborde-lignende skærm-layout, og SP, PP og PS er ingen undtagelse. Da SP og PP åbner dokumenterne på en enkelt skærm, er du nødsaget til først at lukke det dokument du arbejder på, før du kan loade et andet ind, eller starte et nyt helt fra bunden. Hvis du vil udføre "cut" og "paste" mellem to eller flere dokumenter, så er dit held sluppet op, disse funktioner kan ikke udføres. Den eneste måde at komme omkring dette problem på, er at gemme de individuelle sider du skal bruge, og hente dem ind i det nye dokument du vil arbejde på, som "additional

pages". Dette er dog et utrolig kedeligt og tidsrøvende arbejde for noget, som faktisk burde være standard på en multitasking computer som Amigaen.

Da PS bruger individuelle vinduer til hvert et dokument, kan du altså åbne og arbejde med ligeså mange du vil, afhængig af hvor meget RAM du har til din rådighed. I dette program er "cut" og "Paste" mellem dokumenter en simpel og let manøvre. Saxons værktøjsmenu sidder til venstre og PP og PS 's til højre.

Sidearealet og linealerne er de samme for alle tre programmers vedkommende, med menuer i toppen af skærmen.

Redskaberne i værktøjsmenuen fungerer stort set som man kan forvente af dem i både PP og PS, med Saxon er det ikke helt så åbenbart. Værktøjerne i Saxon retter sig nemlig efter hvilken "mode" du arbejder i, og ikke efter hvad udseendet på ikonet på værktøjet får dig til at tro. Det er klart at denne angrebsvinkel i teorien tilbyder mange flere funktioner, men i praksis er det ikke så smart, da det tager laaang tid at vænne sig til alle disse funktioner. Brugere af Saxon som håber på at loade programmet ind og komme igang, vil hurtigt finde sig selv læsende, og atter læsende i en medfølgende (og i øvrigt ret så ringe) manual.

Lang mere familier og brugervenlig må man sige at PP's værktøjsmenu er at bruge, og ihvertfald er det den bedst udførte med dets 3D-agtige ikoner. Måden de fungerer på, kan udover dette, være hamrende irriterende og begrænsende. Lad os f.eks. sige at du arbejder med tekstikonet. I denne "mode" kan du kun udføre tekstrelaterede operationer, og du kan ikke blot vælge f.eks. at printe ud. Det kræver hele tiden at du vælger nul-ikonet, som derefter gør dig istand til at vælge andre generelle menuer.

Det er samtidig helt sikkert, at der er visse ting, der er rare at være begrænset fra at gøre, når man arbejder med en type værktøj, men lige nøjagtigt ikke at kunne printe ud er meget irriterende. Jeg ville ikke umiddelbart komme med kritik på dette punkt, hvis det ikke var fordi at PP er smerteligt langsomt til at opdatere skærmen mellem to valg. PS' værktøjsmenuer og ikoner er derimod meget gennemtænkt og alle relevante menuer fungerer uanset hvilket ikon du har valgt.

Makroer og smutveje

PS excellerer i brugen af makroer, hvor du kan definere menuvalg og tastaturkommandoer, som derefter kan kaldes frem ved et tastetryk på en funktions-tast. Helt op til 10 programkommandoer kan lagres i en makro, og du bliver aldrig bundet, med hensyn til hvilke funktioner der kan gemmes i en makro. PP tilbyder dig en lignende funktion, men desværre virker de kun i "articles editor" vinduet. Et forsøg på at bruge makroerne udenfor dette bliver totalt ignoreret.

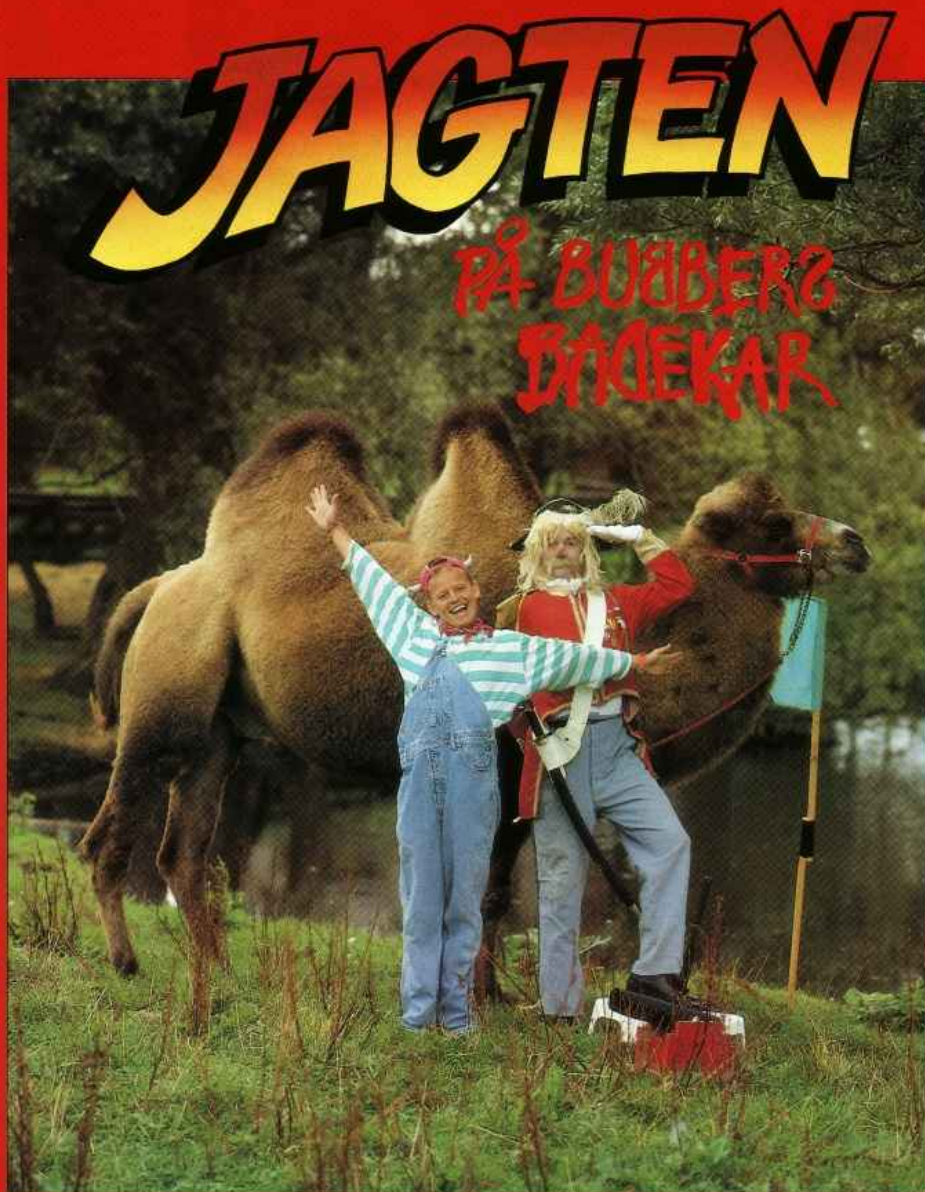
Saxons "assign f-fast" kommando tillader dig at assigne op til 10 forskellige "boxe" til dine f-taster. Du kan også assigne hele sider til f-tasterne, men programmet holder ikke rede på assignments?)

Indenfor området tastaturkommandoer, er der kun et program hvor alle kommandoer også kan nås via tastaturet, og helt uden brug af mus; PS. Oven ikøbet er PS 's tastaturkommandoer de mest logiske, og kræver derfor mindst mulig "fingerakrobatik". Disse to features giver PS den gule førertrøje med hensyn til brugervenlighed og effektivitet. Mens pp har nogenlunde orden i tastaturkommandoerne, har Saxon valgt fuldstændigt at ignorere dem!

Undo - en by i Sibirien! Hallo alle dtp-programmører! Hvad er jeres problem! Af alle tre testede programmer er det kun PS der

GO-HEJ-SA-DA-DA !!!

Vejl. udslagspris incl. moms

C64/128/GS64	:	349,-
Amiga	:	249,-
PC (CGA, EGA og VGA):		249,-

INTERACT **VISION**
POST ORDRE : 86-802700

har en UNDO-funktion, og denne er endda meget begrænset. Mangelen på en så vital funktion som UNDO er fuldstændig uacceptabel. Det burde være muligt at UNDO ALT. Hvis du ikke har nok hukommelse, burde programmet tage højde for dette, men at lave et prof. dtp-program uden en UNDO funktion, er at gøre grin med programmet for ikke at nævne brugeren. En special præmie til PS alene for deres anstrengelser med bare at inkludere denne vitale funktion!

Zooming og Scrolling

Både Saxon og PS gør det muligt for dig at zoome ind eller ud i nogle størrelser, som du selv kan definere, men PP tillader kun størrelser allerede fastsat af programmet selv: nemlig 25%, 33%, 50%, 100% og 200%. Saxon giver dig muligheden for at zoome ind fra 0% til 300% og PS kan zoome fra 15% til 1500%, og ovenikøbet giver PS dig mulighed for at placere et lille rektangel, og dermed definere hvilken del du ønsker at zoome på (ligesom i Pro Draw).

Både PP og PS tilbyder muligheden for en "show facing"-kommando, der gør at du kan se to sider (et opslag) på en gang, men ingen af programmerne kan desværre arbejde på to sider på en gang. Ærgerligt! Også her tager PS dog førstepladsen, idet du, ihvertfald i dette program, kan arbejde på den venstre del af side 2. Man scroller rundt på siden, i både Saxon og PP, ved at flytte en lille kasse rundt i en firkant, der repræsenterer siden. Dette er placeret i værktøjsmenuen, og er let tilgængeligt. Fordi PS bruger en slag workbench-liggende vinduer, scroller man ved at tage fat i en lille firkant, i henholdsvis bunden og venstre side af skærmen, ganske som man kender det fra alle andre vinduer.

Tegneværktøjer

Sammen med Saxon får du et begrænset tegneprogram. Når du er inde i dette kan der udføres følgende: Bezierkurver, ellipser, linier, kurver, polygoner, rektangler og bløde linier. Ting som der tegnes via dette, skal blot være "bundet" til en box, som ikke er transparent når du flytter den. Dette gør det meget svært at "smoothe" kanter med f.eks. en Bezierkurve, da det eneste du ser hver gang du flytter boxen er en hvid(!) firkant.

PP tilbyder en smule mindre end Saxon, når talen falder på strukturerede tegninger, men dette program tillader dig dog at se igennem en box. Man skal

blot være opmærksom på, at når man forsøger at matche en Bezierkurve med en bitmap(?), kan man ikke rigtigt stole på resultatet. Det der ser korrekt ud ved 200% er ikke korrekt ved 100% - så hvad skal man stole på? PS tilbyder brugeren et miniature-struktureret tegneprogram, og dette tilbyder ovenikøbet noget som PP burde skamme sig over ikke at have. Nemlig en mulighed for at editere en ProDraw fil. Ved ganske enkelt at vælge "ungroup" bryder PS din tegning op i de separate elementer, som du så kan tegne yderligere på, ved at bruge de værktøjer der findes i PS.

Line weights, Fills & Attributter

Saxon har en unik måde, hvorpå man kan tilegne mønstre til tekst, strukturerede tegninger

SAXON PUBLISHER Du kan nemt ændre kedelige skrifttyper, med Texture Fill

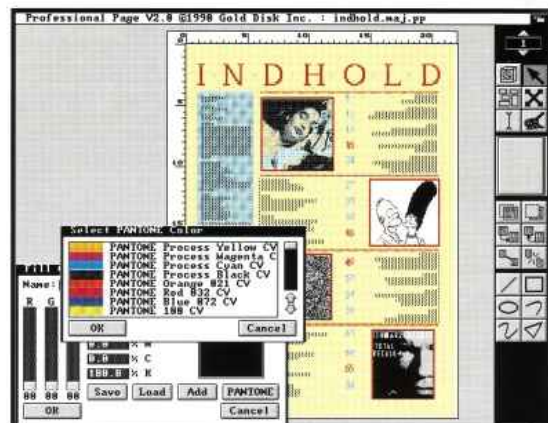
og selv hele side. Disse mønstre kan være transparente, translucente og bitmappede. I alle programmerne har du god kontrol over linietykkelser, mønstre og toner, men igen er det PS der tilbyder brugeren den største frihed, da du her kan vælge både de eksisterende mønstre, og lave dine egne fra bunden.

Vælg, flyt og skalere

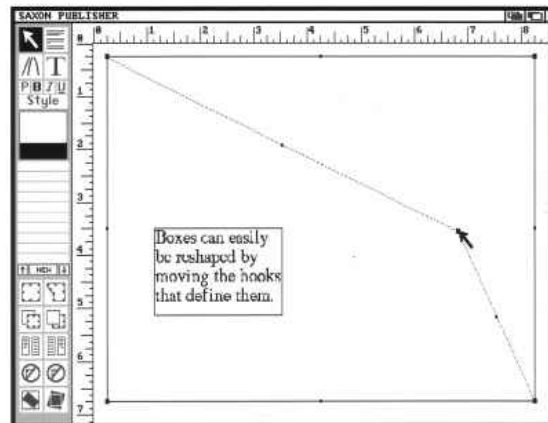
Disse funktioner kunne man forvente var rimelige ens i alle tre programmer - og det er de næsten også, med undtagelse af Saxon. I dette program er metoderne for noget så simpelt som at flytte en box, grænsende til det bizarre, for ikke at sige latterligt. For at flytte et element i Saxon, skal du først klikke på den, og derefter vælge "move"-ikonet, som så viser en outline af det viste element.

Så skal du sætte denne outline hvor du vil have den, og derefter flytter den rigtige box hen på det sted du sidst har klikket. Lyder det forvirrende? PP tillader dig at flytte ting, ved ganske enkelt at vælge dem, men en dårlig ting ved PP er at du skal op i menuen og vælge "show active" for at se outline af den box du har valgt. Dette er kedsommeligt og tidsrøvende. Du kan selvfølgelig vælge "show all outlines", men

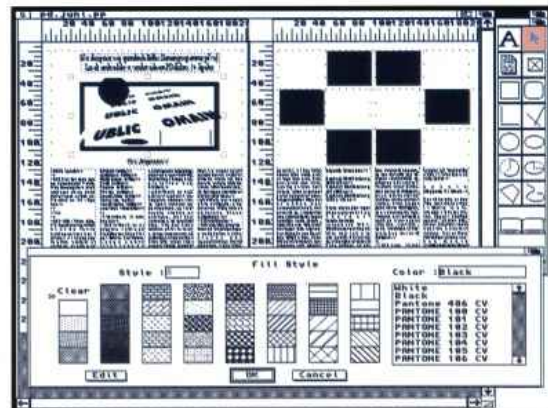
Figure 1: Skærm Presentationer

PPage 2.0 med 3D look, må siges at være det bedste DTP program, når det drejer sig om udformningen af interfacet.

Saxons unikke interface byder på mere end hvad øjet ser. Dette resulterer dog i total afhængighed af Saxons manual, for at hitte ud af dette.

PageStream ligner meget PPage, dog med undtagelse af det smarte look. På den anden side opererer det meget mere intuitivt og logisk.

Figur 2: 24 Bit Separation

RESULTAT AF ET HIGH-END
SEPERATIONSPROGRAM

ART DEPARTMENT
SKÆRMBILLEDE

PAGESTREAM
SKÆRMBILLEDE

PPAGE
SKÆRMBILLEDE

SAXON
SKÆRMBILLEDE

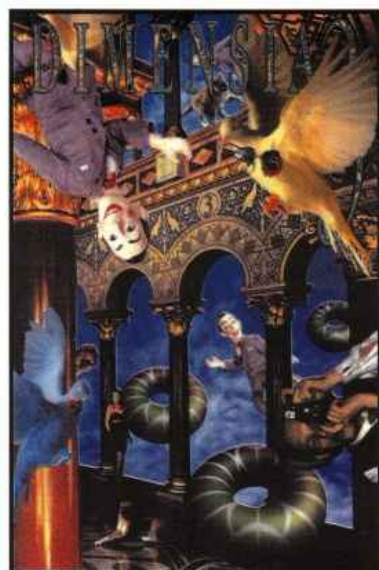
Vi brugte et billede i 24 bit (16 millioner farver) som indeholdt fine detaljer, hudfarver og et bredt farve spekter, for at dømme de 3 programmers seperationsevner. Ingen var perfekte, alle havde deres styrke og svagheder.

PageStream havde det bedste saturation og kontrast, men havde også en skygge af gul der lagde sig over billedet. Desuden havde PageStream problemer med at fange detaljerne i nedre del af marmor søjlen (under den blå fugl). Blå farver havde tilbøjelighed til at gå over i det røde.

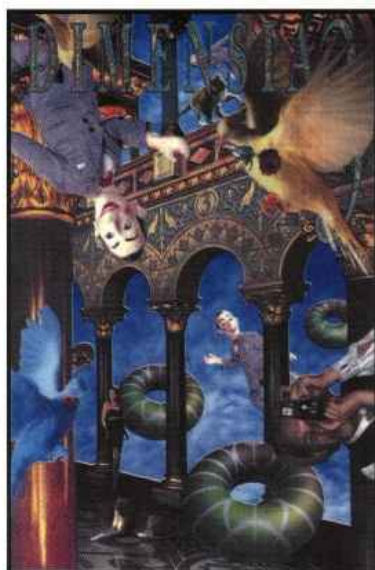
Saxon frembragte hvad der kunne have været en klar vinder, på grund af dens gode farve nøjagtighed. Desværre manglede seperationen kontrast, der resulterede i et meget fladt billede.

PPage havde god farve nøjagtighed, men typisk dette program, lå der en mørk skygge over hele billedet. Dette problem kan løses ved hjælp af at justere UCR/GCR, men ikke uden at skulle gå på kompromis med andre faktorer, såsom kontrast etc.

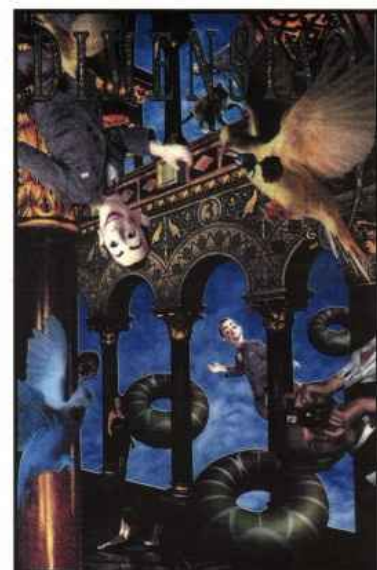
Øverst ses hvert programs evne til at konvertere farve bitmaps til sort/hvid skærm-præsentationer. Selvom PPage og Saxon bruger gråtoner, er de langtfra imponerende. Når man sammenligner disse to programmer med The Art Departments fantastiske evne til at "dither" med kun sort og hvid, indser man hurtigt at alle tre DTP-programmer skulle skamme sig grundigt over deres dårlige præsentationsevner.

PAGESTREAM 24 BIT SEPARATION

SAXON 24 BIT SEPARATION

PPAGE 24 BIT SEPARATION

◀ det er distraherende, og får iøvrigt din side til at se rodet og uoverskuelig ud.

PS løser problemet elegant og ved brug af sund fornuft. Alle outlines er usynlige indtil du klikker på dem. Efter du har klikket kan du se alle streger og "håndtag", der gør det let for dig at flytte dem, eller ændre deres størrelse. Efter at du har flyttet dem eller ændret på dem, klikker du igen med musen, og alle outlines bliver atter, automatisk,

usynlige. Også skalereringen er lettest i PS, da du som nævnt blot griber fat i et af "håndtagene" og trækker den ud til den størrelse du vil have.

I PP skal du først igennem "show active" ritualen og derefter trykke på en ALT tast, før du hiver i "håndtaget". Og Saxon? Igen har Saxons programmører gjort alt for at gøre en simpel operation, nærmest umulig. For at ændre størrelse på et element, skal du først vælge et an-

det værktøj fra menuen, og derefter bruge en outline af den box du vil ændre.

Gruppere

At gruppere i PP er simpelt, men forudsætter at du har valgt "group"-værktøjet først. Mulighederne i "group"-funktionen er begrænset til at kunne flytte forskellige elementer samtidigt. PS er meget bedre, da du ikke skal vælge noget specielt ikon

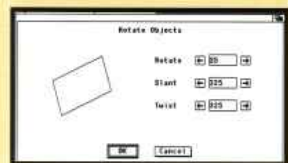
for at lave en gruppe. Ved et lave en box rundt om de elementer du vil arbejde, bliver de automatisk til en gruppe, klar til at blive flyttet, indtil du laver en ny gruppe. Det, der virkelig gør PS til noget specielt er, at du kan udføre funktioner på alle elementer på en gang, fremfor at skulle udføre dem enkeltvis, hvert element for sig. F.eks. kan du, hvis du har nogle tekst-spalter, som du gerne vil gøre mindre, blot gruppere dem, og derefter forminske en

enkelt spalte. Resten af spalterne vil herefter automatisk blive formindsket tilsvarende. I skrivende stund var der ikke implementeret nogen "gruppe"-funktion i Saxon.

Rotation etc.

PageStream og Saxon kan rotere og strække, ja selv vride et hvilket-somhelst objekt, inkl. bitmap og tekst. En smart detalie er, at man

PAGESTREAM Rotation af tekst og billeder er ligetil, da programmet evner at vise et preview af den valgte vinkel.

kan få et preview i requester-boksen, før man beslutter sig for parametrene.

Ppage kan også rotere objekter, men så heller ikke andet, og der er ikke mulighed for en preview.

Grafik

Saxon supporterer flere forskellige grafik-formater, inkl. EPS, Pro-Vector, og, selvfølgelig, IFF (inkl. 24-bit). Saxon klarer dog ikke filer fra PDraw. Alle bitmaps vises på skærmen som gråtone-billeder, men som i alle programmerne gemmes de rigtige farver internt, og er klar ved udprintning. Kvaliteten af gråtone-konvertering var middel, men hastighed ved indlæsning af bitmap var generelt den hurtigste, af de tre programmer (se figur 2).

Den grafiske support i PPage er udmærket, med fuldstændig support af alle IFF-kompatible formater. Grafik kan have alle størrelser, i alle opløsninger og i alle farver, fra 2 til over 16 millioner. Ligesom i Saxon vises bitmap i gråtoner, og her er PPage den bedste til at konvertere farverne til gråtoner (figur 2). I hastighedstesten var PPage ikke ligefrem den hurtigste (men heller ikke den langsomste).

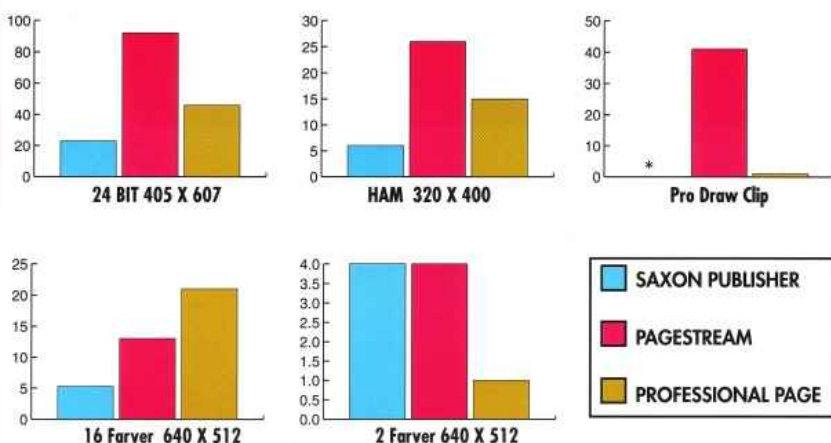
Pagestream var en ren snejl, i vores hastighedstest. PS loadede et 24bit testbillede så langsomt, at jeg kunne nå at vaske og tørre to beskidte tallerkener imens! Ligeså med andre formater, hvor også PDraw-filer tog laaaaang tid. Husk dog på, at når man endelig har hentet en fil ind i PS, så kan der editeres til den store guldmedalje.

PageStream er den store vinder, hvad angår import af grafik-formater: IFF (alle opløsninger og farver), IMG, TIFF, Macpaint, GIF, DEGAS, NEO, TNY, DR™D, AEGIS DRAW, PRO DRAW, GEM METAFILE, EPS, MAC EPS og IBM EPS. Udover det kan man få endnu flere

Figur 3: Hastighedstest af billedimport

Import af IFF-billeder i forskellige opløsninger og farver

Alle tider er i sekunder

Et programs evne til at importere og vise billeder, hurtigt og med en fornuftig kvalitet, er meget vigtigt for en DiP-layouter. Selvom PageStream var en klar vinder i næsten alle andre kategorier, havde den det værste bitmap display (ingen "dithering" og ingen gråtoner) og den mest langsomme import-hastighed, af de tre testede programmer. Bemærk at alle tests var udført på en A3000 16 MHz og skal derfor omstændes relativt.

*Ikke muligt med Saxon

muligheder med moduler, der leveres direkte fra Soft Logic. Samtidig kan man se grafik savet under et andet format, f.eks. IBM EPS, på skærmen! I de andre programmer vil der normalt kun være et stort X. PageStream kan også importere IFF-billeder i Dpi (dots per inch = Tegn pr. tomme), istedet for en given skærmopløsning, noget som de andre ikke kan.

At trillegge en figur eller andet fra et foto eller en tegning, i Saxon, er ikke så smart - her skal man igen vælge et specielt værktøj. Dette klarer PPage bedst af alle: peg, klik og du har udvalgt et selekteret område af et objekt.

Faktisk er PageStreams metode mere åndssvag end Saxons, og tager længst tid, fordi man først skal hente et billede ind i dets eget 'vindue', derefter markere det område, der skal fritlægges, og så op RAM med det, hvorefter man kan påføre det sit dokument.

Farve

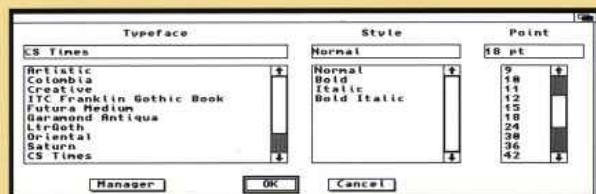
Alle tre programmer giver mulighed for at bestemme farven på tekstkanter, såvel som andre strukturerede elementer. PageStream har det største udvalg af farvevariationer: CMYK, RGB, HSV, HLS, HSB, og YIQ. Og selvom programmet ikke umiddelbart giver grønt lys for brug af pantonefarver, så kan man jo bare hente en EPS-fil, der var gemt med disse pantonefarver, ind i PS. De farver kan så gemmes, og bruges i PS' standard-palette. Her viser PageStream kun 16 farver (ud af 4096) på skærmen, på een gang.

I Saxon kan man justere 'trapping', dvs. muligheden for at fjerne hvide striber ved farvekanter, ved at tvære farven lidt ud. En af de største mangler ved Saxon, er manglen på samhørighed mellem RGB og CMYK, når farver skal justeres.

PPage er den klare vinder, når det gælder om at vise farver på skærmen, da den bruger en speciel 'dithering'-teknik, så det virker som 1000 farver på een gang. Selvom det langtfra er nok, når man skal sammenligne med det færdige resultat på film f.eks., så er det en meget stor hjælp for layouteren. PPage understøtter Pantone-systemet direkte, og bruger de vigtigste metoder ved farvearbejde: RGB til CMYK. Ved at bruge gråtoner (GCR) og UCR (forklaret tidligere i artiklen), kan brugeren specificere 'hjemmemyggede' procenter, der kan berøre farvekvaliteten af det færdige output væsentligt, især med indscannede billeder.

Tekst og typesnit

PageStreams tekst-muligheder er klart de bedste, medens Saxons

PAGESTREAM Med "font manager" kan du vælge hvilken som helst kombination af skrifter, inklusive Adobe og Compugraphic Fonts.

◀ mange andre ting må og skal ordnes, før Saxon kan kalde sig selv "et program for professionelle".

Læs det med småt

PPage er det program, der har færrest muligheder for tekst-manipulation - sat i relief af, at programmet har været ude nu i snart fire år. Selvom der er mulighed for 'text tagging', så er man stadigvæk låst fast af en begrænset mængde designer-muligheder. Fx kan du ikke highlight'e ord, eller sætninger, fra højre mod venstre. Hvis du skal vælge en gruppe af tekst, fra venstre mod højre, så risikerer du at ramme udenfor tekst-boksen, og så skal PPage opfriske hele skærmsiden - noget der tager tid. Ydermere kan man kun reducere fonten med et punkt ad gangen, og justere 'tracking' med 1/100 EM ad gangen. Dette er til at leve med, til dagligdags brug, men er for besværligt ved professionelle layout-krav.

Saxon har mange tekst-effekter, inkl. mønstre, der kan lægges ovenpå en skrift. Skygger kan ud-specificeres med tæthed og offset. 'Tracking'- og fontstørrelses-ændringer er de samme som i PP.

PageStream har alt hvad Saxon og PPage har, plus en hel del andre ting. Man kan rotere (3D, i trin 1/100 grader), gruppere, fragrupper, strække og kondensere tekst, i alle kombinationer. Reskalering af tekst er muligt, fra 0.01 til 183.000 punkter (ja, du læste rigtigt!). Her kan man også vælge separate vandrette og lodrette størrelser. PS understøtter følgende tekst-egenskaber: normal, backslant, bold, double underline, italicize, light mirror, outline, reverse, shadow, strike through, underline og upside down. Man kan også tilsætte egne definerede mønstre på teksten. Track-ing justeres med 1/10.000 EM af gangen.

Tagging

Alle tre programmer har mange 'tagging'-muligheder (se definitioner tidligere i artiklen), og de er stort set de samme.

Import fra tekstbehandling

Saxon er begrænset af, at det kun importerer formaterede koder fra

WordPerfect-filer. Heldigvis kan man også hente ASCII-filer, men så må man selv sørge for formateringen, i Saxon.

PPage kan importere TextCraft, TextCraft Plus, TransWrite, WordPerfect Amiga/IBM, Scribble og Generic. Hvordan programmer i 1991 kan oversætte tekstbehandlere som ProWrite og Excellencel, går over min forstand.

PageStream importerer ProWrite, Excellencel, WP Amiga/IBM/ST, WordWriter St, Rediger og ASCII.

Den generelle "feel, bugs, etc"

Et programs generelle "feel", hvordan det føles at arbejde med, er bedømt ud fra hvor megen komfort en bruger kræver, hvor let det er at arbejde med, tiden der skal til for at få fortrolighed, og hvor intuitivt programmet er.

Saxon får guldmedaljen for forvirring! I forsøget på at lave et utraditionelt Dtp-program, der forhåbentlig skulle revolutionere hele markedet, så har det i virkeligheden sørget for at komplicere ellers enkelte opgaver. Men til trods for småfejl, er Saxons første udgave et troværdigt program som man kan stole på.

PPage er meget intuitiv, nem at lære, og ser meget godt ud, på skærmen. Hvor man i Saxon ikke kunne starte med et nyt dokument, uden først at skulle åbne manualen, er alt i PPage enkelt, og lige til at gå til. Det gør hvad man forventer - og derfor er det en glæde at anvende PPage. Dog er PPage 2.0 ikke til at stole på over en dørtærskel. Programmet kan ødelægge sine egne filer og ens arbejde er borte for altid. Dette er et meget alvorligt problem og blev derfor bekræftet af Gold Disk selv.

PageStream er næsten ligesom PPage, bortset fra at det godt kunne trænge til en 'ansigtsløftning'.

En meget irriterende "bug" ved PageStream er at programmet ikke viser alle valgte kommandoer, og man kan derfor let komme i tvivl om hvad man rent faktisk har valgt.

Generel hastighed

Alle tre programmer havde hver deres styrke og svagheder - og ingen af dem var fardtjævla.

Selvom Saxon var hurtigt ved import af tekst og grafik, så gik det langsomt alligevel, hver gang man valgte et nyt værktøj. Ud-printning var rimelig hurtig.

PPage udmærkede sig i tekst og grafik, men tabte lidt i den generelle kategori, da den er ret langsom når man flytter spalter med tekst, efter at have trykket return, plus at man skal vælge null-pointeren, for f.eks. at printe. Det betyder at skærmen skal opdateres, og det kan godt tage en del tid. PPage var det program, der printede hurtigst.

PageStream var, som før nævnt, det langsomme til at importere grafik, men råder bod på dette, ved ikke at opdatere skærmen, hver gang, du skifter værktøj.

Udprintningshastighed var meget langsommere end både Saxon og PPage.

Manualer og dokumentation

Saxon Publisher's manual er en katastrofe. Afstanden mellem linjer varierer, store bogstaver sidder ikke korrekt, og i det hele taget er designet bare for amatører. Hvis man skulle dømme Saxon ud fra manualens layout alene, så ville man aldrig købe dette program. Teknisk support er god, men fyldt med "det bliver ordnet i fremtidige versioner" etc.

PPage's manual er rigtig god, men udelader noget meget vigtigt: f.eks. er der overhovedet ikke noget i manualen, der forklarer hvad "8 bit bitmaps" er til for, ved udprintning.

Det betød faktisk kr. 360 mindre i min pung, til film, da jeg ikke havde valgt dette, før jeg ville køre en 24bit separation ud. En opringning til Gold Disk i USA gav mig dog forklaringen: "Hovsa! Undskyld, men det glemte vi at skrive!". Generelt er den tekniske support god, afhængig af, hvem du taler med i telefonen.

PageStreams manual er mere eller mindre identisk med PPage's, men er meget mere detaljeret og forklarende end PPage (måske fordi der er flere features?). Teknisk support har vist sig at være rigtig hjælpsom, og de har haft den viden der skal til.

Hvilken skal jeg købe?

Når vi taler om 24 bit farve-output, så har alle tre programmer lang vej endnu, førend de kan 100% erstatte traditionel repro-metoder og Hi-End software, som man finder hos IBM og Mac. 24 bit farve, produceret direkte fra et af disse programmer, lever simpelthen ikke op til den tilgængelige standard, som vores test viser. Det er muligt at opnå superb kvalitet på Amigaen, men dette kræver speciel gamma-korrektion og farve-separation fra software som The Art Department Professional, hvor man indsætter dets separationer ind i ens postscript-fil, via et andet program, såsom ReSep.

På næsten alle andre områder har PageStream førertrøjen på. Dens tekstbehandling-muligheder, UNDO-feature, gruppéring, en bred vifte af import af forskellige formater, Adobe fonts-support, mulighed for at editere i PDraw-filer, figursats omkring uregelmæssige objekter, og et dusin andre features gør, at PageStream er det eneste Dtp-program til Amigaen, der for alvor kan konkurrere med IBM og Macintosh-standarder. Det er et suverænt program, når det drejer sig om lange dokumenter, og absolut det eneste valg, når tekst- og fontkrav er meget høje.

PPage's 1.3's ry i branchen, var et program man kunne stole på. Desværre kommer 2.0 ikke op på siden af dets forgænger, da det som før nævnt har et meget alvorligt "bug" og kan ødelægge dets egne filer. Til gengæld får du et lækkert 3D-interface, som nok vil appellere til alle, der prøver programmet for første gang. Hvis du intet har imod at miste en måneds arbejde, er PPage 2.0 måske det perfekte program til dig.

Om Saxon? Med mindre du er typen, der godt kan li' at gå på søm med bind for øjnene, mens du får nogle pisk med et læderbælte, så bliv væk!

Saxon Publisher:
Pris: Kontakt Grafitti Data
Grafitti Data, tlf.: 86821855

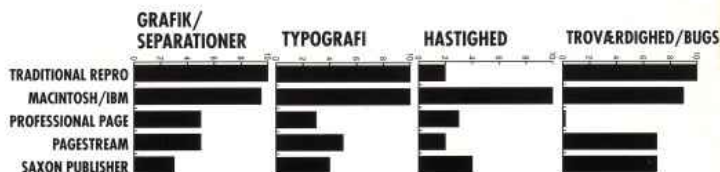
PageStream: (Ingen Dansk Dist.)
Svensk imp. tlf.: 0094647271270
Pris: 2495.00

Professional Page: Nikita Data A/S
Pris: 2995.00 tlf: 80 81 52 11

Fakta:

Figur 4: Karakter Bog

Når man sammenligner med traditionel repro og hvad der er tilgængeligt hos IBM og Macintosh, har Amigaen lang vej endnu. Selvfølgelig skal man tage prisen i betragtning og der er Amigaen den klare vinder, men i verdenen af professionel publikation er der ingen erstatning for kvalitet. Bemærk at selvom PageStream var generelt hurtig, lakkede den betydelig bagud med hastigheden, når den skulle vise bitmaps. PPage ville have scoret point, hvis vi havde testet version 1.3. Fakta er desværre at 2.0 er kendt for uventet at ødelægge sine egne filer, og tabte derfor stort i denne test.

VI ÅBNER DØRE !!

En kendsgerning er det at danske programmører og computer-grafikeres succes i udlandet indtil nu må siges at have været yderst begrænset, med undtagelse af nogle få solstråle historier, der har givet anledning til en del mytedannelse og til tider urealistiske forventninger.

Lad os lige gøre op med et par af myterne:

1) Nej - du kan ikke tjene 42 millioner kr. ved at programmere et shoot'em up spil i weekenden - ærgerligt men sådan er det altså!

2) Nej - du bliver ikke nødvendigvis dygtigere hvis du arbejder på en sydhavs eller laver din grafik i rutschebanen i Disney Land.

3) Nej - Det er ikke nok at fortælle alle vennerne at du laver et spil der bliver superfedt, hvis det aldrig bliver færdigt og som regel ender som en middelmådig demo...

4) Nej - du laver ikke overgod original grafik ved at tegne af efter det nærmeste Heavy Metal tegneserie hæfte.

5) Nej - du er ikke sikker på at få dine penge hvis du endelig skulle være så heldig at få udgivet et spil gennem et udenlandsk firma. I sidste måned var det Hewson der standsede betalingerne, hvem bliver de næste?

Ovenstående er en slags jantelov for danske udviklere og vi modtager da gerne forslag til punkter vi kan forlænge listen med, hvem ved hvad du har været udsat for?

DET DANSKE ALTERNATIV

Hvem er vi?

Ligesom Holger Danske har vi slumret en lang periode, hvor vi har opbygget et bredt kontaktnet indenfor den internationale softwareverden. Vi har taget os tid til at besøge en lang række lande, i Europa, i Sydøstasien, Australien og selvfølgelig USA, hvor vi har set på de lokale forretninger og deres opbygning, snakket med distributører og ikke mindst med udgiverne - store såvel som små. Vores branche erfaring kombineret med research arbejdet gør os istand til at yde det bedst mulige stykke arbejde når vi skal vurdere programmer og hvis kvaliteten er i orden sælge dem.

Fra at være to overbeholdende ansatte er vi idag 5 fuldtids totalt stressede medarbejdere og ca. 30 freelance kontrakt ansatte medarbejdere (som også påstår at de har mere end rigeligt at bestille, derfor denne annonce!).

Hvad kan vi?

Vi kan det som andre tidligere forgæves har forsøgt, nemlig få udgivet og markedsført danske programmer internationalt - både spil men også mere seriøse programmer som vores INTER serie er et bevis på. (Hvis du af en eller anden grund ikke kender INTER serien så hold øje med COMPUTER i de kommende måneder hvor vores efterårsudgivelser vil blive omtalt). Hvis vi fra et tidligt tidspunkt kan se at programmet du er igang med ser fornuftigt ud er vi klar til at lave en kontrakt med dig, som sikrer dig både juridisk og økonomisk i vores fortsatte samarbejde - nye toner i dansk software industri ikke sandt?

Hvad kan du????

Amiga:

Programmerer:

Struktureret og veldokumenteret programmering i assembler eller C samt kendskab til Kickstart og/eller hardware.

Grafikere:

Skal kunne lave still - billeder, animationer i begrænsede farvepalletter og kunne lave frihåndstegning på papir (til layout af skærbilleder og lignende).

Commodore 64/128/GS 64:

Programmerer:

Struktureret og veldokumenteret programmering i assembler.

Grafikere:

Skal kunne lave still - billeder, animationer af sprites/samt grafik blokke. Kan du jonglere med HI-RES, FLI, single colour såvel som multi colour er det en god start.

Det er altså at du er istand til at beherske ovenstående punkter og vi ser gerne du vedlægger eksempler på dit hidtidige arbejde når du indsender en skriftlig ansøgning. Oplys venligst om du helst vil arbejde med spil eller seriøse programmer og om i evt. er en gruppe der ønsker at arbejde sammen.

Lad os prøve at åbne en dør for dig, der kan give både udfordring, spænding og penge fremover.

INTERACTIVISION
THE NAME OF PRECISION

Interactivision ApS.
Hovedgaardsvej 4
DK-8606 Silkeborg
Tlf. 86-802700 - Fax 86-800692

Disse billeder er et lille udpluk af kommende titler produceret af Interactivision.

TO BE CONTINUED ...

INTERACTIVISION 35MM TECHNICOLOR

FLEMMING STEFFENSEN

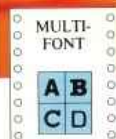
CARL JENSENS VEJ 13
8260 VIBY J

star

ComputerPrinteren

The new multi- talent LC-200

Star LC-200, det mest farverige man kan ønske sig

- NLQ, draft og HS-draft udskrifts-kvalitet (max. 225 cps)
- 4 indbyggede NLQ fonte inkl. *italics*
- Bundfødningsfacilitet
- Skubbe- & træktraktor indbygget
- Papir-parkerings funktion
- Automatisk Tear-off funktion
- Centronics parallel standard Option: Serielt Interface
- Emulerer Industristandarder
- Høj udskriftskvalitet i farver
- Skriver på første/sidste linie
- Brugervenlig i frontpanel funktioner
- God gennemslagskraft (1 original/3 kopier)

Kære kunder.

Vi har hermed den fornøjelse at kunne introducere Dem for en helt ny standard for matrixprintere, nemlig Star LC200/LC24-200. Disse to nye printere er det optimale inden for matrixprintere i prisklassen under kr. 4.000. Der kan ganske enkelt ikke købes bedre printere på matrixprintermarkedet til samme pris.

Star Micronics er hele tiden på forkant med udviklingen, dette sikrer Dem som Star kunde, ny eller gammel, et godt produkt af høj kvalitet, med god service og så til en god pris. Star er for 3. år i træk Danmarks mest solgte computerprinter.

